

Wɔvɔvɔ dieke Matiwo dɔ maaguna wɔnna

*Yisa chɔɔŋkɔvɔvɔ wɔa
(Luki 3.23-38)*

¹ Yisa Masia chɔɔŋkɔvɔvɔ saara wɔnna: die vɔ yiwo Davidi haagɔ ta Davidi dɔaŋ dɔ yi Abarahami haagɔ.

² Abarahami die dɔ mɔvɔ Aziki, ta Aziki dɔaŋ dɔ mɔvɔ Jakobu, ta Jakobu dɔaŋ dɔ mɔvɔ Juda aŋaŋ vɔ numballɔ.

³ Juda die mɔvɔ wa Perezi aŋaŋ Zera ta ba nuŋ dɔ yi Tamari: Perezi die mɔvɔ wa Hezironi, ta Hezironi die mɔvɔ wa Rami.

⁴ Rami die mɔvɔ wa Aminadabi, Aminadabi die mɔvɔ wa Naasoni, ta Naasoni die dɔ mɔvɔ Salimoni.

⁵ Salimoni die mɔvɔ wa Buasi vuodieke nuŋ dɔ yine Rahabi; ta Buasi dɔaŋ dɔ mɔvɔ wa Obedi, vuodieke nuŋ dɔ yine Rufi; ta Obedi dɔaŋ dɔ mɔvɔ wa Jese.

⁶ Jese die mɔvɔ wa naaŋ Davidi.

Davidi dɔaŋ die mɔvɔ wa Solomoni, vuodieke nuŋ die dɔ yine Yuriya kpihɔvɔ.

⁷ Solomoni die mɔvɔ wa Rehobuami, ta Rehobuami dɔaŋ dɔ mɔvɔ Abia, ta Abia dɔaŋ dɔ mɔvɔ Asa.

⁸ Asa die mɔvɔ wa Jehosafati, ta Jehosafati dɔaŋ dɔ mɔvɔ Jorami, ta Jorami dɔaŋ dɔ mɔvɔ Yuzaya.

- 9 Yuzaya die mūrɪ wa Jotami, ta Jotami dɪaŋ dɪ mūrɪ Ahazi, ta Ahazi dɪaŋ dɪ mūrɪ Hezekaya.
- 10 Hezekaya die mūrɪ wa Manase, ta Manase dɪaŋ dɪ mūrɪ Amoni, ta Amoni dɪaŋ dɪ mūrɪ Josaya,
- 11 ta Josaya die mūrɪ wa Jekonaya aŋaŋ ɔ nɪmballɪ, saŋŋa gie die ba yigi Izara vuosi a bɪrɪŋ ba yɔŋɪsɪ a yaa ba ga Babiloni tɪŋgbaŋ ma.
- 12 Die ba yalla ba ga Babiloni tɪŋgbaŋ ma kɔaŋ chaŋ,
- Jekonaya die dɪ mūrɪ Salatieli, ta Salatieli dɪaŋ dɪ mūrɪ Zerubabeli.
- 13 Zerubabeli die dɪ mūrɪ Abuyidi, ta Abuyidi dɪaŋ dɪ mūrɪ Eliakimi, ta Eliakimi dɪaŋ dɪ mūrɪ Azori.
- 14 Azori die mūrɪ wa Zadoki, ta Zadoki dɪaŋ dɪ mūrɪ Achimi, ta Achimi dɪaŋ dɪ mūrɪ Eludi.
- 15 Eludi die mūrɪ wa Eliaza, ta Eliaza dɪaŋ dɪ mūrɪ Matani, ta Matani dɪaŋ dɪ mūrɪ Jakobu.
- 16 Jakobu die mūrɪ wa Josefɔ, vuodieke die dɪ yine Meri chɔrɔ, ta Meri dɪ mūrɪna Yisa vuodieke ba wasɪnana Nɪmɪŋ vuovɔarɪkɪŋ Masia wa.
- 17 Die dɪ nyɪnna Abarahami saŋŋa a ga tɔga Davidi saŋŋa die yiwo chɔɔŋkɔsɪlɪba baŋ aŋaŋ banɪsa. Davidi saŋŋa a ga tɔga saŋŋa dieke die ba yigine be a bɪrɪŋ ba yɔŋɪsɪ a yaa ba ga Babiloni die yiwo chɔɔŋkɔsɪlɪba baŋ aŋaŋ banɪsa. Die dɪ nyɪŋ saŋŋa mi a yaa a ga tɔga

Masia maarɩŋ saŋŋa die yiwo chooŋkɩsɩba ban aŋaŋ banɩsa.

Yisa Masia Maarɩŋ Wɩa
(Luki 3.23-38)

¹⁸ Die ba mɩrɩna Yisa Masia die wonde. Yisa nuŋ daa die wone Josefu ama die ba ye ka faaru tamba, ta Meri die dɩ mɩŋŋɩ sɩba dɩ ɩ yigi wo nyuuti, die Nɩmɩŋ Halikasɩka die vana ɩ yigi kanɩŋ nyuuti mi.

¹⁹ Josefu die yiwo daa dieke die dɩ mɩŋŋɩna a dɩsa Nɩmɩŋ sien, ta die ɩ ka yaala ɩ nagɩ Meri a yi viivi me vuonɩ mana nine me. Naa chɩaŋ ma die ɩ yile ɩ sɩŋ ma dɩ ɩ lɔbɩrɩ a zeti wo.

²⁰ Die ɩ yilinene naa, Nɩmɩŋ malaka die dɩ nyɩŋ ɩ jigiŋ daansa ma a baaru, “Josefu, vuodieke dɩ nyɩnna Davidi buuriŋ ma, da zeti fɩ balla fɩ nagɩ Meri a birɩŋ fɩ hɔgɩ wa. Dama Nɩmɩŋ Halikasɩka yɩna wa nyuutiti.

²¹ ɩ nan mɩrɩ bɩademiŋ aŋ nɩ wa wa Yisa, * dama ɩ nan vɔaru ɩ vuosi a nyɩŋ ba tɩmbɩati ma ma.”

²² Wɩaha gie mana die keŋ yi mɩŋ sɩba Nɩmɩŋ die dɩ vana ɩ naazɩalɩba wɔnyɩ die dɩ balna die wo, dɩ

²³ “Hɔgɩ dieke dɩ zɩna dembiŋ nan yigi nyuuti a mɩrɩ bɩademiŋ aŋ ɩ saaŋ yi Emmanueli.” (Emmanueli chɩaŋ wone “Nɩmɩŋ bie tɩ jigiŋ”.)

²⁴ Die wɩa die Josefu die dɩ haguɩna ɩ daansa ma die ɩ faaru Meri sɩba Nɩmɩŋ malakaka die dɩ bala wa dɩ ɩ yi die wo.

* **1:21** 1.21 Yisa chɩaŋ yiwo gbɩgbatɩtaantu.

²⁵ Ama die Josefu aṅaṅ Meri die ka dṅaḡi taṅ a ga tuḡi saṅṅa dieke die ṽ mūrūna ṽ buadembike. Josefu die dī yi wa saari, dī Yisa.

2

Sisibiri diekamba die dī nyūna ḡmūḡ pṅsūḡ chaṅ wia

¹ Die ba mūrūna Yisa tūḡ kaanū ba wasūnana Betilehemi, Judia tūḡbaṅ ma ma, saṅka mi Herodi die yine naaṅ. Die ba mūrūna Yisa kuṅṅ chaṅ die dī ka yṅasīya, dembisi batāṅ die dī nyūḡ ḡmūḡ pṅsūḡ chaṅ a keṅ Jerusalemi,

² a dī dīa a pīasa, “Sīa ba mūrū buanyaali dieke dī balla ṽ yi Juu vuosisi naaṅ wa? Tī ye wo ṽ chūḡmarīka dī nyūna ḡmūḡ pṅsūḡ chaṅ, tī dī a keṅ dī tī jīaṅ wa.”

³ Die naaṅ Herodi die dī wṅnna naa wa, die wṅnūḡ aṅaṅ vuṅḡ mana die dī benne Jerusalemi ma ma sūḡtī dī chṅṅsū.

⁴ Die ṽ wa ḡmūḡ jīamūḡ nūḡḡandūṅṅrība nyūḡkṅraha aṅaṅ mūrāha dīdagūrība mana a laḡūḡ tamba a die a pīasī ba dī, “Sīa ba baa ba mūrū ḡbīḡbatītaantṅ Masīa wa?”

⁵ Die ba baari, “Betilehemi tūḡ, Judia tūḡbaṅ ma ma. Naa, ḡmūḡ naazṅalība die dī maagī.

⁶ ‘Fṅnūḡ Betilehemi dī benne Judia tūḡbaṅ ma, ka yi tūḡbīḡ

dama fṅ sūḡ naaṅ wṅnyū dī baa ṽ nyūḡ

a keṅ a dī n vuosisi dī benne Izara tūḡbaṅka ma nūḡḡa.’ ”

⁷ Naa chūḡṅ ma die naaṅ Herodi die dī wa chaamba die dī nyūna ḡmūḡ pṅsūḡ chaakṅ a

loburi a juu juon me a piastu ba sanja dieke gban gban chumariku die di nyinna.

⁸ Womi die u taan ba di ba ga Betilehemi anan waha gie: “Ni gamma a kpanji ni gban a miji a daansi a yaali bua wa jigin amu ni ken a ye u benne jigidieke ni vaa n tibun won amu n gban n ga a jan wa.”

⁹⁻¹⁰ Die ba nyinna mi a gara wa, sien me die ba bi ye chumarika gban gban die di pousa a nyin nman pousu chaaku, die ba yene ke wo ba sugu die di paali fiali, ka di ba nunja a ga zie tigidieke me bua wa di benne wo sikpen.

¹¹ Die ba ga a juu tigiri me a ye bua wa anan u nun Meri; die ba sun a gbirigi a jan bua wa, a yuori ba buloga a vuaru piini a yi wa; die a yiwo salma anan tulaari dieke ba wasnana farankinsinsi anan tulaari dieke ba wasnana miri.

¹² Die Nmun di balu a yi ba ba daansa ma siba ba da ken yinji a ga naan Herodi jigiri, die ba nyin a daagu siegaan a kuli ba tin.

Josefu die di chigina a ga Ijipiti dene

¹³ Die sibiriba di yinji a ga ta Nmun malaka die di nyin Josefu jigin u daansa ma a die a balu wa, “Herodi nan di yaala bua wa di u kuu wa. Naa chian ma hagu a nagi bua wa anan u nun wo a chigi a ga Ijipiti a bemme mi a ga tugi sanja dieke n baan nan balu fu di fu nyin.”

¹⁴ Josefu die di hagu yuku mi a nagi bua wa anan u nun wo a ga Ijipiti tungban ma.

¹⁵ Die u bie wo mi dene a ga tugi sanja dieke naan Herodi die di kpine. Naa die yiye mun amu

Nabidie N̄m̄ū die d̄i vana ʋ naazʋa w̄onȳ d̄i bal̄i die wo keŋ ȳi wusie, a baari d̄i, “Die n ʋbari wa n b̄ua Ijipiti me.”

Dembibisi k̄ʋla w̄ia

¹⁶ Die Herodi die d̄i m̄ūŋina d̄i chaan diekemba die d̄i nyinna ŋm̄ū ʋs̄ik̄uri die gaan wa wa die ʋ ju s̄nyur̄ū. Die ʋ yi n̄ʋaŋ d̄i ba k̄ʋʋ ball̄inyaal̄i dembisi mana d̄i benne Betilehemi aŋaŋ ka t̄iḡib̄isi mana mana. Die ba k̄ʋʋ ball̄i dembisi dieke die d̄i yine ball̄inyaal̄isi a ga t̄uḡi b̄ina ale ball̄i dama s̄is̄ib̄ir̄iba die baari d̄i ba yene ch̄ūmar̄ika ka b̄ina ale w̄onna.

¹⁷ Naa die yiye m̄ū a yi N̄m̄ū naazʋa Jerimaya die d̄i balla wudiekemba wo d̄i yi wusie. Die ʋ baari,

¹⁸ “Rama t̄ū ma ba w̄ū wat̄i,
kpaŋ aŋaŋ s̄uḡich̄ʋʋs̄ū,
ta Rachali d̄i k̄ʋma ʋ ball̄i w̄ia,
ba hal̄ū wa a ju, dama ʋ ball̄i die kpiye m̄ū.”

Die Josefu aŋaŋ Meri aŋaŋ b̄ua wa die d̄i nyinna Ijipiti t̄ūŋbaŋ ma a ȳiŋ̄i w̄ia

¹⁹ Naan Herodi die d̄i kenne a kpi, ka k̄ʋaŋ chaan die N̄m̄ū malaka die d̄i nyū Josefu j̄iḡin̄ ʋ daansa ma ma Ijipiti ma

²⁰ a baari, “Hagi naḡi b̄ua wa aŋaŋ ʋ nūŋ wo a ȳiŋ̄i a ga Izara t̄ūŋbaŋ ma, dama vuodieke die d̄i yaalala ba k̄ʋʋ wa wa kpiye m̄ū.”

²¹ Naa ch̄iaŋ ma Josefu die d̄i hagi a naḡi b̄ua wa aŋaŋ ʋ nūŋ wo a ȳiŋ̄i a ga Izara t̄ūŋbaŋ ma ma.

²² Ama die ʋ wonna dɪ Akelusi die zene ʋ choon Herodi nan ma a dii Judia naari, die n̄maamɪŋ die yalla wa aɲaɲ ʋ baɲ nan yin̄ɲi a ga mi; ta N̄mɪŋ dɪ bɪ a dagɪ wa ʋ daansa sɔŋ dɪ ʋ ga Galili tɪŋɓaɲ ma ma.

²³ Die ʋ ga kalɪ tɪŋɓaɲ kaanɪ ba wasɪnana Nazeriti ma ma. Naa chɪaɲ ma die N̄mɪŋ naazɔalɔba die dɪ balla wudiekemba wo die dɪ keɲ a yi wusie, dɪ: “Ba nan dɪ wasa wa Nazeriti vuon.”

3

Joon vuodieke die dɪ sɪnana vuotamba N̄mɪŋ nyaabu wɪa

(Maki 1.1-8; Luki 3.1-18; Joon 1.19-28)

¹ Saɲka mi, Joon, vuodieke die dɪ sɪnana vuosisi N̄mɪŋ nyaabu die bie wo haagɪŋ ma Judia tɪŋɓaɲ ma a mɔsɪla N̄mɪŋ wɔvɪnaha a balla

² dɪ “Nɪ chɪɪɪ a nyɪŋ nɪ tontɔmbɪatɪ ma dama N̄mɪŋ naari diile saɲɲa gbigiye mɪŋ.”

³ Die N̄mɪŋ naazɔa Azaya die wɔŋ maagɪ Joon wa wɪaha mɪŋ dɪ,

“Vuon benne haagɪŋ ma a keese a mɔsɪla

‘Nɪ wɔnsɪ tɪ Yɔmɔtɪeɲ kenɪŋ sieti

ta vaa a tɔɪtɪ a yi wa.’ ”

⁴ Joon die yeegi wo nyɔɔɪnɪ kobiti jayeekiɲ ta bɪ bɔbɪ gbanɪŋ ʋ chɪaɲ ma ta ʋ nyindiike die dɪ yi sankpara aɲaɲ siesi.

⁵ Saɲka mi vuosi die dɪ nyɪŋ Jerusalemi aɲaɲ Judia aɲaɲ Joodani mɔɪɪrɪ gelegele a gara ʋ jigin

⁶ a balla ba tontɔmbɪatɪ ta ʋ sɪ ba N̄mɪŋ nyaabu Joodani mɔɪɪrɪ ma.

⁷ Ama die ɔ kenne ye ta Farasisi aɲaɲ Sadu-sisi,* vuosi pam gbaɲ die dɪ kienene ɔ jigin dɪ ɔ sɪ ba Nɲmɪɲ nyaabu die ɔ balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪnɪɲ nyinvuukehe gie! Mɪnɪa kpaana nɪ dɪ nɪ chɪgɪ nyɲ Nɲmɪɲ sɪnyɪrɪ dieke dɪ bala ka keɲ nɪ ma wa?”

⁸ Nɪ yime wudiekemba dɪ baɲ nan dagɪ sɪba nɪ chɪgɪ a nyɲ nɪ tɪntɪmbiatɪtɪ ma.

⁹ Ta nɪ da nɪgɪma nɪ nyɔɔɲ a baarɪ nɪ yiwo Abarahami haagɪsɪ, nɪ vaa n balɪ nɪ, Nɲmɪɲ nan bɪagɪ a yɪɲɲi tanaha gie a bɪrɪɲ Abarahami haagɪsɪ.

¹⁰ Lɪaka wɔɲ yi siri mɲɲ a gbarɪ dɪ ka chɪa tɪsɪsɪ; tɪ dieke dɪ kana ka nyɲ nyɲɲnyɲka vɪna ba nan chɪa ka a taɲ a nagɪ yi bolɪɲ me.

¹¹ Manɲ n sɪa wa aɲaɲ nyaɲ, ka dagɪ sɪba nɪ chɪgɪ a nyɲ nɪ tɪntɪmbiatɪ ma wa, ama vuodieke dɪ baɲ nan keɲ n kuaka tɪaɲ wa manɲ; n ka tɔgɪ vuodieke dɪ baɲ nan chii ɔ nɪra gbaɲ: wɔnɲ nɲɲ ɔ baɲ nan nagɪ Nɲmɪɲ Halɪkasi aɲaɲ bolɪɲ a sɪ nɪ sɔgɪtɪ.

¹² Ʋ yallɪ wa ɔ kpaliɲchaarɪkɲ dɪ ɔ chaarɪ zaakpeeti mana mana a nyɲ zaaha ma, ɔ nan lagɪsɪ zaaha mana a yi bumbɲ me ta nagɪ zaakpeetɪtɪ a yi boli dieke dɪ kana ka kpise me.”

*Jɔɔn die dɪ sɪna Yisa Nɲmɪɲ nyaabu dene
(Maki 1.9-11; Luki 3.21-22)*

¹³ Womi Yisa die dɪ nyɲ Galili a keɲ Jɔɔn jigin Jɔɔdani mɔgɪrɪ ma dɪ ɔ sɪ wa Nɲmɪɲ nyaabu.

* **3:7** 3.7 Die ba yiwo Juu vuosi batɲ ba nine die dɪ nɲmɪntɪ aɲaɲ Mosisi mɪraha dɪsɲɲ, ama ba die ka chɪga vuosi zɔɔɲɲ ta bɪ kɔta ba gbaɲ.

14 Ama ta Joon die dı ka saagıya ta balı wa, “Manıj n tunna mu n keñ fı jigin an fı su mıj, ama ta fonıj fı kien n jigin?”

15 Ama ta die Yisa die dı yinji a balı wa dı, “Vaa ka yi die lele, dama dı mu fı yi tonvuna mana mana Nmıj dı yaalala fı yi wo.” Joon die dı wa saagı.

16 Die v dene a su Yisa Nmıj nyaabu a kpatı wa, lele womi Yisa dı dene nyıj nyaabu ma, nmıjsikpen die dı yuori die v ye Nmıj Haalıj dı kenne suna v sikpen siba nmarıj.

17 Womi lalıj die dı nyıj nmıjsikpen a baarı, “N Bıachotıj wonna, wıonıj n nine dı suuli.”

4

Sitaani die dı magısına Yisa dene (Maki 1.12-13; Luki 4.1-13)

1 Womi die Nmıj Haalıbu die dı nagı Yisa a yalı wa a ga haagıj ma dı Sitaani ga magısı wa.

2 Die v bie wo mi a ka dii jaaj mana nmıntvası anaj yugiti banısı-nısa ta die kınj die dı wa a yalı wa.

3 Ta die Sitaani die dı keñ v jigin a baarı, “Dı yi fı señ yi Nmıj Bıa, vaa tanaha gie bırıj nyındiike.”

4 Ama ta die Yisa die dı yinji a balı wa dı, “Nmıj gbanıu baarı vuota kaaj bıagı a beri nyındiike nyına ma wıa, ama wudieke mana mana Nmıj dı balala.”

5 Womi Sitaani die dı yaa Yisa a ga Jerusalemi tıgıkası ma ma a yalı wa a ga a zıej Nmıj jamıj juokpenkpuıu sikpen

⁶ ta die a balı a yı wa dı, “Fv sen a yiwo Nımuı Bua fv nagı fv gbaı a taan, dama Nımuı gbaıku baarı,

‘Nımuı nan vaa v malakasisi fv wıa,
aı ba nagı ba nuusi a tıgı a tuo fv
amv halı fv naatalı gbaı kaan gbi tanaha.’ ”

⁷ Yisa die dı yıııı a balı a yı wa dı, “Ama Nımuı gbaıku gbaı gbaı bı a baarı, ‘Vuon da a keı magıı v Yomutien Nabidie Nımuı.’ ”

⁸ Womi Sitaani wa die dı bı a chii Yisa a yallı wa a ga zien tanıkenıkuııı sikenı a dagı Yisa dına tıgıı mana mana anan ka nyinti mana ta balı a yı wa dı,

⁹ “N nan nagı nyinti gie mana a yı fv, dı yı fv keı a sıvı a gbirigi a jıan mıı.”

¹⁰ Womi Yisa die dı yıııı a balı a yı wa dı, “Sitaani, gamma ta va mıı. Ka maagıya Nımuı gbaıku sıı a baarı ‘Vuota jıama v Yomutien Nabidie Nımuı nyına ma a bı dıa v nyına ma.’ ”

¹¹ Die wıa Sitaani die dı ga ta die a va wa, ta malakasi die dı keı a sııııı wo.

*Yisa die dı piiline v tıvıma Galili tıı ma dene
(Maki 1.14-15; Luki 4.14-15)*

¹² Die Yisa die dı wıına dı ba yigi Jıon a yı dansarıka sıı, die v nyıı a ga Galili me.

¹³ Die v tıgı Nazeriti tıı ama die v ka yıasıya mı ta die tııı ga Kapenımı tıgıdieke die dı gbigine mıgıkuıııı kaarı, Zebuluni anan Nafitali tııııı ma.

¹⁴ Naa die yine amv Nımuı naazıa Azaya die dı balla wıdieke wo keı a yı wıııııı.

- 15 “Zebuluni tun aṅaṅ Nafitali tɔgɔsɔ dɔ benne
 Joodani mɔgɔrɔ mi wo chaan
 ta bi gbigi mɔgɔkpɔrɔ:
 Galili tun dieke vuodiekemba dɔ kana ka yi
 Juu vuosisi dɔ kala mi;
- 16 vuodiekemba dɔ benne lumɔn ma
 nan ye chaankpenkpɔn
 ta vuodiekemba diaṅ die dɔ benne kuṅ lumɔn
 ma,
 bolibu nan chaan a yi ba sikpigile me.”
- 17 Saṅka mi yaa gamma die Yisa dɔ piili a balla
 Nṁun wɔa a baari, “Nɔ chɔgɔ a nyun nɔ tumbiatɔ
 ma dama Nṁun naari diile saṅṅa gbigiye mun.”

*Yisa die dɔ wana zaasiyigirin ba nɔsa dene
 (Maki 1.16-20; Luki 5.1-11)*

18 Die Yisa die dɔ chonnana Galili mɔgɔkpɔrɔ
 gaari die ɔ ye daa wɔnyɔ aṅaṅ ɔ nɔmbɔa, die
 ba yiwo Simoni (vuodieke die ba wasɔnana Piita
 wa) aṅaṅ ɔ nɔmbɔa Andurusi, ta ba taana nun
 mɔgɔkpɔrɔ ma dama die ba yiwo zaasiyigirin.

19 Die ɔ balɔ a yi ba dɔ, “Nɔ ken a dia mun aṅ n
 vaa nɔ sɔgɔma vuotaṅ a kiere Nṁun jigin.”

20 Die ba va ba nɔti lagɔ lagɔ ta die a dɔ wa.

21 Die ɔ nyunna mi a ga nunṅa bita, ɔ bi ye daa
 wɔnyɔ aṅaṅ ɔ nɔmbɔa bɔbra, Jemisi aṅaṅ Joṅ,
 Zebedi balli. Die banun aṅaṅ ba chɔṅ wa die
 benne ba haariku ma a wɔnsa ba nɔti, Yisa die
 dɔ wa ba, womi

22 die ba va ba chɔṅ aṅaṅ haariku lagɔ lagɔ ta
 die a dɔ wa.

*Yisa die dɔ gbaanna yvagɔtielin dene
 (Luki 6.17-19)*

²³ Yisa die dɪ dɪa Galili mana mana sɔŋ a daga ba Nɔmɔŋ jɪamɔŋ juone sɔŋ Nɔmɔŋ wɪa ta die a gbaanna vuodiekemba mana die dɪ yalla yɔagɪtɪ mana mana.

²⁴ Die ba mɔsɪ ɔ saan Siria tɔŋbanɔŋ mana mana ma ma. Naa chɪanɔŋ ma vuosi die dɪ chii vuodiekemba die dɪ yalla yɔagɪtɪ mana mana a keŋ ɔ jigin; jɔmbɪatɪ die dɪ yalla batanɔŋ, batanɔŋ die dɪ yallɪ kpeŋkpeŋsi ananɔŋ vuodiekemba nyɔŋbanɔŋ die dɪ kpine ta die ɔ gbaanɔŋ ba mana.

²⁵ Daadanɔŋ pam die dɪ nyɔŋ Galili ananɔŋ Tɪgɪsɪ-banɔŋ ananɔŋ Jerusalemi ananɔŋ Judia ananɔŋ Jɔɔdani gaari mi wo chaanɔŋ tɪgɪsɪ die dɪ keŋ a dɪ wa.

5

Sɔgɪfɪalɪŋ wɪa (Luki 6.20-23)

¹ Yisa die dɪ yene daadamba die ɔ jɔalɪ a kalɪ kunkoginɔŋ sikpeŋ ta ɔ kvanandɪsɪrɪba die dɪ keŋ ɔ jigin

² die ɔ piili a daga ba Nɔmɔŋ wɪa a baari:

³ “Sɔgɪfɪalɪŋ bemme vuodiekemba dɪ sɪbɪna dɪ ba yiwo zɔɔlɪntielinɔŋ Nɔmɔŋ jiginɔŋ,
Nɔmɔŋ naari yiwo ba sɪtɪ.

⁴ Vuodiekemba dɪ kɔnnana wa, sɔgɪfɪalɪŋ yiwo ba sɪtɪ,
dama Nɔmɔŋ nan halɪŋ ba sɔgɪtɪ.

⁵ Vuodiekemba dɪ sɔbna ba gbanɔŋ, sɔgɪfɪalɪŋ yiwo ba sɪtɪ
dama dɔnɪa mana nan yi ba sɪtɪ.

⁶ Vuodieke nine dɪ ŋmɪntɪ ta ba sɔgɪtɪ dɪ yaala ba yi Nɔmɔŋ dɔŋŋɔ, sɔgɪfɪalɪŋ nan yi ba sɪtɪ,

dama N̄m̄uŋ nan yɪ ba ba sɔgɪtɪ die dɪ
ŋm̄ɪntɪna jadieke wɪa.

7 Vuodiekemba dɪ chɪgɪnana ba chanchaalɪŋ
zɔɔɪɪŋ, sɔgɪfɪalɪŋ yiwo ba sɪtɪ,
dama banɪŋ ba N̄m̄uŋ dɪaŋ dɪ nan chɪgɪ
zɔɔɪɪŋ.

8 Vuodiekemba dɪ yalla sɔgɪyɪalɪŋ, sɔgɪfɪalɪŋ
yiwo ba sɪtɪ
dama ba nan daansɪ a ye N̄m̄uŋ.

9 Vuodiekemba dɪ gurinene waagɪŋ, sɔgɪfɪalɪŋ
yiwo ba sɪtɪ,
dama banɪŋ ba N̄m̄uŋ nan wa ba ɔ ballɪ.

10 Vuodiekemba dɪ dɪna N̄m̄uŋ ta ba mugisi be,
sɔgɪfɪalɪŋ yiwo ba sɪtɪ,
dama N̄m̄uŋ naari yiwo ba sɪtɪ.

11 “Vuosi dɪ keŋ a zɪa nɪ ta mugisi nɪ ta chɪba
ŋm̄ɪnchɪbɪsɪ a yɪa nɪ ta bala wɔbɪatɪ yiri yiri a
yɪa nɪ nɪ dɪna n kɔaŋ wɪa, sɔgɪfɪalɪŋ yiwo nɪ
sɪtɪ.

12 Ba keŋ a yi die wo nɪ yallɪma sɔgɪfɪalɪŋ pam
dama nɪ nyɔari nan dɪ dala pam N̄m̄uŋ tigiri me;
die gbaŋ gbaŋ die ba mugisi N̄m̄uŋ naazɔalɪba
die dɪ benne kɔrɪŋ ma wa.

Yasɪ aŋaŋ chaanɪŋ wɪa
(Maki 9.50; Luki 14.34-35)

13 “Nɪ sɪ sɪba yasɪ tɪŋgbaŋka gie me. Ama yasɪ
dɪ a keŋ a chɔɔsɪ a waari ka nansɪŋ, lalɪa ka bɪ
baa ka yi a bɪ ye ka nansɪbɔ? Dɪ dagɪ sɪba ka wo
nyɔari; sie ba nagɪha a siti taanɪ tɪŋgbaŋ ma aŋ
vuosi chɔŋ a ma.

14 “Nĩnũj nĩ sũ sũba tũgbanjka gie popoli; tũj dieke ba mũna a ziej kunkogĩj sikipenj ka biagi a lobũra.

15 Ta vuonj ka chogĩsa popoli ta naga kpalũ a bubike ama Ƴ ñaanj nagĩ ka a saagi wa jaanj ma jigidieke ka baanj nan chaanj a yĩ vuodiekemba mana dĩ benne tigiri me

16 Nĩnũj nĩ bie gie; nĩ chaanj a yĩ vuonj mana, ta ba ye nĩ tunvũna ta birũma nĩ Chooj Njũj dieke dĩ benne arizanna ma.

Yaa gamma miraha wĩa

17 “Nĩ da kenj yilime sũba n kenj dĩ n kpisi Njũj miraha añanj Njũj naazũalũba dagĩkũ; n ka kenj dĩ n kpisihe mũj, ama n kenye mũj dĩ n saagiha añanj wusie.

18 Nĩ vaa n balũ nĩ wusie, tũgbanjka gie añanj ñmũnsikipenj nan tĩanj ga ama Njũj miraha bita gbanj kaanj bi a sie a mana kenj yĩ kpatĩ.

19 Naa chĩanj ma vuodieke dĩ a kenj a yĩ a chũsũ Njũj miraha kaanũ gbanj ta bi daga Ƴ chanchaalũba die wo Ƴ nan wĩarũ kũanj Njũj naarũ ma, ama vuodieke dĩ dĩ miraha ta mũnjũ dagĩ Ƴ chanchaalũj die, wũnũj Ƴ baanj nan yĩ vuokpũj Njũj naarũ ma.

20 Dama manũj n balũ nĩ, sie nĩ tunvũna dala a tĩanj miraha dĩdagũrũba añanj Farasisi* vuosisi tunvũna, dĩ daa die, nĩ kaanj biagi a juu Njũj naarũ ma.

Sĩnyũrũj wĩa (Luki 12.57-59)

* 5:20 5.20 Farasisi mba die yiwo Juu vuodiekemba nine die dũ ñmũntũna añanj Mosisi miraha dũsũj.

21 “Nı wɔnya die ba balla kɔrɔn ma dı, ‘Da a ken a kɔvɔ vɔon, fɔ a ken a kɔvɔ vɔon ba nan chii fɔ ga naalan a dii fɔ sariya.’

22 Ama lele, nı vaa n balı nı, vuodieke mana dı a ken jı sɔnyɔrɔn a yi vuosi (yɔrɔ yɔrɔ), ba nan dii v sariya, sariya daan. Vuodieke mana dı a ken a zıa vɔon dı, ‘Fɔnɔn vuotɔkɔ gie’ ba nan chii fɔ ga naalan a ga dii fɔ sariya. Vuodieke mana dıan dı ken a zıa v nɔmbɔa dı, ‘Gaamɔka gie’ nan daansi bie wıa ma, ta juu boli dieke dı wone kpatı ma.

23 Die wıa vuodieke dı a ken juu Nɔmɔn jıamɔn tigin a yaala v nagı piini a yı Nɔmɔn ta tınsı sıba v nɔmbɔa yaa wıan anan wa,

24 v vaa v piinike dıan Nɔmɔn jıamɔn juoku nıɔn, ta yinɔi a ga v nɔmbɔa wa jigin ba wɔnsı wıarı ta v yinɔi a ken nagı v piinike a yı Nɔmɔn.

25 “Fɔnɔn anan vɔon dı a ken yaa wıan ta gara naalan an nı ga wɔnsı, kpanɔi fɔ gban an nı wɔnsı wıarı nı yene bie sien me; dı daa die v nan yaa fɔ a ga sariyadiiru wo jigin an v dıan v nagı fɔ a yi dansarika vuosi dıdaansırıba nuusi me an ba nagı fɔ yi dansarika sɔn.

26 Wusie man bala yıa fɔ, kaan bı nyın mi sie fɔ ken tun ligire dieke mana ba bala dı fɔ tun wo.

Hɔgɔkpana anan daakpana dıagan wıa

27 “Nı wɔnya die ba bala ‘Da a ken a dıagan vɔon hɔgɔ.’

28 Ama man n bala nı lele dı vuodieke mana dı a ken daansi hɔgɔ ta yaa lɔla anan wa v yi wo hɔgɔkpana tıɔma v sɔn ma.

²⁹ Dɪ yiwo fɔ nuudiigin chaan nimbin vana fɔ yi ban, vɔaruka taan dama dɪ kpɪa fɔ wone nimbin kaanɔ anan Nmɔn dɪ baan nan nagɪ fɔ nyɛnɔbanɔn mana a yi boli dieke dɪ wone kpisin me.

³⁰ Dɪ yiwo fɔ nuudiigin yinene fɔ tuma tumbiatɪ, fɔ gobike a vigi taan, dama dɪ kpɪa pam fɔ baan nan waarɪ fɔ nuubalɔmɔn anan fɔ nyɛnɔbanɔn mana dɪ baan nan juu bolin me.

Dembin anan hogv tan zetin

(Mat. 19.9; Maki 10.11-12; Luki 16.18)

³¹ “Die ba bi baarɪ dɪ, ‘Vuodieke mana dɪ baa v zeti v hogv sie v yi wa gbanɔn a balɪ wa dɪ v zeti wo mɔn.’

³² Ama lele, manɔn n bala nɪ dɪ vuodieke dɪ a ken zeti v hogv ta hogv wa ka dvaga dembisi, wɔnɔn v yine hogv wa dɪ ga a dvaga dembisi; ta dembin dieke dan dɪ ken faarɪ hogv dieke ba zetine wo gban tɔn wa hogv kpana tɔma.

Hvsvi wia

³³ “Nɪ bi wɔn die ba bala a yi kɔrɔn vuosi dɪ, ‘Da a ken a hvv anan nmunchɔbɔsɪ ama fɔ ken hvv a yi Nmɔn dɪ mv fɔ yi die gban gban.’

³⁴ Ama manɔn n balɪ nɪ, dɪ nɪ sɔmma nɪ hvv gban; da ken a baarɪ, ‘N hvv nmɔnsikpen’ dama dɪ yiwo Nmɔn naarɪ jigiberisikin;

³⁵ yaa fɔ hvv tɔngban ka gie, dama ka yiwo Nmɔn naatala jigizielikin; yaa fɔ hvv Jerusalemi dama ka yiwo Nabidie Nmɔn tɔn.

³⁶ Da a ken a hvv fɔ gban gban fɔ sikpen gban, dama kaanɔ bɔagɪ a yi fɔ sikpen zoosi kaanɔ gban bɔrɔn jayɔalɔn yaa jasɔbɔlɔn.

³⁷ Nɪ ko vaa aŋ nɪ ‘Wa’, yi nɪ ‘Wa’, ta nɪ ‘Aayi’ yi nɪ ‘Aayi’ dama nɪ hʊʊ jaan a gutɪ, die nyɪŋ wa Sitaani jigin.

Da keŋ yinŋi a yi fɔ chanchaan biŋ
(Luki 6.29-30)

³⁸ “Nɪ wɔŋya die ba bala dɪ, ‘Vuon dɪ a keŋ a vʊʊ fɔ nimbiŋ fɔ dɪaŋ fɔ vʊʊ ɔ nimbiŋ a tun hamɪŋ; ta vuon dɪ a keŋ a vʊʊ fɔ nyɪŋ fɔ dɪaŋ fɔ vʊʊ ɔ nyɪŋ a tun hamɪŋ.’

³⁹ Ama manɪŋ lele n balɪ nɪ, nɪ da keŋ tun nɪ chanchaan hamɪŋ; vuon dɪ keŋ a nɪgɪ fɔ nuudiigin kaamɪŋ ma fɔ yinŋi fɔ nuugalɪ kaamɪŋ dɪaŋ a yi wa aŋ ɔ nɪgɪ;

⁴⁰ vuon dɪ keŋ nagɪ fɔ a ga naalan me, a yaala ɔ gbatɪ fɔ jayeekibiŋ, fɔ nagɪ fɔ jayeekikpenkpɪŋ a gutɪ wa.

⁴¹ Vuon dɪ a keŋ a mugisi fɔ dɪ fɔ chii ɔ chiiti chɔŋ mali balɪmɪŋ fɔ chii a chɔŋ malisi ale.

⁴² Vuodieke mana dɪ a keŋ a jʊʊʊ fɔ jaan fɔ yi wa ta da a keŋ a mɔŋ wa, vuodieke mana dɪ yaalala ɔ panŋɪ jaan fɔ jigin fɔ panŋɪ wa da keŋ mɔŋ wa.

Dataasi wɪa

⁴³ “Die nɪ wɔŋya ba bala dɪ, ‘Nɪ yaalɪma nɪ zvalɪŋ, ta hama nɪ dataasi.’

⁴⁴ Ama manɪŋ lele n bala nɪ dɪ, nɪ chome nɪ dataasi wɪa ta jʊʊʊma Nɪmɪŋ a yɪma vuodiekeba dɪ mugisinene nɪ,

⁴⁵ aŋ die vaa nɪ seŋ yi tɪ Chɔɔŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma ballɪ, dama ɔ yinene ŋmɪŋ dɪ pɔsa a yɪa vuobiati aŋaŋ vuovɪna mana ta bi vasa

nyū dī nīa a yīa vuodiekemba dī yinene vūūny
aṅaṅ vuodiekemba dī yinene bīaṅ.

⁴⁶ Dama fū yaala vuodiekemba dī yaalala fū
nyūna, bie nyūari fū baṅ fū ye a nyūy Nṁūy
jigīy? Daa die gbaṅ gbaṅ vuobīati die dī yie?

⁴⁷ Ta fū a keṅ waasa fū zvalūy nyūna ma bie
wōvūna fū yie a tīaṅ fū chanchaalība? Daa die
vuodiekemba dī kana a ka dī Nṁūy mīraha dī
yie?

⁴⁸ Die wīa nī bemme vūūny sība nī Chōōy
Nabidie Nṁūy dī benne die wo arīzanna ma.

6

Pīini yūla wīa

¹ “Nī da keṅ suṅṅi zōōlūntielīy dī vuosi ye nī,
dama nī keṅ a yī die nī kaṅ ye nyūari a nyūy nī
Chōōy Nṁūy dī benne arīzanna ma jigīy.

² “Die wīa, fū keṅ yaala fū nagī piini a yī
zōōlūntīy, da keṅ mūbū ka sība gīgaantība dī
ṅaana yie die wo Nṁūy jīamūy juone me aṅaṅ
tīgīstī sūy dī vuota ye ba tūnvūna ta bīrī ba wa.
Wusie maṅ bala nī, ba wōy ye ba nyūari mana
mūy,

³ ama fū a keṅ yī zōōlūntīy piini da keṅ vaa fū
zūa vūūny gbaṅ sūmma ka wīa.

⁴ Amū ka yī wōōbūrīkūy ta fū Chōōy Nṁūy
vuodieke dī yesinene lōbūrūy ma nan tūy fū ((yeṅ
me.))

Nṁūy jūstīy wīa (Luki 11.2-4)

⁵ “Fū keṅ yaala fū jūstī Nṁūy, da a keṅ a yī
sība gīgaantība dī yinene die wo, dama banūy

ba cho di ba zie N̄m̄ū j̄am̄ū juone me aṅaṅ siekpara ma tika s̄ūṅ a j̄ūs̄ūma N̄m̄ū di vuosi ye be. Wusie maṅ bala ni ba w̄oṅ ye ba tune mana miṅ.

⁶ Ama fu keṅ a baa fu j̄ūs̄ū N̄m̄ū, juu fu juoṅ me ta ligi sanv̄ari, ta j̄ūs̄ū fu ch̄oṅ N̄m̄ū vuodieke di benne l̄ōb̄ūriṅ ma, aṅ fu Ch̄oṅ wa N̄m̄ū di yene wudieke fu yine l̄ōb̄ūriṅ ma wa tuṅ fu ((yeṅ me.))

⁷ “Fu a keṅ j̄ūs̄ū N̄m̄ū da keṅ j̄ūs̄ūma aṅaṅ w̄ōbal̄ki waḡiti s̄iba vuodiekemba di j̄iannana bugile; banuṅ ba yile s̄iba ba keṅ j̄ūs̄ū aṅaṅ w̄ōbal̄ki waḡiti ba bugilehe nan w̄uṅ ba.

⁸ Ni da keṅ a s̄ū s̄iba banuṅ, dama ni ch̄oṅ N̄m̄ū w̄oṅ s̄iba jadieke ni yaalala ta ni ye ka j̄ūs̄ū wa.

⁹ “Naa wana mu ni j̄ūs̄ū N̄m̄ū:

‘Ti ch̄oṅ dieke di benne arizanna ma:

Vaa aṅ ba b̄ūri fu saṅ kas̄ika;

¹⁰ Vaa aṅ fu naari keṅ;

vaa fu d̄ūṅṅ̄ū yi tuṅbaṅka gie me s̄iba ka s̄ina die arizanna ma wa

¹¹ Yi ti jinne nyindiike dieke ti yaalala.

¹² Naḡi ti ham̄ū a chaa ti,

s̄iba ti naḡina vuodiekemba di t̄onna ti t̄umb̄iat̄i a chaa ba wa.

¹³ Da a keṅ vaa ti juu maḡisi dieke di haḡūriṅ ma,

ama ta v̄ōari ti a nyuṅ w̄ōbiṅ* ma. ((Dama f̄ūnuṅ fu s̄ina naari aṅaṅ yiko aṅaṅ jul̄ma yaa gamma haahuu. Wusie.))’

* **6:13** 6.13 W̄ōbiṅ ma yaa Sitaani nuuṅ me.

14 “Ni kenj nagı nı chanchaalıj wɔbiati a chaa ba, nı Chooj dieke dı benne arızanna ma dıanj nan nagı nı tumbıati a chaa nı.

15 Ama nı ka nagı nı chanchaalıj wɔbiati a chaa ba, die nıj nı Chooj dıanj kaanj nagı nı wɔbiati a chaa nı.

Nɔabɔbiŋ wıa

16 “Ta fɔ a kenj a bɔbi nɔanj dıanj, da kenj chɔɔsı fɔ nine chaanj sɔba gıgaantıba dı yine die wo, dama banıj ba chɔɔsı wa ba nine chaanj dı vuonj mana ye sɔba ba bɔbi wa nɔanj. Wusie manj bala nı ba wɔj ye wo ba nyɔarı.

17 Fɔ a kenj a bɔbi nɔanj fɔ nıti fɔ nine chaanj ta chası fɔ sikpej zoosi,

18 amɔ vuosi kaanj mıŋŋı a baarı bɔba nɔanj, ntaala fɔ Chɔa Nıııj nyına ma, vuodieke dı benne lɔbirıj ma sımma. Amɔ fɔ Chɔa Nıııj dieke dı yesinene jadieke fɔ yinene lɔbirıj ma a yıa wa nan tunj fɔ ((yej me.))

Arızanna ma nyinti wıa (Luki 12.33-34)

19 “Da kenj a yaalıma nyinti a lɔbirıma tıjgbanjka gie me, jigidieke nyınyɔgıka ananj tɔgıj dı baanj nan chɔɔsıha; ta gaarıj dı baanj nan bıagı awı a juu a gaarı.

20 Ama lɔbirıma fɔ nyinti arızanna ma, jigidieke nyınyɔgıka ananj tɔgıj dı kana ka bıagı chɔɔsaha; ta gaarıj dı ka bıagı awıa a juu a gaara;

21 jigidieke fɔ nyinti dı benne, mi fɔ sɔj dıanj dı beri.

*Nyũgbanũ chaanũ wĩa
(Luki 12.33-34)*

²² “Fũ nine yine fũ nyũgbanũ popoli. Die wĩa fũ nine dũ kenj vũna, fũ nyũgbanũ mana nan suuli añanj chaanũ;

²³ ama fũ nine dũ kenj a ka vũna, fũ nyũgbanũ mana nan dũ bie lumũ ma. Die wĩa chaanj dieke dũ benne fũ ma ma dũ kenj yi lumũ, lumũkũ nan dũ dala pam.

*Ŋmũ añanj ligire wĩa
(Luki 12.33-34)*

²⁴ “Vuobalumũ kaanj biagi a jũama naalũ bale. U nan haa wũnyũ ta chome wũnyũ, yaa v nan yũ wũnyũ julũma ta wũnyũ v nine kaanj dũ suuli. Vuonj kaanj biagi a jũama Ŋmũ añanj ligire.

²⁵ “Naa chũanj ma wĩa manj bala nũ da vaa ka mugisi nũ añanj jadieke nũ baanj nan dii añanj nũ baanj nan nyuu a bemme nũ miivoli me; nũ da bũ vaa dũ mugisi nũ, nũ nyũgbanũ dũ baanj nan yeegi jadieke. Mũsũ ka tũanj nyindiike? Ta nyũgbanũ ka tũanj nyĩnyeeke?

²⁶ Nũ daansũ a ye nembisi dũ yũgũnana; a ka bũra; a ka bũ gobe ta nagũ yie napooti me, ama nũ Chooj dieke dũ benne arizanna ma wa daansũnana ha. Nũ ka yaa nyũarũ a tũanj nembisi?

²⁷ Nũ jabũa baanj nan biagi a gutũ v gbanj v miivoli bũta v wuyilimugisike wĩa.

²⁸ “Bũa yine nũ mugisi nũ gbanj yaa gamma nyĩnyeeke wĩa? Nũ daansũ a ye tũwute añanj ka vũũnj: ama a ka tũma a yaala ka wute.

29 Ama n baltu ni, haltu naan Solomonu anan u nyinyeeki vuna mana die ka yeegi jayeekin ka vuna a tugi tuwutehe gie.

30 Nmuj yinene huuti du vuna, nyindieke du benne jinne ta sorin ba juu ha a taan wa, u kaan wa a faasu yeegi ni nyinyeeki? U kaan biagi a yeegi ni? Nmuj vuodiekemba yada du kana a ka dala!

31 “Die wia ni da vaa du mugisi ni ta yilime, ‘Bia ti nan dii?’ Yaa ‘Bia ti nan nyuu?’ Yaa ‘Bia ti nan yeegi?’

32 Vuodieke du kana ka siba Nmuj naana chuga a yaala nyinti gie mana, ama ni Chooj Nmuj dieke du benne arizanna ma siba a baaru du ni yaalaha mu.

33 Ama ni wolin yaaluma Nmuj naaru anan wudieke Nmuj du yaalala wia ta u nan nagi nyindiekemba ni yaalunana mana a yi ni.

34 Die wia da keji vaa sorin wia mugisi ni dama sorin nan du yalli ka gban gban mugisikin. Daan mana yaa ka wumugisi dieke du mugisina ka mu.

7

Chanchaalun sariya diile wia (Luki 6.37-38, 41-42)

1 “Ni da keji a dii ni chanchaalun sariya, amu Nmuj dan da keji dii ni sariya,

2 dama ni dine ni chanchaalun sariyaha die wo, die gban gban Nmuj du nan dii ni sariya; ta ni magisina die a ya ni chanchaalun die gban gban Nmuj dan du nan magisi a yi ni.

3 “Bia yine fu daansa yese munchubij dieke di benne fu chanchaan nimbinj me, ta a ka yese dakubli dieke di benne fu gbanj gbanj fu nimbinj me?

4 Baa fu yiwo lala a balu a yi fu numbua, ‘Ko vaa n vuari munchubij dieke di benne fu nimbinj me’ ta daanj dakubli dieke di benne fu gbanj gbanj fu nimbinj me wia?

5 Fubij gugaantu wa gie, wolinj a vuari dakubli dieke di benne fu ninehe me wo amu fu miji a yesime vutij a vuari munchubij dieke di benne fu numbua wa nimbinj me wo.

6 “Da nagu jadieke di yine Nmij tvanj a yi gbaasi, dama a baa a yijij a duj fu mij; da kej a nagu jadieke di yalla nyuari a yi perukusi, dama a nan tibitibiha ananj tantu.

Nmij jubsij wia
(Luki 11.9-13)

7 “Nu jubsima Nmij, ta u nan nagu a yi nu; nu daansima ta nu nan ye; nu kpaasima gbiabiku ta u nan yuori a yi nu.

8 Dama vuodieke mana di jubsinana Nmij tuose mij; ta vuodieke dianj mana di yaalinana yese mij; vuodieke dianj di kpaasinana gbiabiku ka yuore a yia wa mij.

9 Nnunj chwaliba, nu munta u bua di nan jubsu wa nyindiike anj u nagu tanj a yi wa?

10 Yaa nu munta u bua nan jubsu wa zaasij anj u nagu javubkij a yi wa?

11 Ta du yi nunj vuobiatu gie di siba nu nagu nyunvuna a yi nu balli, die nun nu Choonj

Ŋmuj dieke di benne arizanna ma nan faasi yu vuodieke mana di jɔsi wa nyɔnyɔna.

¹² “Yime fu chanchaaluj wudieke fu baaj nan di yaala ba yime a yuma fu; dama Ŋmuj mɔraha aɔaj Ŋmuj naazɔalɔba dagɔku di dagɔna die wonde.

Sanɔabin juule wɔa
(Luki 13.24)

¹³ “Ni jume sanɔabike dama sanɔa dieke di gana a ga a juu boli dieke di wone kpatɔ ma wa tɔli muj, ta ka sien di bi vɔna aɔaj chɔnuj; ta vuosi pam di daagi mi juo.

¹⁴ Ama miivoli sanɔaku yiwo jabuj, ta ka sieku diaj di tɔa aɔaj chɔnuj; ta vuosi bita juunene mi.

Tuj aɔaj ka nyujnyujka wɔa
(Luki 6.43-44)

¹⁵ “Ni summa ŋmɔnchɔbiɔ naazɔalɔba wɔa, ba kien ni jigij sɔba yiise, ama ba yiwo haangbaasi wusie.

¹⁶ Ba tɔuma nan yi ni summa ba; ba yese jɔa hangɔɔsi me a kpaa? Yaa kɔnkama ngbere jigij a kpaa?

¹⁷ Tɔvɔna mana nyɔna nyujnyujka vɔna, ama tu dieke di wone nyɔari mana ŋaaj nyuj wa nyujnyujkɔbiati.

¹⁸ Tɔvɔnuj kaaj nyuj nyujnyujkɔbiati; ta tu dieke di wone nyɔari diaj kaaj nyuj nyujnyujkɔvɔna.

¹⁹ Tu dieke mana diaj di kana a ka nyɔna nyujnyujkɔvɔna ba nan chiaka a taaj bolin me.

20 Naa chian ma ni nan di siba nmunchibisi naazwaliba ba tsuma ma.

Nmuy naari juule wia
(Luki 13.25-27)

21 “Da vuodieke mana di wasinana muy, ‘N Yomutien, N Yomutien’, balla u juu arizanna naari ma, sie vuodiekemba nyuna di yinene n Chwa Nmuy dieke di benne arizanna ma wa choti.

22 Sariya diile daari di ken tugi, daadaan pam nan balli a yi muy, ‘N Yomutien, N Yomutien’, die fu saan ma ti balla Nmuy wia, die fu saan ma die ti yaga jumbiatiti vuosi ma, die fu saan ma die ti yie mamachi tsuma.’

23 Sanka mi n nan yinji balu ba, ‘N ka siba ni, nuuy tontumbiatiti vuosi gie, ni gamma!’

Mimuriy bale wia
(Luki 6.47-49)

24 “Naa chian ma vuodieke mana di wonna manuy n waha gie ta dusaha niasu wa dembiyantien dieke di muna u tigin a zien tan sikpen me wo.

25 Nuuy die di paali a nu, muga di kpa, ta bulogisu die di faasu a nigi tigiri, ama tigiri die ka nanya, dama die ka zene tan ma wa chian wia.

26 Ama vuodieke mana di wonnana manuy n waha gie ta ka dusaha niasu wa dembigaamu dieke di muna u tigin a zien tambusu sikpeku.

27 Nuuy die di paali a nu, muga di kpa, ta bulogisu die di paali nigi tigiri, tigiri die di nan a nmuru!”

Yaa gamma Yisa Masia yiko wɔa

²⁸ Die Yisa die dɔ balɔna wɔaha gie a kpatɔ, die dɔ yi daadamba mamachi aɲaɲ ɔ dagɔkɔ,

²⁹ dama die ɔ dagɔ sɔba vuodieke dɔ yalla yiko, ta ka dagɔ ba sɔba mɔraha dɔdagɔrɔba die dɔ dagɔnana die wo.

8

Yisa die dɔ gbaanna gamɔɲ dene

(Maki 1.40-45; Luki 5.12-16)

¹ Yisa die dɔ nyɔna kunkogiri me a keɲ sɔɲ, daadanɲ pam die dɔ dɔ wa.

² Womi gamɔɲ wɔnyɔ die dɔ keɲ a gbigiri ɔ nɔɲɲa a baari, “N Yɔmɔtɔɲ, fɔ yaala nan bɔagɔ a gbaanɲ mɔɲ.”

³ Yisa die dɔ tɔntɔ ɔ nuunɲ a gbɔ daa wa ta balɔ dɔ, “N saagiya, fɔ gamɔɲ kpatɔya mɔɲ!” Lele womi ta daa wa dɔ ye alaafia.

⁴ Yisa die dɔ balɔ a yɔ wa, “Wɔmma, sɔmma fɔ keɲ a balɔ vuonɲ wɔaha gie. Ama gamma a ga nagɔ fɔ gbanɲ a dagɔ Nɲmɔɲ kɔkaabɔɔ wa a vaa ɔ juɲ fɔ aɲ fɔ kaabɔ kaabɔ dieke Mosisi die dɔ balla dɔ nɔ kaabɔ wa amɔ vuonɲ mana sɔmma a baari ye alaafia mɔɲ.”

Romi tɔɲ sojasisi jakɔɔɲ wɔa

(Luki 7.1-10)

⁵ Die Yisa die dɔ gana a ga juu Kapenɔmi, die Romanisi* sojasisi nyɔɲkɔraha wɔnyɔ die dɔ keɲ ɔ jigɔɲ a juɔɔ wa ta a baari,

* **8:5** 8.5 Romani vuosi die dɔ nyanɲɔna juu vuosi ta pɔgɔɔ ba.

⁶ “Jakubɔŋ, n tɔntɔntɔ wɔnyɪ paalina a yɔagɪ; ɔ nyɔŋgbanɔŋ mana dɪ kpi, ta ɔ die wahala pam, ta dɔa juon me.”

⁷ Yisa die dɪ balɪ wa, “N nan ga a ga gbaan wa.”

⁸ Die ɔ yɪŋŋi a balɪ, “Aayɪ, n Yɔmɔtien, n ka tɔgɪ vuodieke fɔ mɔna fɔ ken n tigin, ama fɔnɔŋ ko yɪ nɔan an ɔ ye alaafia.

⁹ Dama manɔŋ n gban n yaa wa n nyɔŋkɔra, ta yallɪ sojasi ba dɪ n kɔan. N ŋaan balɪ a yɪ gen wo, ‘Gamma’ an ɔ ga, ta balɪ a yɪ gen wo ‘Kiere’ an ɔ ken; ta bɪ vaa n yɔmɔ yɪ wudieke n yaalala.”

¹⁰ Yisa die dɪ wɔnna naa die dɪ yɪ wo mamachi, die ɔ ballɪ a yɪ vuodiekemba die dɪna ɔ kvaka, “Wusie man bala nɪ, n ye ka ye vuodieke dɪ yine mɔŋ yadaka gie chanchaan nɔnɔŋ Izara vuosi me gban.

¹¹ N bala nɪ, daadan pam nan nyɔŋ ŋmɔŋ pɔsɪkɔŋ anan ŋmɔŋ juukɪŋ a ken ta banɔŋ anan Abarahami anan Aziki anan Jakobu nan lagɔŋ a kalɪ a die nyindiike arɪzanna ma ma;

¹² ama nɔnɔŋ die dɪ yine naari vuosisi, ba nan nagɪ nɪ a vigi taan yen me lumɔŋ ma; mi nɪ nan dɪ kɔma ta ŋɔba nɪ nyɔna.”

¹³ Die Yisa die dɪ yɪŋŋi a balɪ a yɪ Romanisasi sojasisi jakubɔrɪ, “Kulime ta ka nan yɪ sɪba fɔ yine yada dɪ ka nan yɪ die wo.” Ta ɔ tɔntɔntɔ wa die dɪ sen ye gbaamɔŋ lele womi.

*Yisa die dɪ gbaanna vuosi pam dene
(Maki 1.29-34; Luki 4.38-41)*

¹⁴ Die Yisa ga wa Piita tigin, mi die ɔ ye Piita hanɔŋ hɔgɔ dɪ yɔagina a dɔa anan nyɔŋgban tuulin.

15 Die Yisa die dɪ gbɪ ɔ nuuŋ; ta nyɛŋban tuulibu die dɪ kpatɪ, die ɔ hagi a yi ba chaanti.

16 Dɪnɔŋ daari mi juŋmɔŋ, vuosi die dɪ chii daadan pam die jumbiatɪ die dɪ yalla ba a keŋ Yisa jigin; die ɔ yagi jumbiatɪtɪ ba ma anan jabalɩkɩŋ ta gbaan vuodiekemba mana dɪ yɔagɩna.

17 Die ɔ yiwo naa amɔ Nmɔŋ naazɔa Azaya die dɪ balla wudieke wo keŋ a yi wusie dɪ, “U gban gban die dɪ tuo tɪ nyɛŋban tuulin anan tɪ yɔagɩtɪ a chii a ga.”

*Vuodiekemba dɪ yaala ba dɪ Yisa kvan wɪa
(Luki 9.57-62)*

18 Die Yisa die dɪ yene dɪ kpɩkpaaku gelin wo wo die ɔ yi ɔ kvanandɩsrɩba nvan, dɪ ba tɩan ga mɔgɩkpɩrɩ gaari mi wo.

19 Die Nmɔŋ mɩraha dɪdagɩrɩba wɔnyɪ die dɪ keŋ ɔ jigin a baari, “Dɪdagɩrɩ, N nan dɪ dɪ fɔ a ga jigidieke mana fɔ ganana.”

20 Yisa die dɪ yinŋi a balɪ wa dɪ, “Gbaanchɔra yaa vɔrɩtɪ a juo, nembisi dɩan dɪ yaa tɔɔsɩ a juo ama manɩŋ vuota Bɔa wo jigidɔagɩsrɩkɩŋ.”

21 Tɔ, ɔ kvanandɩsrɩba wɔnyɪ dɩan die dɪ keŋ baari, “N Yɔmɔtɩen, vaa n ye wolin kuli a ga a guu n chɔa.”

22 Yisa die dɪ balɪ wa, “Dɩa mɩŋ, ta vaa kunti† guu a gban gban a kunti.”

*Bɔlɔgɩsrɩŋ anan nyaan die dɪ tuone Yisa nvan
dene
(Maki 4.35-41; Luki 8.22-25)*

† 8:22 8.22 Kunti yiwo vuodiekemba dɪ kana a ka dɪ Yisa kvan.

23 Yisa die dɪ ga a juu haarɪŋ wɔnɪŋ aŋaŋ ɔ kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ ga.

24 Die dɪ ka yɔasiya ta bɔlɔgɪskpɛŋkpɪŋ die dɪ piili a nɪga mɔgɪkpɪrɪ ma, nyaabu dɪ pɔŋŋi a juo haarɪkɔ ma a yalla bɔ suuli haarɪkɔ; ama saŋka mi die Yisa die gɔɔra mɪŋ.

25 Ʋ kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ ga sugɪrɪ wa a baarɪ, “Tɪ Yɔmɔtɪɛŋ, gbatɪ tɪ a taŋ, ta tɪ baa tɪ sɔɔŋ wa nyaabu chɪaŋ.”

26 Yisa die dɪ yɪŋŋi a balɪ ba, “Dɪ bɪa ŋmaamɪŋ dɪ faasi a yallɪ nɪ die, nɪnɪŋ vuodiekemba yada dɪ kana ka dala.” Womi die ɔ hagi a natɪ bɔlɔgɪsɪbɔ aŋaŋ nyaabu pɔŋŋiku dɪ a fɪalɪ, mi mana die dɪ seŋ a fɪalɪ sɔmm.

27 Die dɪ yɪ be mamachi, ba pɪasa taŋ dɪ, “Daa lala wɔnna? Halɪ bɔlɔgɪsɪŋ aŋaŋ nyaan pɔŋŋɪŋ dɪ wɔmma yɪa wa.”

Yisa die dɪ gbaanna dembisi bale die jɪmbɪatɪ die dɪ yalla ba dene

(Maki 5.1-20; Luki 8.26-39)

28 Yisa die dɪ kenne tɔgɪ Gadara tɪŋ ma mɔgɪkpɪrɪ mi wo chaakɔ, die dembisi bale jɪmbɪatɪ die dɪ yalla dɪ nyɪŋ jigidieke ba gunene vuosi a keŋ tuoli wo. Die ba wɪa paalɪ yaa wa ŋmaamɪŋ die wɪa vuonɪ die ka bɪagi daaga mi.

29 Womi bɔnyɪ die ba faasi keese, “Fɔnɪŋ Ŋmɪŋ Bɔa, bɪa fɔ yaala tɪ jigiŋ. Keŋ dɪ fɔ mugisi tɪ mɪŋ ta saŋka mi wa tɔgɪ?”

30 Die perukusi a taŋ die ziene a gbɪgi mi a die.

31 Jɪmbɪatɪtɪ die dɪ jɔsɪ Yisa a baarɪ, “Fɔ keŋ yagi tɪ, fɔ vaa tɪ ga juu perukusisi me.”

³² Yisa die dɪ balɪ a yɪ ha, “Nɪ gamma.” Die wɪa die a nyɪŋ dembisi bale wo me, a ga a juu perukusisi sɔŋ; Die perukusisi mana dɪ chɪgɪ birrr sɔɔŋ tanɪ chɪaŋ a ga nan mɔgɪkpɪrɪ ma ta nyaabu dɪ dii he.

³³ Vuodiekemba die dɪ daansɔnana perukusisi die dɪ chɪgɪ a ga tɪka sɔŋ a mɔɔli wudieke die dɪ yine wo, aŋaŋ jumbiatɪ die dɪ nyina dembisi bale wo me die.

³⁴ Naa chɪaŋ ma, vuɔŋ mana die dɪ nyɪŋ tɪka ma a tuole Yisa; die ba yene wo wo die ba juɔsɪ wa dɪ ɔ nyɪŋ ba tɪŋgbaŋka ma.

9

Yisa die dɪ gbaanna vuodieke nyɪŋgbaŋ die dɪ kpine dene

(Maki 2.1-12; Luki 5.17-26)

¹ Womi Yisa die dɪ yɪŋŋi a juu haarɪkɔ a yɪŋŋi a juali mɔgɪkpɪrɪ gaarɪ mi wo a kuli ɔ gbaŋ gbaŋ ɔ tɪŋ ma.

² Die vuosi batan die dɪ chii daa wɔnyɪ nyɪŋgbaŋ die dɪ kpine; ta ɔ dɔa kalɪŋa ma a yallɪ wa a keŋ ɔ jigin. Die Yisa die dɪ yene ba paala a yallɪ yada dieke wo, die ɔ balɪ a yɪ yɔagɪtien wo, “N bɔa, dii sikimin; n nagɪ fɔ tumbiatɪ a chaa fɔ.”

³ Womi Nɔmɪŋ mɪraha dɪdagɪrɪba die dɪ yile ba sugɪtɪ ma dɪ “Daa wa gie bala sɪba ɔ yiwo Nɔmɪŋ.”

⁴ Yisa die dɪ mɪŋŋɪ ba sɔŋanyile die a piastɪ ba dɪ, “Bɪa nɪ yile sɔŋanyilibiatɪ die?”

⁵ A jabɪa yine mɔli ‘Fɔ baan nan balɪ a yɪ wa, n nagɪ fɔ tumbiatɪ a chaa fɔ’ yaa fɔ baan nan balɪ ‘Hagɪ a chɔŋ’?

6 N nan wa a dagi aŋ ni summa a baari manŋ vuota Bua yaa yiko donŋa ma ma a nan biagi a nagi vuosi tumbiati a chaa ba". Die wia die u balŋ a yi yuagitiŋ wo, "Hagi a nagi fu kalŋŋa a kulime."

7 Daa wa die di hagi a kuli tigiŋ.

8 Die kpikpaaku die di yene die wo, die ŋmaamŋ die di yigi be, ta die biri Ŋmŋ u nagina yikoke mi di sina naa a yi vuota.

*Yisa die di wana Matiwo dene
(Maki 2.13-17; Luki 5.27-32)*

9 Yisa die di nyinna mi a chuŋ gara die u ye daa wonyi die ba wasinana Matiwo, ta u kalŋ u tuma jigŋ lampotuosiriŋ juoŋ me. Die u balŋ a yi wa "Hagi a dia muŋ." Die u hagi di wa.

10 Yisa die di gana Matiwo tigiri a ga die nyindi-ikehe, mi lampotuosiriŋ pam aŋaŋ vuodiekemba di kana a ka di Juu vuosi muraaha die di keŋ a gŋti Yisa aŋaŋ u kuaŋanduŋriŋba ma ma a die aŋaŋ ba.

11 Farasisi batan die di yene die wo die ba piasu Yisa kuaŋanduŋriŋba di, "Bia yine ni didaguru wa di die aŋaŋ vuosi gie?"

12 Yisa die di wŋŋ ba piasu, a die a yiŋŋi a balŋ a yi ba di, "Vuodiekemba di yalla alaafta ka yaala gbŋgbaantu, sie vuodiekemba di yuagina.

13 Ni gamma Ŋmŋ gbanƙu ma a daansu ye wuru gie chŋaŋ di, 'Zoolŋ chŋuŋ maŋ yaala daa donŋu kaabuŋ.' N ka kenye di n wa suŋyŋalunŋtieliŋ ama n keŋ di n wa wa tumbiatieliŋ."

*Nwabobiyi wia**(Maki 2.18-22; Luki 5.33-39)*

14 Womi Joon vuodieke die di sinana vuosi Nmin nyaabu kwanandusiriba die di ken Yisa jigin a piast wa di, “Bia yine tinu anan Farasisi di boba nuan sanja mana ama ta fu kwanandusiriba ka won a boba?”

15 Yisa die di yinji a piast ba di, “Ni tin yaala chaan diekema di gana hogu faarin bemme anan sugichusun sanja dieke ba nan hogu wa tien di lagisina a beri wo? Die kaan biagi a yi. Ama sanja nan ken ba nan nagi hogu wa tien a nyin ba jigin, sanja mi ba nan wa bobu nuan.

16 “Vun kaan saagi a nagi garhaalin garchootin a baali a ligi garkutin von, dama garhaaliku gie nan churi ta vaa garkuri, an ka vorku wa a faasi a dalima.

17 Yaa ni yeye ta vun nagi daahaalin a suu gbanu koliti diekema di yine nyinkura ma? Dama u yi die, daabu nan kun a churi kolititi an daabu anan kolititi mana taan von. Ama u nan nagi wa daahaalin a suu gbanu koliti diekema di yine nyin haala an a mana vunma.”

*Jakun wanyi havubiyi kun wia**(Maki 5.21-43; Luki 8.40-56)*

18 Yisa die di balala naa ta die juu vuosi jakun wanyi die di ken a gbirigi u nuna a baari, “Lele n havubiyi di kpi ama ken a nagi fu nuun a dusu u sikpen an u hagi.”

19 Naa wia die Yisa anan u kwanandusiriba die di hagi a di u kuan.

29 Die wɪa ʊ naɣɪ ʊ nuusi a gbi gbi ba nine ta baari, “Ni tuone a dii die wo ka yi a yɪ ni.”

30 Die ba ninehe die dɪ yuori. Yisa die dɪ kpaan ba anan nɪŋmɪna dɪ, “Ni da ken a balɪ a yɪ vuon.”

31 Ama die ba nyɪŋ a mɔɔlɪ Yisa wɪa tɪka mana ma.

Yisa die dɪ gbaanna dembin dieke dɪ kana ka biagɪ bala wɪa dene

32 Die ba nyɪnnana, vuosi batan die dɪ yaa daa wɔnyɪ die jumban die dɪ yalla wa ʊ ka biagɪ bala wɪa a ken Yisa jigin.

33 Yisa die dɪ yagɪ jumbiakɔ a nyɪŋ daa wa ma, die ʊ wa biagɪ bala wɪa. Die dɪ paali a yi vuon mana mana mamachi ba baari, “Ti ye ka ye mamachi ka gie chanchaan Izara vuosi tun ma ma.”

34 Ama ta die Farasisi mba die dɪ baari, “Jumbiatɪ naan wa yɪnana wa hagarɪbɔ ʊ biagɪ yaga jumbiatɪ.”

Yisa die dɪ chigɪna vuosisi zɔɔlɪŋ dene

35 Yisa die dɪ dia ga tɪɣɪkɔuma anan tɪŋkpanɣɪsɪ mana mana, a die a ga Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juone me a daga Ŋmɪŋ naari wɔvɪna a yɪa vuosi ta gbaama yɔagɪtɪ yiri yiri mana.

36 Die ʊ yene kpɪkpaaku, zɔɔlɪŋ die dɪ yigi wo, dama die ba yiwo zɔɔlɪntielɪŋ ta wo susunɣɪŋ mana ta nɪasɪ yiise dɪ wone yiyagɪrɔ.

37 Die wɪa die ʊ balɪ a yɪ ʊ kɔanandɪsɪrɪba, “Zaaha bieye mɪŋ ta dala ama zaagobiribe ka dala.

38 Die wia ni juusi zaaha tienj anj u guti tontontinj anj ba kenj gobihe.”

10

*Yisa tontontiba banj ananj bale wo wia
(Maki 3.13-19; Luki 6.12-16)*

¹ Yisa die di wa u kwanandusiriba banj ananj bale wo a lagisu u jiginj a yi ba yiko di ba vuaruma jumbiatu ta gbaama yuagitu yiri yiri ananj vuodiekemba di yuagina yuagibiatu mana mana.

² U tontontiba* banj ananj bale wo saara wonna; Simoni, (vuodieke ba bina a wasa Piita) ananj u numbuabinj Andurusi; ananj Jemisi ananj u numbuabinj Joon, Zebedi balli;

³ ananj Filipi ananj Batolomiwo; ananj Tomasi ananj Matiwo, vuodieke die di yine lampotuosiru wo; ananj Jemisi vuodieke di yine Alifusi bua ananj Tadeusi,

⁴ ananj Simoni vuodieke di yaala baninj Juu vuosi yalla ba gbanj ananj Judasi Asikaroti, vuodieke die di bala u posi Yisa chianj.

*Yisa die di tonna u kwanandusiriba die
(Maki 6.7-13; Luki 9.1-6)*

⁵ Ta Yisa die di tunj u kwanandusiriba banj ananj bale wo ta kpaanj ba, “Ni summa ni kenj a ga vuodiekemba di kana a ka yi Juu vuosi buuring yaa ni ga juu Samaria vuosi tinj ma.

⁶ Ama ni gamma Izara vuosi jiginj nyuna, ba sina siba yii diekemba di bana.

* **10:2** 10.2 Ba wasa u kwanandusiriba banj ananj bale wo tontontiba.

7 Nɪ ganana wa nɪ baluma Nɪmɪŋ wɪarɪ gie; 'Nɪmɪŋ naarɪ diile sanŋa gbigiye mɪŋ.'

8 Nɪ gbaama vuodiekemba dɪ yɔagɪna, ta nɪ vaa kunti haɣɪ kuŋ me, ta gbaan vuodiekemba gamɪŋ yɔagɪŋ dɪ yalla ba, ta yaɣɪ jumbɪatɪ vuosi ma. Nɪ tuo wo yɔrɪ die wɪa nɪ gban nɪ nagɪ a yɪ yɔrɪ.

9 Nɪ da a keŋ nagɪ ligire. Nɪ sɪmma nɪ keŋ a nagɪ kobu gban a su nɪ ligire bulɔga ma;

10 Nɪ da keŋ a nagɪ bulɔga a gamma nɪ sieku; yaa nɪ pɔgɪlɪ jayeeki gaan a gɔtɪ jadieke nɪ yeegine ma wa, yaa nɪrɪ gaasɪ a gɔtɪ nyindiekemba nɪ suune womi, yaa nɪ pɔgɪlɪ daanɣbanɪŋ. Dama dɪ mɔ aŋ tɔntɔntɔ dii ɔ tɔɔma jigin.

11 "Nɪ a keŋ a tɔgɪ tɔgɪkpɪŋ yaa tɔgɪbɪŋ, nɪ juu a yaalɪ vuodieke dɪ yaalala ɔ tuo nɪ aŋ nɪ bemme ɔ jigin a ga tɔgɪ sanŋa dieke nɪ baan nan nyɪŋ mi.

12 Nɪ a keŋ a juu tigidieke mana nɪ waasɪ ba vɪvɪŋ.

13 Tigiri mi vuosi dɪ a keŋ a mɪŋŋɪ a tuo nɪ, nɪ vaa nɪ waasɪkɔ anan nɪ sɔgɪfɪalɪŋ wɪarɪ ka ma ama ba a keŋ a ka a mɪŋŋɪ a tuo nɪ, nɪ vaa nɪ sɔgɪfɪalɪŋ yɪŋŋɪ keŋ nɪ jigin.

14 Ta vuodieke mana dɪ ka tuo nɪ yaa dɪ ka wɔŋ nɪ wobalɪkaha nɪ kpaantɪ nɪ naatala tankɔlɪŋ a taan mi sanŋa dieke nɪ nyɪnnana kanɪŋ tigiri yaa tɪka ma.

15 Wusie maŋ bala nɪ daa dieke Nɪmɪŋ dɪ baan nan dii vuosi sarɪya, die tɪka vuosi tɪbɪdatɪŋ nan faasɪ tɪaŋ Sodomi anan Gomoraya vuosi tɪbɪdatɪkɔ.

*Wahala kenij wia
(Maki 13.9-13; Luki 21.12-17)*

16 “Ni wɔmma, n tɔma ni sɔba yii diekemba di benne gbaanchura sɔnsɔɔ. Die wia ni yalla yɔɔn sɔba nyinvuuke† ta ni bemme sɔmm sɔba ŋmarɔsɔ.

17 Ni sɔmma ni gban anan vuotan wia, dama ba nan yigi ni a yaa ni ga sarɔya diile vuosi jigin, ta bi nigi ni ba Nmɔɔn jiamɔɔ juone sɔɔ.

18 Ba nan nagɔ ni a ga tika nyɔnkura anan naalɔba jige n saan wia an ni balɔ Nmɔɔn wɔvɔnaha a yi banɔɔ anan vuodiekemba di kana ka yi Juu vuosi.

19 Ama ba ken yaa ni ga an ba dii ni sarɔya ni da vaa di mugisi ni anan ni baan nan balɔ die yaa ni baan nan yinɔɔi ba die; dama sanɔka mi Nmɔɔn Haalɔɔ nan yi ni wudieke ni baan nan yinɔɔi a balɔ.

20 Dama wudiekemba ni bala a baa ni balɔ wa kaan nyɔɔ ni jigin, ama ni Chɔɔɔ Nmɔɔn Haalɔɔ nan di bie ni sɔɔ a bala.

21 “Sanɔka mi vuosi nan nagɔ ba gban gban ba nɔmballɔ a yi di ba kɔɔ ba, chɔalɔɔ gban nan yi die gban gban a yi ba ballɔ. Ballɔ dian nan yinɔɔi a wagi ba chɔalɔɔ anan ba nɔlɔɔ ta nagɔ ba a yi di ba kɔɔ ba.

22 Ta vuosi mana nan di haa ni, ni dina n kɔan wia. Ama vuodieke mana di a ken a biagi a tuoli waha a ga a tɔɔi kpatɔkɔ nan ye gbatitaanɔɔ.

23 Ta ba ken mugisi ni tin kaan ma, ni chigi a ga tigiɔan. Wusie man bala ni, ni kaan biagi

† 10:16 10.16 Ba bala di javɔkɔɔ faasna yaa yɔɔɔ.

kpatı nı tısmaha Izara tıgıstı mana ma ta manıŋ Vuota Bva keŋ.

²⁴ “Bıbbıgırv ka tıaŋ v dıdagırv; yomv dıaŋ ka tıaŋ v tıeŋ.

²⁵ Die wıa dı mv aŋ bıbbıgırv sımma sıba v dıdagırv wa; ta yomv dıaŋ sv sıba v tıeŋ wo. Ba a keŋ a wa tıgıŋ tıeŋ jumbıatı naaŋ wa Beelizebulı, die nıŋ lalıa ba baa ba wa v dembe?

Mına mvna dı tı chıgıma wa ŋmaamıŋ?

(Luki 12.2-7)

²⁶ “Die wıa, nı da a keŋ chıgıma vuotaŋ ŋmaamıŋ, dama jadieke mana dı lobırına lele nan daansı nyıŋ yaalıŋ, ta wılobırıkıŋ mana dıaŋ nan nyıŋ yaalıŋ.

²⁷ Wudieke n balala nı lımıŋ ma wa, nı balı ka yaalıŋ ma; ta wudieke n pıstına balı yı nı wa, nı balı ka yaalıŋ ma.

²⁸ Nı da keŋ a chıgıma vuodiekemba dı baan nan bıagı a kvv nı nyıŋgbanķa, ama ta kaan bıagı a kvv nı haalıbv; ama nı chıgıma Ŋmıŋ vuodieke dı baan nan bıagı a kvv nı nyıŋgbanķa aŋaŋ nı haalıbv mana bolı dieke dı wone kpatıkv ma.

²⁹ Ba daa nembısı ale wo kobu, ama dı ka yı tı Chııŋ Ŋmıŋ dıŋŋv, a kaanı mana kaan nan tıŋgbanķ.

³⁰ Nınyıŋ nıŋ, Ŋmıŋ sıba nı zoosı nvaaŋ mıŋ.

³¹ Die wıa nı da chıgıma ŋmaamıŋ; dama nı yaa nyıvartı a tıaŋ nembısı pam.

Vıarı fv gban yaalıŋ ma dı yiwo Yısa kvaaŋandısrıv

(Luki 12.8-9)

dı mıññına tuo mıñ, mıññı tuo wo Ñmıñ dieke dı tunna mıñ wa mıñ.

⁴¹ Vuodieke mana dıañ dı a keñ a mıññı a tuo Ñmıñ naazva chaantı ı yine Ñmıñ naazva wıa, nan daansı tuo Ñmıñ naazva tune; vuodieke dıañ mana dı mıññı a tuo sũgıyalıntien çhaantı ı yine sũgıyalıntien wıa, nan daansı tuo sũgıyalıntien tune.

⁴² Nı sımma a baarı vuodieke mana dı a keñ a yuori nyasũnsũñ a yı n kvañandıısrıba gie wũnyı dı ı yine n kvañandıısrı wıa nan daansı ye tune.”

11

*Yisa añañ Joon vuodieke dı sınana vuosi Ñmıñ nyaabu wıa
(Luki 7.18-35)*

¹ Die Yisa dı dagına wıaha gie a yı ı kvañandıısrıba bañ añañ bale wo a kpatı wa die ı nyıñ mi a ga tıgtı diekemba die dı gbigine mi a bala ta daga Ñmıñ wıa mi.

² Joon dieke die dı sınana vuosisi Ñmıñ nyaabu die bie wo dansarıka sũñ, ta die a wũñ Yisa Masia tũma wıa; die ı tũñ ı kvañandıısrıñ batañ Yisa jigin

³ dı ba ga pıası wa, “Fũññı fũ yine vuodieke dı balla ı keñ wo yaa tı çhısıma vuogaañ bıbra?”

⁴ Yisa die dı yinñı a balı ba, “Nı yinñı a ga balı Joon wudieke nı wũnnana ta yese wudiekemba;

⁵ dı nı ye ta yıısrı nine dı yuorine, gbarıgısrı dı çhũñ, ta vuodiekemba die dı ybagına gamıñ ye wo gbaamıñ, tıkpaara tien dı wũmma, ta kunti

dı hagına kuŋ me, ta zoolntielin dı wumma Nmuŋ wubaliki vunaaha.

⁶ Ta sugıfıalın bie vuodieke nuŋ mana dı kana ka chulya muŋ ma.”

⁷ Die Joon kvanandusurıba die dı yinŋine a gara wa, Yisa die dı piili a bala ya kpıkpaaku Joon wıa, “Die ni nyınna a ga Joon jigın Haagırı ma wa, bıa die ni tuŋ a yaala ni ye? Die ni tuŋ yile a baarı ni ye huutu bulogısın dı nuŋnana?”

⁸ Bıa die ni nyın ga ni ye? Daa dı yeegine nyinyeekivuna? Vuodieke dı yeegine nyinyeekivuna bie wo naalıı ma.

⁹ Ni balı muŋ, bıa die ni nyın ga ni ye? Die ni yile siba ni nan ye Nmuŋ naazva? Wusie, n bala ni, ni ye vuodieke dı tianna Nmuŋ naazva.

¹⁰ Joon wıa die ba maagi Nmuŋ gbanku ma a baarı,

‘N tontontu wonna n baa n tuŋ wa muŋ an u wolin dıa fı nuŋa a ga yuori sieku a ya fı.’ ”

¹¹ Ta Yisa dı bı a balı ba dı, “Wusie maŋ bala ni ba ye ka muıı vuodieke dı tianna Joon dieke die dı sinana vuosi Nmuŋ nyaabu, ama vuodieke dı yine vuobın Nmuŋ naarı ma tiŋ wa muŋ.

¹² A nyın sanŋa dieke Joon die dı balala Nmuŋ wıaha gie a keŋ tugi jinne, vuodiekeba nine dı nmıntına Nmuŋ naarı juule wıa, pıgıltha anan nuŋnına dı ba juu anan hagırın.

¹³ Nmuŋ naazvalıba mana anan Nmuŋ mıraha die balı u naarı gie wıa ta Joon dı wa keŋ.

¹⁴ Ta ni a keŋ a yaala ni tuo wıaha dii, Joon yine Nmuŋ naazva Elaja, vuodieke die dı balla u keŋ wo.

15 Vuodieke dɪ yallɪ tɪba ɔ wɔŋ.”

16 “Lele, bia maŋ baa n nagɪ jinne vuosi gie a magɪsɪ? Ba nɪasɪ wa ballɪbɪsɪ dɪ kalla nyɔɔgɪtɪ jige, a wasa tamba.

17 “Tɪ wɪwa wɪŋ a yɪ nɪ ama nɪ ka sieye, ta tɪ chɪa hanye a yɪ nɪ ama nɪ ka kɔŋya.’

18 Joɔn die dɪ ken ta bɔba nɔaŋ ta ka nyuu daaŋ vuosi dɪ baarɪ dɪ, ‘Jɪmbɪaŋ yalla wa.’

19 Ta maŋ vuota Bɔa die dɪ ken, a die ta nyuo, vuosi dɪ baarɪ, ‘Nɪ ye daa wa gie ɔ yiwo wutulitien aŋaŋ daanyuru, ta yi lampotuosirin aŋaŋ vuobiati zɔa.’ Ama Nɪmɪŋ dɪ tɔnna die wo dagɪya sɪba ɔ yaa yɪaŋ vɪtɪŋ.”

*Tɪŋ diekemba yada dɪ kana ka dala wɪa
(Luki 10.13-15)*

20 Vuodiekemba die dɪ benne tɪgɪ diekemba ma ma Yisa die dɪ yine ɔ mamachi wɪa die, ta ka chɪgɪ a nyɪŋ ba tɔmbiati ma, die wɪa die ɔ galɪŋ ba.

21 Die ɔ baarɪ dɪ, “Wɔbɪaŋ bie nɪnɪŋ Korazini vuosi me! Wɔbɪaŋ bie nɪnɪŋ Befisada vuosi ma ma! Dama mamachi wudieke n yine nɪ tɪgɪsɪ ma, maŋ tɪŋ a yi die Taya aŋaŋ Sidoni ma ma, vuodiekemba dɪ benne mi wo tɪŋ nan vaa ba tɔmbiati ta nagɪ vaati aŋaŋ tanyeelin a bɔbɪ ba gbɪaŋ aŋ die dagɪ sɪba ba chɪgɪ nyɪŋ ba tɔmbiati ma ma mɪŋ.

22 Nɪ vaa n balɪ nɪ, dɪ daa dieke Nɪmɪŋ dɪ baan nan dii vuosi sarɪya nɪ tɪbɪdatɪŋ nan faasi dala pam a tɪaŋ Taya aŋaŋ Sidoni vuosi sarɪya.

23 Ta nɪnɪŋ Kapenɔmi vuosi aŋaŋ nɪ kɔtɪna nɪ gbɪaŋ gbɪaŋ ŋmɪŋsikpɛŋ mana, Nɪmɪŋ nan

vigi nı a taan kunti jigiberisikin dama mamachi diekemba die n yine nı jigiri die dı tıj yi Sodomi ma ma dı muna naa a tıj ye beri a ga tıgı jinne.

²⁴ Ama n bala nı, sarıyaka diile daraan nı tıbıdatıj nan faası dala a tıan Sodomi voosi tıbıdatıj.”

*Nı keñ n jigin a voosi
(Luki 10.21-22)*

²⁵ Sañka mi Yisa die dı baarı, “N Chua Nımun, vuodieke dı yine nımunıskpen anan tıngbanja gie tien, n bira fı, dama funıj lıburı wıaha gie yıantielin anan sısıburıj jigin ama ta yuori he a yı ballıbıı;

²⁶ dama die fı tuma fı tuma a yie fı nansıj.

²⁷ “N Chua Nımun nagı wa jaan mana a yı mun; vuon ka sıba manıj Nımun Bua wa sie n Chıon wa Nımun, vuon dıan ka sıba n Chıon wa Nımun sie manıj Nımun Bua wa anan vuodiekemba n yaala n nagı wa a dagı.

²⁸ “Nı keñ n jigin nımun vuodiekemba dı chiine chiidınsa an n yı nı voosıj.

²⁹ Nı nagı n chiiti a chii ta nı bıgırı a nyıj n ma dama n yiwo vuodieke dı sıbna n gban tıngban ta mıññı pıgılı n gban ta nı nan ye voosıj.

³⁰ Dama n kvan dıııj ka tua ta n chiiti dıan dı ka dınsı.”

12

*Davvıskırı daan wıa
(Maki 2.23-28; Luki 6.1-5)*

¹ Die dı yine daraa ale kvan chaan die Yisa anan v kvanandııırıba dı chıj tıanna zaa kvan

ma davvɔsikiri daraan; ta kɔŋ die dɪ yallɪ v kvaŋandɔsiriba, die wɪa die ba piili a gobe zaaha yɪaga ŋɔba.

² Farasisi batan die dɪ yene die wo ba balɪ a yɪ Yisa, “Daansɪ fɔ kvaŋandɔsiriba dɪ yinene wudieke tɪ mɪraha dɪ kana ka yɪ sien dɪ tɪ yime davvɔsikiri daraan.”

³ Die Yisa dɪ yinŋi a balɪ ba, “Nɪ ye ka karɪŋ Ŋmɪŋ gbanƙu sɔŋ Davidi dɪ yine wudieke sanŋa dieke kɔŋ dɪ yalla wa anan v kvaŋanvuosisi?”

⁴ Die v ga a juu wo Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juokpenƙɔrɔku ma wɔnɪŋ anan v kvaŋanvuosisi dɪ nagɪ paanv dieke die ba naguna a yɪ Ŋmɪŋ a ŋɔbɪ wudieke die Ŋmɪŋ mɪraha dɪ kana ka yɪ sien dɪ vuogaan ŋɔbɪ, die paanv sie Ŋmɪŋ jɪamɪŋ nɪŋandɔsiriba nyɪŋkɔra nyɪna.

⁵ Yaa nɪ ka karɪŋ Ŋmɪŋ mɪraha gbanƙu ma, dɪ davvɔsikiri daan mana Ŋmɪŋ kɪkaabitɪba nyɪŋkɔraha dɪ benne Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juokpenƙɔrɔku ma ŋaan tuma tɔuma mi davvɔsikiri daan mana a chɔsa mɪraha ama ta wo chɔsɪŋ.

⁶ Ama n bala nɪ vuodieke dɪ tianna Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juokpenƙɔrɔku benne giena.

⁷ Dɪ maagɪya Ŋmɪŋ gbanƙu ma dɪ, ‘Ŋmɪŋ yaala zɔɔlɪnɪɪgɪrɪŋ a tɪan nɪ kaaba.’ Nɪ tɪŋ sɪba wɪrɪ gie chɪan, nɪ tɪŋ kaan dɪ galuma vuodiekemba dɪ kana ka chɔsɪya;

⁸ dama manɪŋ vuota Bɔa wa yine davvɔsikiri daari tien.”

Yisa die dɪ gbaanna nuukpiike tien wɪa

⁹ Yisa die nyɩŋ mi a ga juu ba Nɩmɩŋ jɩamɩŋ juon kaanɩ ma.

¹⁰ Ta daa wɔnyɩ die benne mi a yaa nuukpiikin. Vuosi batan die benne mi a yaala sieti dɩ ba ye Yisa chɔɔsɩŋ ta galɩŋ wa, die wɩa die ba piastɩ wa, “Tɩ mɩraha yɩ sien mɩŋ dɩ vuon gbaan yɔagɩtien davɔɔsikɩri daraan?”

¹¹ Die ɔ yinɩŋ a balɩ ba dɩ, “Nɩ wɔnyɩ dɩ ken yallɩ yiisɩŋ ka nan golin me davɔɔsikɩri daraan, ɔ tɩŋ kaan yigi ke a vɔari ka a nyɩŋ goliku me?”

¹² Nɩ ka sɩba a baari vuota yaa nyɔari a tɩan yiisɩŋ mɩŋ, die wɩa tɩ mɩraha yɩ tɩ sien dɩ tɩ sunɩŋ vuon davɔɔsikɩri daraan.”

¹³ Die ɔ balɩ a yɩ nuukpiikiri tien dɩ, “Tɩri fu nuuke.” Die ɔ tɩri ka die ka mana dɩ tɩntɩ, a sɩ sɩba kaanɩ wa.

¹⁴ Ama die Farasisi die dɩ nyɩŋ san ba baan kɔɔ Yisa dene.

*Nɩmɩŋ bɔavɔarikɩŋ wɩa
(Maki 3.1-6; Luki 6.6-11)*

¹⁵ Die Yisa die dɩ sɩbɩna ba san kɔ wɩaha die ɔ nyɩŋ mi, ta vuosi pam die dɩ dɩ ɔ kɔan. Die ɔ gbaan yɔagɩtielin mana,

¹⁶ ta kpaan ba dɩ ba da ken a balɩ a yɩ ba chanchaalɩŋ ɔ wɩa.

¹⁷ Die ɔ yiwo naa amɔ Nɩmɩŋ naazɔa Azaya die dɩ bala die wo ken yɩ wusie.

¹⁸ “Nɩ ye, n bɔavɔarikɩŋ wɔnna,
wɔnɩŋ man faastɩ cho, ɔ ma n sɔŋ dɩ fiati.
N nan nagɩ n Halikasɩka a yɩ ɔ ma,
an ɔ balɩ vuodiekemba dɩ kana ka yɩ Juu
vuosi dɩ ba nan ye gbatɩtaanɩŋ n jigɩŋ.

¹⁹ ɔ kaan dɩ nɩga nɩnhagɩrɩŋ yaa a nata

- yaa a zie sieti me faasi bala wɔa pam pam.
- 20 U kaan wɔa yɔbɔkɔkɔ dieke dɔ goorine a tuntu yaa a kpisi popoli dieke dɔ kana a ka mɔnɔnɔ a die.
- Ntaala ɔ yi wusie sariya diile ken ye nyanɔnɔ.
- 21 U saan wɔa, vuodiekemba dɔ kana a ka yi Juu vuosi nan dɔ yallɔ tama.”

Yisa anan jɔmbiati naan wa Beelizebuli Sitaani wɔa

(Maki 3.20-30; Luki 11.14-23)

22 Womi vuosi batan die dɔ chii daa wɔnyɔ dɔ yine yɔ anan gaamɔ dama jɔmbian die yalla wa; ta Yisa die dɔ gbaan wa, die ɔ bɔagɔ a bala wɔa ta yese.

23 Die dɔ yi daadamba mana mamachi anan Yisa die dɔ yine die wo wɔa, die ba pɔasa tan dɔ, “Daa wa gie yiwo Naan Davidi haagin yaa?”

24 Ama Farasisi die dɔ wɔnna naa, die ba baaru dɔ, “Jɔmbiati naan wa Beelizebuli* die yine daa wa gie yiko dɔ ɔ vɔarɔma jɔmbiati vuosi ma.”

25 Yisa die dɔ mɔnɔnɔ ba yilinene wudieke ta yinɔni a balɔ ba dɔ, “Tɔngban dieke mana dɔ puonene ka gban a waga tan kaan faasi a yvasɔ. Tigidieke dan yaa buuri dieke dɔ puonene ka gban a waga tan nan nan.

26 Du yi sɔba Sitaani vɔarɔna Sitaani vuosi sɔn, dɔ dagɔ sɔba ɔ yinɔni a waga ta puo wo ɔ gban; lala ɔ naaru dɔ baa ka zie?

27 Dɔ yiwo Beelizebuli yɔnana mɔn yiko man vɔara jɔmbiati vuosi ma, ta nɔnɔn nɔn mɔnɔ

* 12:24 12.24 Sitaani saan bɔna yi Beelizebuli.

yɔnana nɩ vuosisi yiko dɩ ba vuarimaha? Nɩ vuosi gbanj gbanj tɔɔma daga sɩba nɩ wo wusie.

²⁸ Ama manɩj nɩj, Nɩmɩj Halikasika yinene manj vuara jumbiatɩ vuosi ma; die dagɩna sɩba Nɩmɩj naari kenj nɩ jigɩj mɩj.

Yisa dɩ biagɩna a bobɩ Sitaani die

²⁹ “Vuonj kaanj biagɩ a wɩ a juu hagarɩtien† tiginj a vaari ɔ nyinti, ntaala ɔ wolɩj a bobɩ wa ta wa biagɩ a vaari ɔ nyintiti.

³⁰ “Vuodieke mana dɩ kana ka zie n kɔanj waga mɩj mɩj; ta vuodieke mana dɩ kana ka sunji mɩj a lagɩsa vuosi n jigɩj yiwo vuodieke dɩ jatɩnana ba.

³¹ Naa chɩanj ma, manj bala nɩ, Nɩmɩj nan nagɩ a chaa vuotanj wɔbɩatɩ ananj wɔbɩa diekemba ɔ balala mana; ama vuodieke mana dɩ balɩ wɔbɩanj a yɩ Nɩmɩj Halikasika, Nɩmɩj kaanj nagɩ ɔ taali a chaa wa.

³² Vuodieke dɩanj mana mana dɩ kenj balɩ wɔbɩanj a yɩ manɩj vuota Bɔa wa Nɩmɩj nan nagɩ ɔ taali a chaa wa; ama vuodieke nɩj mana dɩ kenj balɩ wɔbɩanj a yɩ Nɩmɩj Halikasika, Nɩmɩj kaanj wɔnj nagɩ ɔ taali a chaa wa dɔnɩa ka gie me yaa dɔnɩa dieke dɩ bala ka kenj wo.”

*Tɩj ananj ka nyɩnyɩka wɩa
(Luki 6.43-45)*

³³ Ta Yisa die dɩ bɩ balɩ dɩ, “Dɩ yɩ ta tɩj dɩ vɩna, ka nyɩna nyɩnyɩka vɩna; ama dɩ yɩ ta tɩj dɩ ka vɩna, ka ŋaanj nyɩj wa nyɩnyɩka biatɩ dama tɩj nyɩnyɩka ma ba sɩba ka.

† **12:29** 12.29 Hagarɩtien wo yiwo Sitaani ama Yisa yaa hagarɩj a tɩanj wa ta bobɩ wa ananj guune.

34 Nɪnɪŋ nyinvuuke buuribu gie, nɪ yine vuobiati die, laha wɔbalɪkɪ vɪna dɪ nan biagi a nyɪŋ nɪ nɔa ma? Dama jadieke vuota dɪ yiline ɔ sɔŋ ma die nyɪnnana ɔ nɔaŋ ma.

35 Vuovɪnɪŋ yie wɔvɪna, dama ɔ sɔŋ vɪna mɪŋ; ta vuobiaŋ dɪaŋ dɪ yie wɔbiati dama ɔ sɔkɔ ka vɪna.

36 “N bala nɪ, sariya diile daraaŋ Nɪmɪŋ nan dii vuosi sariya sɪba die ba balala wɔtɔgɪtɪ mana wɪa,

37 dama vuonɪ mana wɔbalɪka bala ka vɔari wa dɪnda daari mi yaa ɔ wɔbalɪka dɪaŋ bala ka chɔsɔ wa.”

*Die ba yaalala ba ye mamachi wɪa
(Maki 8.11-12; Luki 11.29-32)*

38 Womi mɪraha dɪdagɪrɪba batan aŋan Fara-sisi batan die dɪ balɪ Yisa dɪ, “Dɪdagɪrɪ tɪ yaala fɔ yiwo mamachi wɪŋ aŋ tɪ ye.”

39 Ama die ɔ yɪŋŋi a balɪ, “Lele vuosi dɪ yine vuobiati ta ka bi jɪama Nɪmɪŋ yaalala ba ye mamachi wɪŋ; ama n kaan wɔŋ yi mamachi wɪŋ a yɪ ba; Nɪmɪŋ naazɔa Jona dagɪŋ chanchaan nyɪna man nan dagɪ ba.

40 Die Jona dɪ benne zaasɪkrɪkɪ sɔkɔ ma ŋmɪntɔasi aŋan yun a ga tɔgɪ daraa ataa wa, die gban gban manɪŋ vuota Bɔa dɪaŋ dɪ nan dɪ beri tɪŋgban ka gie chɪaŋ ŋmɪntɔasi aŋan yun a ga tɔgɪ daraa ataa.

41 Sariya diile daraaŋ Nineva vuosi nan haɟɪ zie a galɪŋ nɪ, dama Jona dɪ mɔsɪlɪna Nɪmɪŋ wɪa a yɪ ba wa die ba va ba tɔmbiati mɪŋ; n bala nɪ, vuodieke dɪ tɪanna Jona benne gie.

⁴² Sariya diile daraan Siaba hogu naan wa nan hagu a zie a galu n dama die u paali nyu wa tigi saasaa a ga di u wu naan Solomoni yan wabalikaha, ama n bala ni vuodieke di tianna naan Solomoni benne giena.

*Jumbian di yinji ke jwo vuon ma dene
(Luki 11.24-26)*

⁴³ “Du yi ta jumbian di ke nyu vuota ma, ka naan dia wa jigikubku a yaala jigin di ka voosi, ka ka yeye;

⁴⁴ u naan balu a yi wa u gban gban di, ‘N nan yinji a ga n tigidieke n vana wa.’ Die wa ka naan yinji ga mi a ye di vuon wo mi, ta ka su mana saariya a wonsi vuuu.

⁴⁵ Ka naan wa nyu mu a ga a chii jumbiatu diekemba di tianna ka gban gban ayubu an a ga bemme mi. Naa chian ma daa wa berin nan faasi chusi pam a tian die u sina die wo. Naa bala ka yi a yi lele gie vuobiatu.”

*Yisa nu anan u numballi wa
(Maki 3.31-35; Luki 8.19-21)*

⁴⁶ Yisa die ye ko bala wa a ya vuotamba ta u nu anan u numballi di ke tugi. Die ba zie wo yen me ta tu vuon di u wa wa an ba balu wa.

⁴⁷ Die wa vuon wonyu die di balu wa di, “Daansi ye, fu naa anan fu numballi zie yen me ta yaala ba anan fu balu wa.”

⁴⁸ Yisa die di yinji a baari, “Mina yine n naa? Mina yine n numballi?”

⁴⁹ Womi u nagi u nuun a du u kuandusuriba ta baari, “Ye, n naa anan n numballi wonna.

⁹ Yisa die dɪ balɪ a kpatɪ ba dɪ, “Vuodieke mana dɪ yalla tɪba ɔ wɔmma.”

*Wudieke wɪa ɔ yɪna nandagaha
(Maki 4.10-12; Luki 8.9-10)*

¹⁰ Die wɪa die ɔ kwanɔndɪsɪrɪba die dɪ keɲ ɔ jigin a pɪasɪ wa dɪ, “Bɪa wɪa fɔ naga nandaga bala yɪa ba?”

¹¹ Die ɔ yinɲi a balɪ ba dɪ, “Nɪnɪɲ nɪɲ Nɲmɪɲ yɪ nɪ sien dɪ nɪ sɪmma wɔlɔbɪrɪkɪɲ wɪa yaa gamma ɔ naari wɪa ama banɪɲ ba nɪɲ ɔ ka yɪ ba sien.

¹² Vuodieke dɪ sɪbɪna Nɲmɪɲ wɪa, wɔnɪɲ ɔ yenene a guta aɲ ɔ faasi yallɪma pam, ama vuodieke dɪ wone, ɔ nan waari bɪta dieke ɔ yalla gban.

¹³ Wudieke wɪa n nagɪnana nandaga a daga ba yiwo, ba daansa mɪɲ ama ba ka yese, ta chɪsa a wɔmma, ama ba ka sɪba a chɪasɪ.

¹⁴ Die wɪa Nɲmɪɲ naazɔa Azaya die dɪ balla wudieke wo keɲ yɪ wusie ba wɪrɪ ma. Die ɔ balɪ dɪ Nɲmɪɲ baari,

‘Vuosisi gie nan seɲ wɔɲ, ama ba kaan dɪ sɪba a chɪasɪ,

ba nan seɲ daansɪ ama ba kaan dɪ sɪba jadieke ba yene wo chɪasɪ.

¹⁵ Dama vuosi gie yɪaɲ ligiye mɪɲ

ta ba tɪba dɪaɲ dɪ hagɪrɪ,

ta ba bɪ ligi ba nine,

dama ba ka yaala ba ye jaan,

ta ka bɪ yaala ba wɔɲ wɪɲ,

ta ka yaala ba yɪaɲ yuori,

ta ka bɪ yaala ba vaa ba wɔbɪatɪ aɲ n gbaan ba.’

16 “Nĩmũnũ nũnũ nũ yaa sikpenũ nansũnũ, dama nũ nine yese mũnũ ta nũ tũba dũanũ dũ wũmma wĩa.

17 Ama n bali nũ wusie, Nĩmũnũ naazũbalũnũ ananũ vuodiekemba die dũ chũgũnana Nĩmũnũ pam tũnũ yaala ba ye jadieke nũ yene wo ama ba ka yeke; ta tũnũ bũ yaala ba tũnũ wũnũ wudieke nũ wũnũna wa ama ba ka wũnũ ka.

Bũbũritũ nandagũrũ chũanũ
(Maki 4.13-20; Luki 8.11-15)

18 “Nũ wũmma ta bũgũrũ bũbũritũ nandagũrũ chũanũ.

19 Vuodieke dũ kenũ wũnũ Nĩmũnũ naari wũvũnaha gie ta ka sũba a chũasi, Sitaani nũanũ kenũ vũari wa wudieke dũ juune vũ sũnũ ma; die yine nyũnũbũrũ dieke dũ nanna sieku me.

20 Nyũnũbũrũ diekemba dũ nanna tanjaalũka sikpeku sũ sũba vuodieke dũ nũana a wũnũ Nĩmũnũ wĩaha ta tuohe lagi lagi ananũ sũgũfũalũnũ;

21 ama wĩaha ka sũũna ba sũgũrũ ma ta a yũasa. Die wĩa wahala yaa mugisĩnũ dũ kenũ wĩaha wĩa, ba nũanũ nagũ wĩaha a taanũ bũnyũ.

22 Nyũnũbũrũ diekemba dũ nanna hanũgũũũ jĩgĩrũ sũ sũba vuodiekemba dũ nũana wũnũ Nĩmũnũ wĩaha, ama ta tũnũbanũka gie wahala ananũ nyinti yaalũnũ nyagũ wĩaha vũ wũnũna wa vũ sũnũ ma, ta ka ka nyũnũna nyũnũnyũka.

23 Ama nyũnũbũrũ diekemba dũanũ die dũ nanna tũnũbanũ vũnũkũ ma sũ sũba vuodiekemba dũ nũana wũnũ wĩaha ta sũba a chũasi; ta nyũnũ nyũnũnyũka, a taanũ kũbũga kũbũga batanũ dũanũ banũsũ-yũbaba yũbaba batanũ dũanũ banũsũ-taa taa.”

Huutiti nandagũrũ wĩa

24 Die Yisa dı bı a taan ba nandagıy dı, “Nımyı naarı su siba daa wonyı die dı burına zaaburıvıuna v kvan ma.

25 Ama yuy kaanı vuoy mana die dı gburınana v dataan die dı ga a ga burı huuti a gutı v zaaha ma ta yını ga.

26 Die zaaha die dı burına a piili dı a yi sikipigile die huutiti dıan die dı hagı.

27 “Daa wa tıntıntıy die dı ken v jigin a pıası wa dı, ‘Jakubıy, daa zaaburıvıuna die fı burı fı kuvakı ma? Ama sıa huutiti dı nyıy?’

28 “Die v baarı dı, ‘Dataan wonyı yine die.’ Die ba pıası wa ‘Yaala tı ga a vıv huutiti mıy?’

29 “V baarı, ‘Aayı, dama nı a ken a vva huutiti nı nan gutı a vıv zaaha atan.

30 Die wıa nı vaa zaaha anan huutiti mana lagıvı burıy a ga tugı gobıy sanıa. Sanıa mı n nan balı zaagobırıbe; nı wolıy vıv huutiti ta bobıha a huuboba a jıvıha bolıy; ta lagıvı zaaha a nagıha a yi n napooti me.’ ”

Nyınburıbyı nandagıy

(Maki 4.30-32; Luki 13.18-19)

31 Yisa die dı bı a taan ba nandagıy bıbra dı, “Nımyı naarı su siba kanımıny bıy daa dı nagına a ga burı v kvan ma.

32 Ka yine nyınburıka mana jabıy, ama ka ken bıryı ka yine vapogıtı mana jakrıy. Ka nıan bıryı wa tıy ta nembısı ken yuga a tose ka chagısa ma.”

Dabotı nandagıy

(Luki 13.20-21)

³³ Yisa die di bi a taan ba nandagun bɪbra di, “N̄m̄uŋ naari su siba daboti hoḡu di naguna a lagisu paanu zon dieke di dala ma an bu mana kuŋ a yiri die wo.”

Nandagaha taanun chian
(Maki 4.33-34)

³⁴ Yisa die taan wa nandaga a bala waha gie mana mana a yi daadamba: Die u ka bala wun a ya ba ta ka ka yi nandagun.

³⁵ Die u yiwo naa amu N̄m̄uŋ naazua wonyi die di bala wudieke wo keŋ yi wusie, di

“Man a keŋ n bala wun n nan nagi nandaga a balɪ ba,

n nan balɪ ba wudieke mana die di loburina a nyun dɔna di piiline a keŋ tɔḡi jinne.”

Yisa die di daguna huutiti nandagiri chian dene

³⁶ Die Yisa die di va daadamba mi ta ga a juu tigidieke mi die u benne. Ta u kwanandusuriba die di keŋ u jigin a baari, “Dagi ti huutiti nandagiri chian.”

³⁷ Ta u balɪ ba di, “Manun vuota Bɔa yine vuodieke die di burina nyunburivunaha.

³⁸ Kɔaku dian yine dɔna, nyunburivunaha dian yine vuodiekemba di benne N̄m̄uŋ naari ma, ta huutiti dian yine Sitaani vuosi.

³⁹ Dataa dieke dian di burina huutiti yine Sitaani; gobiku san̄ka dian yine dɔna kpatɪ san̄a, gogobiribe dian yine N̄m̄uŋ malakasi.

⁴⁰ “Siba die ba lagisuna huutiti a juuha bolibu die wo, die di baa di summa dɔna kpatun daraan.

⁴¹ Manɩŋ vuota Bɔa nan daansɩ tɔŋ n malakasi aŋ ba ga vuari a nyɩŋ n naari ma vuodiekemba die dɩ yinene vuosi dɩ yie biɩŋ aŋaŋ vuobiatɩ mana,

⁴² aŋ ba nagɩ ba a taanŋ bolɩŋ me, mi ba nan dɩ kuma ta ŋɔba ba nyɩna.

⁴³ Ama saŋŋa mi ŋmɩŋchɩgɩrɩba mana nan dɩ bie n Chɔa wa Ŋmɩŋ naari ma a chaanŋ sɩba ŋmɩŋ dɩ chaannana die wo. Vuodieke dɩ yaa tɩba ɔ wɔmma.

Jadɩŋ dieke die dɩ lɔbɩrɩna nandagɩrɩ wɩa

⁴⁴ “Ŋmɩŋ naari sɩ sɩba jadɩŋ dieke die dɩ gune tɩŋgbanŋ ma vuonŋ kɔanŋ ma. Ta daa wɔnyɩ dɩ kenŋ ye ke, a kparɩ tantɩ a ligi ke, ta ga aŋaŋ sɔgɩfɩalɩŋ a ga nagɩ ɔ yalla nyindieke mana a daa a yɩŋŋi kenŋ daa kvaku.

Nyieleenŋ nandagɩrɩ

⁴⁵ “Ŋmɩŋ naari bɩ sɩ sɩba nyugidiiru dɩ dɩna dɩdɩa yaala nyielevɩna dɩ ɔ daa.

⁴⁶ Die ɔ ga ye kaanɩ dɩ faasɩna vɩna die ɔ ga a ga nagɩ ɔ nyinti mana a daa ta kenŋ daa ka.

Zaasɩŋ nɩŋ nandagɩrɩ

⁴⁷ “Ŋmɩŋ naari bɩ sɩ sɩba, zaasɩŋ nɩŋ ba nagɩna a vigi taanŋ nyaanŋ ma ka yigi zaasɩŋ yiri yiri nɩŋ mana.

⁴⁸ Ka suuline wo zaasɩyigiribe dɩ datɩ ka nyɩŋ gaanŋ ma, a sɔbɩŋ kalɩ a lugi zaasɩvɩnaha a yi kparɩŋ ma ama ta nagɩ zaasɩbiatɩtɩ a vigi taanŋ wa.

⁴⁹ Naa dɩ baa dɩ sɩmma dɔnɩa kpatɩŋ daraanŋ. Ŋmɩŋ malakasi nan kenŋ a lugi vuobiatɩtɩ a nyɩŋ vuovɩna ma,

⁵⁰ ta nagı vuobıatıtu a vigi taan bolıñ me. Mi ba nan dı kuma ta ıjoba ba nyına.”

Wbhaala anan wıkwra wıa

⁵¹ Die Yısa die dı pıası ba, “Nı sıba wıaha gie chıası mıñ?”

Die ba baarı “Wa.”

⁵² Die v yinñi a balı ba, “Die wıa, Nımıñ mıra dıdagırv dieke mana dı bıgırınana n dagıkv yaa gamma Nımıñ naarı wıa ta mıññı sıba a chıası sı sıba tiginñ tienñ dieke dı vvarına nyınhaala anan nyınkwra a nyın v nyinti ma.”

*Nazeriti vuosi die dı zetine Yısa die
(Maki 6.1-6; Luki 4.16-30)*

⁵³ Yısa die dı taanna nandagaha gie a kpatı, die v nyın mi

⁵⁴ a yinñi a ga v gbanñ gbanñ v tıñ, mi die v ga daga vuosi Nımıñ wıa ba Nımıñ jıamıñ juonñ me. Die v dagıkv dı yi vuodiekemba dı wonnana wa mamachi. Die ba pıasa tañ dı, “Sıa v ye yıabıv gie? Sıa v ye yıko ke gie a yie mamachi wıaha gie?”

⁵⁵ “Daa kampınta wa bıa wa wondie? Daa v nunñ yine Meri, ta v numballı dı yi Jemisi ananñ Josefu ananñ Simoni ananñ Judasi?”

⁵⁶ Da v tamba benne giena wa? Sıa v ye genhe mana?”

⁵⁷ Die wıa die ba zeti wo. Yısa die dı balı a yı ba dı, “Ba yıa Nımıñ naazıa jılma jiginñ mana mana mıñ, ntaala v gbanñ gbanñ v tıñ ananñ v gbanñ gbanñ v tiginñ vuosi jiginñ.”

⁵⁸ Die v ka yi mamachi wıa pam mi dama die ba ka yi wo yada wıa.

14

Joon vuodieke die di sɪnana vuosi Nɪmɪŋ nyaabu kuvla wɪa

(Maki 6.14-29; Luki 9.7-9)

¹ Saŋka mi naaŋ Herodi vuodieke die di yine Galili naaŋ wa die di wɔŋ Yisa wɪa.

² Die ɔ balɪ a yɪ ɔ nyɪŋkɔraha di, “U sen yiwo Joon vuodieke die di sɪnana vuosisi Nɪmɪŋ nyaabu haɣɪna kuŋ me, die wɪa ɔ yallɪ haɣɪrɪbɔ mi a yie mamachi wɪa dene.”

³ Die Herodi die yɪ wa nuɔŋ ba yigi Joon a bɔbɔ wa ta naɣɪ wa a yɪ dansarɪka sɔŋ, die ɔ numbɔa Filipi hɔɣɔ Herodiasi wɪa die ɔ yɪ die.

⁴ Dama Joon die ŋaaŋ bala yɪa wa mɪŋ di, “Du ka mɔ fɔ faaru Herodiasi.”

⁵ Naaŋ Herodi die yaala ɔ kuv Joon, ta die chɪga Juu vuosisi, dama die ba sɪba a baaru Joon die yiwo Nɪmɪŋ naazɔa.

⁶ Die ba murɪna naaŋ Herodi daa dieke die di keŋ tɔɣɪ, ɔ yɪ chaantɪ, ta Herodiasi hɔɣɔlɪa die di keŋ sie daadamba mana nɪŋŋa, die naaŋ Herodi sɔŋ die di paalɪ fɪalɪ,

⁷ die ɔ yɪ wa nuɔŋ a baaru, “N huɔya, n nan yɪ fɔ jadieke mana fɔ bala di yaala.”

⁸ Die wɪa hɔɣɔlɪa wa nuŋ di dagɪ wa jadieke ɔ baan pɪasɪ, die ɔ yɪŋŋi ga balɪ naaŋ Herodi di, “Gobi Joon vuodieke die di sɪnana vuosi Nɪmɪŋ nyaabu sikpenɪ a yɪ tasɪŋ ma a keŋ yɪ mɪŋ lele.”

⁹ Naaŋ wa sɔŋ die di chɔbɔsɪ, ama die ɔ huɔna daadamba nɪŋŋa wɪa die ɔ yɪ nuɔŋ di ba yɪ havɔubike di yaalala die wo.

10 Die wɩa die ba gobi Joon sikpenj dansarika sɔŋ.

11 Die ba chii sikpeku anan tasɔŋ a kenj yɩ havɔɔbɩke, ta ɔ dɩan dɩ chiike a ga yɩ ɔ nunj.

12 Die Joon kvanandɩsɩɩba die dɩ kenj a nagɩ ɔ nyɩŋbanƙa a ga guu, ta die a ga a balɩ Yisa.

Die Yisa die dɩ yɩna dembisi tuse anɔ nyindiike dene

(Maki 6.30-44; Luki 9.10-17; Joon 6.1-14)

13 Die Yisa dɩ wonna Joon kɔɩla wɩaha die ɔ juu haarɩŋ a nyɩŋ mi a ga jigidieke vuonj dɩ wone. Die vuosisi dɩ wonna naa, die ba va ba tɩgɩsɩ ta chɔŋ nagɩsɩ a dɩ ɔ kvanj a ga ɔ jigɩŋ.

14 Yisa die dɩ kenne nyɩnna haarɩkɔ ma ta ye daadamba zɔɔɩŋ die dɩ yigi wo pam, die ɔ gbaan vuodiekemba die dɩ yɔagɩna ba sɔŋ mana.

15 Jɩŋmɩŋ die dɩ tugɩna, ɔ kvanandɩsɩɩba die dɩ kenj ɔ jigɩŋ a balɩ dɩ, “Nɩmɩŋ gbige nannɩŋ mɩŋ ta giɩna dɩan dɩ yi haagɩŋ; die wɩa vaa vuotamba anj ba ga tɩgɩbɩsɩsɩ a yaalɩ nyindiike a dii.”

16 Yisa die dɩ yɩŋŋi a balɩ dɩ, “Ba ka mɔ ba ga. Nɩnɩŋ nɩ gbanj gbanj nɩ yɩ ba jaan anj ba dii.”

17 Die ba baarɩ, “Paanɔ golime anɔ anan zaasɩtɩ ale nyɩna tɩ yallɩ giɩna.”

18 Yisa die dɩ baarɩ, “Nɩ yaa ha a kenj giɩna.”

19 Die ɔ balɩ a yɩ vuotamba dɩ ba sɔŋ kala huutiti ma; ta die a nagɩ paanɔ golime anɔ wa anan zaasɩtɩ ale wo, a daansɩ ŋmɩŋsikpenj ta die a pagɩ Nɩmɩŋ. Die ɔ gbieri gbieri paanɔsɩsɩ a nagɩ ha a yɩ ɔ kvanandɩsɩɩba, die ba nagɩ ha a yɩ vuosisi.

20 Vuonj mana dı dii ta tıalı tıalı. Die v kvanđandısrıba die dı vaarı nyıntıalıkaha a suuli kparısrı ban anan ale.

21 Vuodiekemba die dı dine die yiwo dembisi tuse anı, ama die ba ka bısrı hoguba anan ballı a gvtı.

*Yisa die dı chonna nyaan sikpenj wıa
(Maki 6.45-52; Joon 6.15-21)*

22 Die Yisa die dı vaa v kvanđandısrıba dı juu haarıku a garısrı a ga mvgıkpırrı mi wo chaaku, ta wıarı dı v taan vuosisi an ba kuli.

23 Die v taanna vuosisi a kpatı wa, die v ga a jvalı kunkogınj dı v jısrı Nmıj. Yunj die dı ga tvgı ta v bie mi v nyına ma;

24 sanjka gie ta haarıku die bie wo saasaa mvgıkpırrı sunsınj anan sunsınj nyaponjıku yaa ka dıma dama bulogısrıj die nıgınana ka.

25 Yaa gamma kparaan kpan sanja die Yisa die dı chınj nyaabu sikpenj a kenj v kvanđandısrıba jıgınj.

26 Die ba yene wo v chonnana nyaabu sikpeku nmaamıj die dı yigi be. Die ba baarı, “Kogınj wonde” ta faası keesi.

27 Ama Yisa dı balı wıa a yı ba bunı a baarı, “Nı da vaa nmaamıj yalla nı, wo manıj.”

28 Ta Piita dı baarı, “N Yomıtienj dı yiwo fıbnıj fı vaa an n chınj nyaabu sikpenj a haarı fı.”

29 Yisa dı baa, “Kiere.” Naa chıan ma Piita die dı nyınj haarıku ma a piili chınj nyaabu sikpenj a gara v jıgınj.

30 Ama die v yene bulogısrıbu dı faasına nıgı wa nmaamıj die dı yigi wo die v piili a sına

nyaabu chian. Die u keesi a baari, “N Yomutien gbatu muu taan!”

³¹ Yisa die du deen nuun a yigi wo bunyi ta baari, “Fuuu yada du kana ka dala vuoke gie, bie yine fu chuu?”

³² Ba mana die du juu haarku sun die bulogisu die du nan.

³³ Ta vuodieke du benne haarku sun die du ken gbirigi a jama Yisa ta baari, “Wusie, sen yiwo Nmua Bua.”

Yisa die du gbaannana Genezariti yuagitielin dene

(Maki 6.53-56)

³⁴ Die ba garisu mugukuru a ken Genezariti tuugban ma,

³⁵ mi vuosi die du muuu Yisa. Die wia die ba muu a yi vuosi mana, ta ba chii vuodiekemba mana die du yuagina a ken u jigiu.

³⁶ Die ba juusi wa du u ko a vaa vuodiekemba du yuagina wa ko a gbu u jayeekiri kuvuan; die vuodiekemba mana die du gbuna ka wa die ye wo gbaanu.

15

Ba chookuulinu dagiu wia

(Maki 7.1-13)

¹ Womi Farasisi batan anan miraha didaguru ba die du nuu Jerusalemi a ken Yisa jigiu a piasi wa du,

² “Du yiwo lala fu kuvuanuusuuba du ka duu tu chookuulinu ba die du daguna die wo? Ba ka nita ba nuusi ta die.”

³ Yisa die dı yinji a pıası ba, “Ta dı yiwo laha nınıj nı zeti Nımıj mıraha ta dı nı choojkuşlıba dagıku?”

⁴ Nımıj die baarı, ‘Yıma fı chıa añañ fı naa jılma’ ta ‘Vuodieke mana dı a ken zıa v chooj yaa v nun mv ba kuv wa.’

⁵ Ama nı daga a baarı dı vuonj dı a ken a yallı jadieke v baan nan nagı a sunji v nun yaa v chooj ta baarı dı ‘Nyinti gie bırıñ wa Nımıj sıtı’;

⁶ ka ka bı yiwo mugisınj dı v yıma ba jılma ta yı ba jaan. Naa nı zeti Nımıj mıraha ta dı nı gbanj gbanj nı dagıñ.

⁷ Nınıj gıgaantıba gie! Nımıj naazıva Azaya die yaa wusie die v bala nı wıa die. Die Nımıj baarı dı

⁸ “ ‘Vuosi gie yıa mıj jılma añañ ba nıva, ama ba şıgıtı dı bie saasaa añañ mıj.

⁹ Ba jıama mıj wa yorı
dama ba daga vuosi vuota mıra şıba a yiwo manıj n mıra.’ ”

*Jadieke dı benne vuota şıñ ma wıa
(Maki 7.14-23)*

¹⁰ Womi Yisa die dı wa kpıkpaaku a ken v jıgın a bala yı ba, “Nı wımma ta şımma a chıası!

¹¹ Da jadieke dı junene vuota nıvanj ma yinene wo dıgıtı Nımıj jıgın ama jadieke dı nyınana v nıvanj ma yinene wo dıgıtı Nımıj jıgın.”

¹² Womi v kuvanandışırıba dı ken v jıgın a pıası wa dı, “Fı şıba a baarı Farası şı vuosı şı dı wına fı balıku ba jı wa şınyırıñ?”

13 U die dı yin̄ji a balı ba, “Tı dieke mana n Choōj dieke dı benne arızanna ma dı kana ka suuye sie ba kēj v̄v̄ka a taan̄.

14 Die wıa vaa ba an̄ ba ga dama ba sıı sıba yııı ta data tān̄. Yu dı a kēj data v̄ chanchaan̄ sie ba mana nan guolin̄ me.”

15 Piita die yin̄ji a baarı: “Dagı tı nandagırı gie chıan̄.”

16 Yisa die dı yin̄ji a balı ba dı, “Nı gban̄ nı ka sıba n w̄balıka gie chıası?

17 Nı ka sıba a baarı jadieke mana dı junene vuota n̄van̄ ma gara v̄ nyuuti ma ta daaga v̄ nyın̄gbanīn̄ a nyına?

18 Ama wudiekemba vuota dı balala v̄ n̄van̄ ma nyına v̄ s̄n̄, die yinene vuota dıgıntı.

19 Dama vuota s̄n̄ ma s̄n̄janyilibıatı dı nyına, sıba vuota k̄v̄la, daakpana an̄an̄ h̄oḡokpana yaalın̄, an̄an̄ gaarın̄ an̄an̄ n̄m̄n̄chı̄bı̄sı an̄an̄ k̄v̄gaarın̄.

20 Genhe yinene vuota dıgıntı; ama da nuudıgıntı diile yinene vuota dıgıntı.”

*H̄oḡv̄ w̄v̄nyı die dı yine Yisa yada wıa
(Maki 7.24-30)*

21 Yisa die dı nyın̄ mi a ga Taya an̄an̄ Sidoni tıngban̄ chaan̄.

22 Die wıa Keenani h̄oḡv̄ w̄v̄nyı die dı benne mi chaakv̄ die dı kēj Yisa jigin̄ a wa wa dı, “N̄ Ȳom̄t̄ien̄ Davidi haagın̄ chıgı m̄n̄ z̄ōl̄n̄! Jımban̄ yalla n hav̄v̄b̄in̄, dı a paalı a mugisi wo pam.”

23 Ama Yisa die ka balɔ wɔɔɔ mana a yɔ wa. Die ɔ kɔaɔaɔaɔaɔaɔa die dɔ keɔ ɔ jigɔɔ a balɔ wa dɔ ɔ yaɔ wa; dama ɔ dɔ tɔ mɔɔ a yie watɔ.

24 Womi Yisa die dɔ yɔɔɔ balɔ ba dɔ, “Izara vuodiekemba dɔ sɔna sɔba yɔi diekemba dɔ bana, banɔɔ ba jigɔɔ nyɔna Nɔmɔɔ dɔ tɔɔ mɔɔ.”

25 Ta hɔɔɔ wa die dɔ a keɔ a gbirigi Yisa nɔɔɔa a baari, “N Yɔmɔtɔɔ, sɔɔɔ mɔɔ!”

26 Yisa die dɔ yɔɔɔ a baari, “Dɔ ka mɔ dɔ vuɔɔ nagɔ ballɔɔɔ nyindiike a yɔ gbaasi.”

27 Die wɔa hɔɔɔ wa die dɔ yɔɔɔ a baari, “N Yɔmɔtɔɔ ka yiwo wusie, ama gbaaɔ diekemba dɔ dɔana ba tɔɔɔ nɔɔɔa ɔaɔɔ nagɔ nyindiike chɔɔta dieke dɔ nannana ɔ nɔɔɔa a die.”

28 Naa chɔaɔ wɔa Yisa die dɔ balɔ wa, “Yiwo hɔɔɔ dieke yada dɔ dala! Fɔ yaalala jadieke wo nan yi a yɔ fɔ.” Lele womi ɔ hɔɔɔɔa wa dɔ ye alaafia.

Yisa die dɔ gbaanna vuosi pam dene

29 Yisa die dɔ nyɔɔ mi a ga Galili mɔɔɔkɔɔɔɔ chaɔɔ. Die a jɔalɔ a kalɔ kunkogɔɔ me.

30 Ta kɔɔkɔpaɔɔ die dɔ a keɔ ɔ jigɔɔ aɔaɔ gbilisi aɔaɔ yɔɔɔ aɔaɔ gbarɔɔɔɔ aɔaɔ gaantɔɔ aɔaɔ vuodiekemba mana dɔ yɔaɔɔna yɔaɔɔɔ yiri yiri mana a nagɔ ba dɔaɔ ɔ nɔɔɔa; die ɔ gbaaɔ ba.

31 Kɔɔkɔpaaku die dɔ yene ta gaantɔba balɔ wɔa, ta gbarɔɔɔɔ dɔ chɔɔ, ta gbilisi dɔ ye alaafia, yɔɔɔ dɔ yese wo die dɔ yi be mamachi. Die ba bɔɔ Izara vuosi Nɔmɔɔ.

Yisa die dɔ yɔna dembisi tuse anɔɔsa nyindiike dene

(Maki 8.1-10)

³² Yisa die dɪ wa ɔ kwanandɪsɪrɪba a kenɔ ɔ jigɪn a baarɪ dɪ, “Zɔɔlɪn yigɪ mɪn mɪn anan vuosi gie wɪa, dama ba bie wo n jigɪn daraa ataa, ta lele ba wo jaan ba baan dii. N ka yaala n vaa ba kuli ta ka yɪ ba nyindiike, dama ba nan kenɔ chaa sien me.”

³³ Ʋ kwanandɪsɪrɪba dɪ pɪasɪ wa, “Sɪa tɪ nan ye nyindiike haagɪrɪ gie me a yɪ kpɪkpaaku gie?”

³⁴ Yisa die dɪ pɪasɪ ba, “Paanɔsɪ anmɪa nɪ yallɪ?”

Ba baarɪ, “Paanɔsɪ golime ayɔpɔyɪ anan zaasɪbɪsɪ bɪta.”

³⁵ Naa chɪan wɪa Yisa die dɪ yɪ kpɪkpaaku nwan dɪ ba sɔɔn kala tɪnɔban.

³⁶ Die ɔ nagɪ paanɔ golime ayɔpɔyɪ wa anan zaasɪbɪsɪsɪ a bɪrɪ Nmɪn ta die gbieri gbieri he a nagɪ ha a yɪ ɔ kwanandɪsɪrɪba die ba nagɪha a yɪ vuosisi.

³⁷ Die ba mana dɪ dii ta tɪalɪ tɪalɪ. Ʋ kwanandɪsɪrɪba die dɪ vaarɪ nyintɪalɪkaha a suuli kparɪsɪ ayɔpɔyɪ.

³⁸ Die dembinɪ diekemba die dɪ dine wo die yiwo vuosi tuse anɪsa, ama die ba ka bɪsɪ hɔgɔba anan ballɪ.

³⁹ Die Yisa dɪ wa a taanɪ kpɪkpaaku ta die juu haarɪn a ga Magadani tɪnɔban chaan ma.

16

*Die ba yaalala ba ye mamachi wɪa dene
(Maki 8.11-13; Luki 12.54-56)*

¹ Die Farasisi anan Sadusisi vuosi batanɪ die dɪ kenɔ Yisa jigɪn. Die ba yaala ba yigɪ wo mɪn, die

chian ma die ba piast wa di u yi mamachi wun a yi ba an ka dagi siba Nmun die zie wo u kuan.

² Ama die u yinji a bal di, "Nunmara di ken nmuntu jnmun nu njan baari, 'Sorin jigiri nan di vuna.'

³ Ta sukuleelin dian nunmara di ken nmuntu ta bi sibi nu njan baari, 'Nun baa ka nun mun.' Ni nan biagi a daansi nunmara ta bal wudieke di balla ka yi ama nu kaan di siba wudieke di yinene lele chias!

⁴ Nunun, lele vuosi nu yiwo vuobiatu ta ka disa Nmun, nu yaala nu ye wo mamachi wun; ama n kaan won yi wun a yi nu; ama mamachi dieke nyuna n baan nan nag a yi nu yiwo Jona mamachi ka."

Die u balla die a yi ba, ta die ga ta va ba.

*Farasisi anan Sadusisi daboti wa
(Maki 8.14-21)*

⁵ Die Yisa anan u kuanandusiriba die di gasuna mugikpuru a ga mi wo chaaku, die u kuanandusiriba die di daan ta ka nag paanu.

⁶ Yisa die di bal a yi ba, "Ni summa Farasisi anan Sadusisi daboti wa."

⁷ Die ba a bala a yia tan a baari, "Di yiwo tu kana ka nag paanu wa u bala die wo."

⁸ Yisa die di mununa ba balala wudieke wo die u piast ba, "Nunun vuodiekemba nu yada di kana ka dala, bia nu bala yia tan nu wone paanu wa?"

⁹ Ni ye ka siba ka chian? Ni ka tunsu die n naguna paanu golime anu a yi dembisi tuse anu wa? Die kparisu anma die nu vaaru nyintialkaha a suuli?

10 Ta die n nagı paanv golime aywpyı a yı dembisi tuse anısa wa, kparıstı anıma die nı vaarı?

11 Bıa yine nı yile dı paanv wıa manı bala nı? 'Nı summa Farasisi anan Sadusisi dabotı wıa!' "

12 Die ba wa a sıba a baarı dı v ka bala ba dı ba summa yaa gamma dabotı dieke ba yalla a yıa paanv sıwı ama dı ba summa Farasisi anan Sadusisi dagıwıa.

Piita dı bala wıkwıma yaa gamma Yısa ma dene

(Maki 8.27-30; Luki 9.18-21)

13 Yısa die dı ga Siısiria Filipi tıwı chaanı, die v pıastı v kwıandıstıba dı, "Mıntıa vuosisi dı baarı manıwıa vuota Bıa wa yıye?"

14 Die ba baarı, "Batanı baarı yıwo Jıon vuodieke die dı sınana vuosisi Nımunı nyaabu, batanı dıanı baarı yıwo Elaja ta batanı dıanı dı baarı yıwo Jerimaya yaa Nımunı naazwalıba wıwıyı die dı benne kwıwı ma wa."

15 Ta v pıastı ba, "Ta nıwıwı mıntıa nı baarı n yıye?"

16 Wımi Simoni Piita dı baarı, "Fıv yine mıivolıtıenı Nımunı Bıa Masia wa, vuodieke v vıarına."

17 Yısa die dı yıwıwı a balı wa, "Fıwıwıwı Simoni, Jona bıa, sıwıfıalıtıwı bemme fı ma, dama daa vuota yuori wıarı gie a dagı fı ama dı yıwo n Chua Nımunı dieke dı benne arızanna ma wa.

18 N bala fı, fıwıwıwı fı yıwo Piita* ta tanjaalıka gie sıkpenı manı nan nagı n vuosi zıenı, ta kwıwı gbanı kaanı bıagı a nyanıwı ba.

* **16:18** 16.18 Piita chıanı yıwo tanı.

19 N nan yi fu N̄m̄uŋ naaru sanvaŋ safubie; die wia jadieke mana fu baaru di chvari tujgbaŋka gie me die gbaŋ gbaŋ jaabu nan di chvari arizanna ma; ta jadieke mana fu baaru ka ka chvari tujgbaŋka gie me, die gbaŋ gbaŋ jaabu kaan di chvari arizanna ma.”

20 Womi Yisa die di kpaan v kvaŋanduuruiba aŋaŋ nuŋmuna di ba da ken balı vuon di v yine Masia wa.

*Yisa die di bala v wahala aŋaŋ v kuŋ wia dene
(Maki 8.31-9.1; Luki 9.22-27)*

21 A nyuŋ sanka mi yaa gamma, Yisa die di piili a bala a yuore v kvaŋanduuruiba di, “Sie n ga Jerusalemi a ga dii wahala a nyuŋ tika nyuŋkoraha aŋaŋ N̄m̄uŋ kikaaburuiba nyuŋkoraha aŋaŋ muraaha didaguruiba nuusi me. Ba nan kuv muŋ ama daraa ataa daraan N̄m̄uŋ nan hagu muŋ a nyuŋ kuŋ me.”

22 Piita die di nagi wa a nyuŋ luŋuŋ a piili a galıma wa a baaru di, “N Yomutien, N̄m̄uŋ da vaa die yi. Naa kaan daan yi fu.”

23 Yisa die di yinŋi a balı a yi Piita, “Fuŋuŋ Sitaani wa gie hagu gie ta va muŋ. Yiwo tanŋbinŋin n sien me dama fu suŋanyilehe gie yiwo vuota suŋanyile ama daa N̄m̄uŋ.”

24 Womi v balı a yi v kvaŋanduuruiba di, “Vuodieke mana di yaala v dia n kvaŋ, sie v zeti v gbaŋ a nagi v dagarıkuŋ a dia muŋ.

25 Dama vuodieke nuŋ mana di kana ka saagıya di v nagi v miivoli a yi muŋ nan waaru ka, ama vuodieke nuŋ mana di ken waaru v miivoli n wia wotuŋ nuŋ nan daansı ye ke.

26 Bua vuota di baa u ye, u yallu dunna nyinti mana ta waaru u miivoli, bua nybari u baa u ye? Vuon nan biagi nagi jaan a daa u miivoli?

27 Dama manuj vuota Bua baa n yinji ken muj anan n Chua Nmuj haguru, anan u malakasi, ta sanja mi n nan tun vuon mana yaa gamma u tunna die.

28 Wusie man bala nu, vuosi batan bie gie ba kaan kpi sie ba ken ye manuj vuota Bua naaru diile sanja.”

17

Yisa nyinḡbanuj tarigu wia (Maki 9.2-13; Luki 9.28-36)

1 Daraa ayababa kuan chaan die Yisa die di nagi Piita, anan Jemisi anan u numbua Jon, a yaa ba ga jwal tanburukuj sikpen me, ba nyuna.

2 Womi u nyinḡbanuj die di tarigu ba nuja. U nine di chaan siba nmuj ta u nyinyeeke di yantu siba chaanuj.

3 Ta ba ye Mosisi anan Elaja di nyunna bunyu ba jigij a bala wia anan Yisa.

4 Die wia Piita die di balu a yu Yisa di, “N Yomutien di vuna tu benne giena. Fu tun nan saagu, n tun nan kpil viisi ataa giena, ta kaanu fu jaan, ta kaanu yi Mosisi jaan ta kaanu dian di yi Elaja jaan.”

5 Die Piita die di yene ko bala waha, nuḡmaayaluj di ken ligi be, ta loluj di nuḡ nuḡmaaku ma a baaru, “N Bwachoti wonna, u ma n sun di paalu a fialu, nu wumma a yuma wa.”

6 Die υ kvaṇandusuriba die dɪ wɔnna lɔlɔkɔ die ŋmaamɪŋ dɪ faastɪ a yigɪ be, die ba gbirigi tɪŋgbaŋ.

7 Yisa die dɪ keŋ ba jigɪŋ a gbi gbi ba ta baarɪ, “Nɪ hagɪ zie. Da nɪ chɪgɪma ŋmaamɪŋ.”

8 Die wɪa die ba kɔtɪ ba sɪkpigile a daansɪ ta ka ye vuonɪ mi, sie Yisa nyɪna ma.

9 Die ba nyɪnna tanɪ ma a keŋ sɔbna wa, Yisa die dɪ kpaanɪ ba dɪ, “Nɪ summa nɪ keŋ a balɪ vuonɪ nɪ yene wudieke wo, a ga tɔgtɪ sanɲa dieke manɪŋ Vuota Bɔa dɪ balla υ hagɪ kuŋ me.”

10 Die υ kvaṇandusuriba die dɪ pɪasɪ wa dɪ, “Bɪa wɪa mɪraha dɪdaguriba dɪ baarɪ dɪ sie Elaja wolɪŋ keŋ Masia ma?”

11 Die υ yɪŋŋɪ a balɪ dɪ, “Ka yiwo wusie dɪ sie Elaja wolɪŋ keŋ, amɔ υ wɔnsɪ wɪŋ mana a mɪŋŋɪ zienɪ.

12 Ama manɪŋ n bala nɪ dɪ, Elaja wɔŋ keŋ mɪŋ ama ta vuosi dɪ ka mɪŋŋɪ wa, ta yi wo yɔrɪ yɔrɪ die ba yaalala die wo. Die gbanɪ gbanɪ ba nan yi manɪŋ vuota Bɔa aŋ n dii wahala ba nuusi me.”

13 Womi υ kvaṇandusuriba die dɪ mɪŋŋɪ a baarɪ Jɔɔn dieke die dɪ sɪnana vuosi Nɪmɪŋ nyaabu wɪa υ bala die.

*Yisa die dɪ vɔarɪna jɪmbɪanɪ dembɪŋ ma dene
(Maki 9.14-29; Luki 9.37-43a)*

14 Die Yisa aŋaŋ υ kvaṇandusuriba bataa wa dɪ yɪŋŋɪne a ga kpɪkpaaku jigiri daa wɔnyɪ die dɪ keŋ a gbirigi Yisa nɪŋŋa,

15 a baarɪ, “N Yɔmɔtɪenɪ chɪgtɪ n bɔa dembike gie zɔɔlɪŋ, dama υ yiwo kpenkpennantɔ, die dɪ

paalt a mugisi wo a yi v nanna bolinj me yaa nyaan sunj daan mana.

¹⁶ Manj yaa wa kenj fu kvaņandusuriba jiginj, ama die ba ka biagt a gbaan wa.”

¹⁷ Yisa dı yinjı a balı ba, “Nıııı lele vuosi gie dı wone yada ta bı yi vuodiekemba dı kana ka dısa Nıııı, nı yaala n bemme nı jiginj a ga tıgtı sanja bıa? Nı yaala n yaa wa suguru ananj nı a ga tıgtı sanja bıa? Nı yaa bıa wa a kenj giena.”

¹⁸ Yisa die dı natı jumbıaku die ka nyıı bıa wa ma, die bıa wa dı ye a laafia lele womı.

¹⁹ Ka kvaņ chaan die Yisa kvaņandusuriba die dı kenj v jiginj a pıası wa, “Bıa wıa tı ka bıagt a yagtı jumbıaku?”

²⁰ Die v yinjı a balı ba, “Dı yiwo nı yada dı kana ka dala wıa. Wusie manj bala nı, nı yi Nııııı yada ka dala sıba kanmıı bııı, nı nan bıagt a balı yı tanı gie ‘Vıv a nyııı giena a ga nan mı anı ka vıv’; nı nan bıagtı yi jaan mana.

²¹ ((Ama jumbıan sıba naa, nı kaan bıagtı a yagtı sie nı bıba nıan ta jıssa Nııııı.))”

*Yisa die bı balı v kumbu wıa
(Maki 9.30-32; Luki 9.43b-45)*

²² Die Yisa kvaņandusuriba mana die dı lagısına Galılı mı, die v balı a yı ba dı, “Ba nan nagı manıı Vuota Bıa a yı vuosi nuusi me

²³ anı ba kıv mııı ama daraa ataa daraan n nan hagı kumbu me.”

Die v kvaņandusuriba sugıtı die dı paalt a chıvıı.

Nııııı jıamııı juokpeııkrııııv lampo tumıııı wıa

24 Die Yisa aṅaṅ ᵁ kvaṅandusuriba die dı gana Kapenomi, Nṁuṅ juokpenkpukᵁ lampotuosiribe dı keṅ Piita jigiṅ a pıası dı, “Dıdagıru ᵁ tune Nṁuṅ jıamıṅ juokpenkpukᵁ lampoke mıṅ?”

25 Ta Piita die dı baarı, wa, ᵁ tune mıṅ. Piita die dı gana a juu tıgiri me die Yisa die wolıṅ balı wıaha, ta pıası wa dı, “Simoni lalıa fı yile? Ba mba tunene lampo a yıa tıṅgbaṅka gie naakpııma ha? Tıṅgbaṅka vuosi yaa chaanıṅ?”

26 Ta ᵁ yıṅṅı a baarı “Chaanıṅ.”

Yisa die dı yıṅṅı a baarı, “Dı mıᵁ mıṅ, dı dagı sıba tıṅgbaṅka vuosi ka mıᵁ dı ba tıṅ.

27 Ama tı kana ka yaala tı chııııı ba sugıtı wıa, ga mıṅkpıırı ma a ga taan kagontı ta datı zaası dieke fı wolinne a yigi, fı yuori ka nvaṅ nan ye ligire bıṅ dieke dı baan nan bıagı a tıṅ manıṅ aṅaṅ fı ma; ta fı nagı ka a tıṅ be.”

18

Mıııa yine vuokpııṅ?

(Maki 9.33-37; Luki 9.46-48)

1 Saṅka mıᵁ ᵁ kvaṅandusuriba die dı keṅ ᵁ jigiṅ a pıasa wa dı, “Mıııa yine vuokpııṅ Nṁuṅ naarı ma?”

2 Die ᵁ wa bıabıṅ a vaa ᵁ zie ba nıṅṅa,

3 ta balı dı, “Wusie maṅ bala nı, vuodieke nıṅ dı kana ka tarıṅ ᵁ berıṅ a sıı sıba bıabıṅ berıṅ, ᵁ kaan wıṅ juu Nṁuṅ naarı ma.

4 Die wıa vuodieke nıṅ mana dı sııııa ᵁ gbaṅ tıṅgbaṅ sıba bıabıke gie, wııııṅ ᵁ balla ᵁ yı vuokpııṅ Nṁuṅ naarı ma.

⁵ Vuodieke diaŋ mana dɪ mɪŋŋɪna a tuose buabike gie chanchaŋ n saŋ ma, mɪŋŋɪ tuose mɪŋ mɪŋ.

Magɪsɪŋ wɪa

(Maki 9.42-48; Luki 17.1-2)

⁶ “Ballɪbɪ diekemba dɪ yine mɪŋ yada wa gie, vuodieke dɪ yi ba yi biaŋ, ba tɪŋ bobɪ nɪŋ a yi ɔ nyie ta nagɪ wa taŋ mɔgɪkpɪrɪ ma ta nyaabu dɪ dii wo dɪ tɪŋ nan dɪ kpɪa.

⁷ Wɔbiaŋ nan dɪ beri tɪŋgbaŋka gie vuodieke dɪ gaanana ba chanchaalɪŋ dɪ yie biaŋ wɪa. Magɪsɪŋ nan keŋ ama wɔbiaŋ bie vuodieke dɪ yinene a kienɪ vuosi mi wo.

⁸ “Dɪ yiwo fɔ nuuŋ yaa fɔ nachɪgɪsɪŋ yinene fɔ yie tɔmbɪatɪ die nɪŋ fɔ gobike a vigɪ taŋ. Dama dɪ kpɪa fɔ baŋ nan dɪ yallɪ nuubalɪmɪŋ yaa nachɪgɪbalɪmɪŋ a juu miivoli dieke dɪ wone kpatɪ ma a tɪŋ fɔ baŋ nan dɪ yallɪ nuusi mana aŋaŋ nachɪgɪsɪ mana ta Nɪmɪŋ nagɪ fɔ a vigɪ taŋ boli dieke dɪ wone kpatɪŋ ma.

⁹ Dɪ bɪ yiwo fɔ nimbɪŋ diaŋ yinene fɔ tɔma tɔmbɪatɪ fɔ vɔarɪka a vigɪ taŋ dama dɪ kpɪa fɔ baŋ nan juu miivoli dieke dɪ wone kpatɪŋ ma aŋaŋ nimbibalɪmɪŋ a tɪŋ fɔ baŋ nan dɪ yallɪ nine ale ta Nɪmɪŋ nagɪ fɔ a taŋ boli dieke dɪ wone kpatɪŋ ma.

Yii diekemba dɪ bana nandagɪrɪ

(Luki 15.3-7)

¹⁰ “Nɪ sɪmma nɪ da keŋ a daansɪ ballɪbɪsɪ gie wɔnyɪ yɔrɪ. Ama wusie maŋ balɪ nɪ, ba malakasisi bie wo Nɪmɪŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma jigɪŋ saŋŋa mana.

11 ((Manɔŋ Vuota Bva kenye dɪ n ken gbatɪ vuodieke dɪ bana wa a taan.))

12 “Du yi ta vuon dɪ yallɪ yiise kɔbɪga, ta kaanɪ dɪ bɪa, lala nɪ yile v nan yi? U nan vaa banɪsɪ-wayɪ anan awayɪ wa a zien kunkogin sikpen ta yaalɪ jadieke dɪ bana wa.

13 Wusie manɪ balɪ nɪ, v ken ye ke v nan dɪ yallɪ sɔgɪfalɪn yiibalɪnka gie wɪa a tɪan yiise banɪsɪ-wayɪ anan wayɪ dɪ kana ka baya wa.

14 Die gbanɪ gbanɪ nɪ Chɔɔŋ Nɪmɪn dieke dɪ benne arizanna ma wa dɪ ka yaala ballɪbɪsɪ gie wɔnyɪ bɪa.

Tɪ chanchaalɪn wɔbɪatɪ nagɪ chaala wɪa

15 “Fv nɪmbɔa dɪ ken tɔŋ fv bɪan, ga v jiginɪ sanɪa dieke v benne v nyɪna ma a balɪ wa wudieke v yine. Du yi v saagɪ v tunna die, nɪ bɪ yiwo nɪmballɪ bɪbra die.

16 Ama v a ken ka yaala v wɔŋ a yɪ fv, fv nagɪ vuobalɪmɪn yaa vuosi bale a gɔtɪ fv ma an nɪ ga v jiginɪ, an vuosi bale wo yaa bataa wa wɔŋ wɪarɪ ta yɪ fv siaratielinɪ.

17 U bɪ ka yaala v wɔŋ a yɪ ba, fv balɪ a yɪ Nɪmɪn jɪamɪn vuosi mana, du yi v ka bɪ wɔŋ a yɪ Nɪmɪn jɪamɪn vuosisi, nɪ va wa an v yɪ sɪba vuodieke dɪ kana ka jɪama Nɪmɪn yaa lampotuosiɪru.

Chvɪara anan jadieke dɪ kana ka chvɪarɪ wɪa

18 “Wusie manɪ balɪ nɪ, jadieke dɪ baa dɪ chvɪarɪ tɪngbanɪka gie me die gbanɪ gbanɪ nan dɪ chvɪarɪ arizanna ma; ta jadieke dɪ kana ka chvɪarɪ tɪngbanɪka gie me die gbanɪ gbanɪ jaabv kaanɪ dɪ chvɪarɪ arizanna ma.

19 “N bɪ bala nɪ, nɪnɪŋ nɪ vuosi bale dɪ yi nɪvabalɪmɪŋ tɪŋgbankɪ gie me a jɪʊsɪ n Chɪvɪ Nɪmɪŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma jaan, ɔ nan yi nɪ yaalala die a yɪ nɪ.

20 Dama jigidieke mana vuosi bale yaa bataa dɪ lagɪsɪna n saan ma, mi man jɪgtɪ a bie ba sɪŋ.”

Yɔmɔ dieke dɪ kana ka nagɪ chaa nandagɪrɪ wɪa

21 Die Piita die dɪ keŋ Yisa jigin a pɪasɪ wa, “N Yɔmɔtɪeŋ, dɪ yi n nɪmbɔa dɪ yi mɪŋ bɪaŋ, bɪŋmɪa man baa n nagɪ a chaa wa? Bɔyɔpɔyɪ?”

22 Yisa dɪ yinɪŋi a balɪ wa, “Aayɪ, daa bɔyɔpɔyɪ ama banɪsɪ-yɔpɔyɪ jigin ayɔpɔyɪ.

23 Dama Nɪmɪŋ naari sɪ sɪba naan wɔnyɪ dɪ wana ɔ tigin yɔŋɪsɪ dɪ ɔ bɪsɪ ba hamɪŋ ligire dɪ mɔna die.

24 Die ɔ piiline a bɪsa ba ba yaa daa wɔnyɪ a keŋ ɔ jigin, die ɔ dii wo ɔ hamɪŋ ligire tuse tuse pam.

25 Die ɔ kaan dɪ bɪagɪ a tun; naa chɪaŋ ma naan wa die dɪ a baari ba nagɪ wa anan ɔ hogɔ anan ɔ ballɪ anan nyindiekemba ɔ yalla mana a daa a keŋ tun hannɪ.

26 Ama yɔmɔ wa die dɪ gbirigi naan wa nɪŋŋa a jɪʊsɪ wa a baari, ‘Dii suguru, n nan tun fɔ jaan mana.’

27 Ta zɔɔlɪŋ die dɪ yigi naan wa die ɔ nagɪ hannɪ a chaa wa, ta va ɔ ga.

28 “Womi yɔmɔ wa die dɪ nyɪŋ a ga haari ɔ yɔmɔ chanchaan die dɪ dine ɔ hamɪŋ ligire bɪta, die ɔ yigi ɔ nyie ta balɪ wa, ‘Tun mɪŋ n hannɪ lele!’

29 U chanchaaka die dɪ a gbirigi ɔ nɪŋŋa a jɔɔsɪ wa a baarɪ, 'Dii suguru n nan tunj fɔ!'

30 Ama ta die ɔ zeti ta baarɪ ba yigi wo a ga a yi dansarɪka ma a ga tɔgɪ sanŋa dieke ɔ baan nan tunj hannɪ.

31 Die ɔ yɔɔmɔ chanchaalɪba die dɪ yene die wo die ba sɔgɪtɪ dɪ paalɪ chɔɔsɪ die ba ga balɪ ba naan wa wudieke mana dɪ yine.

32 Naan wa die dɪ wa wa ɔ juu; ɔ piili a zɪa wa a baarɪ dɪ, 'Fɔnɪŋ vuobɪakɔ gie die n nagɪ hannɪ dieke fɔ dinene a chaa fɔ mɪŋ dama die jɔɔsɪ mɪŋ mɪŋ.

33 Dɪ tunj mɔ fɔ chɪgɪ wa fɔ chanchaaka zɔɔlɪŋ sɪba die n chɪgɪna fɔ zɔɔlɪŋ die wo gbanj gbanj.'

34 Die sɪnyɪrɪŋ dɪ paala yallɪ naan wa ɔ nagɪ daa wa a yi dansarɪka sɔŋ dɪ ɔ dii wahala a ga tɔgɪ sanŋa dieke ɔ baan nan tunj hannɪ mana."

35 Nandagɪrɪ gie kɔanj chaan die Yisa dɪ balɪ dɪ, "Dɪ yi fɔ ka nagɪ a chaa fɔ chanchaalɪŋ anan fɔ sɔŋ mana die gbanj gbanj n Chɔa Nɪmɪŋ dieke dɪ benne arɪzanna ma wa dɪ nan yi fɔ."

19

Hɔgɔ anan dembinj tan zetɪŋ wɪa (Maki 10.1-12)

1 Die Yisa die dɪ balla wɪaha a kpatɪ naa, ɔ nyɪŋ Galili a ga Judia tɪŋgbanj dieke dɪ benne Jɔɔdani mɔgɪrɪ chaakɔ.

2 Ta kpɪkpaan die dɪ dɪ ɔ kɔanj die ɔ gbaan vuodiekemba dɪ yɔagɪna mi.

³ Ta Farasisi batanɗi a kenɗi u jiginɗi a yaala ba magisi wa, ta piyasi wa, “Ti muraha yi sienɗi di dembinɗi zeti u hogu ta u ka yi wuɗu miɗi?”

⁴ Yisa die di yinɗi balɗi ba, “Ni ka karuɗi Nmɗu gbanɗu di bala die wo? Di ‘Piiliku me, Nmɗu die naanna vuota, dembinɗi ananɗi hogu,

⁵ ta baari, Naa chianɗi ma dembinɗi ananɗi hogu nan va ba chwaluɗi ananɗi ba nuluɗi ta faari tanɗi ta ba vuosi bale wo laguɗi a yi nyungbanɗi balumɗi.’

⁶ Naa chianɗi wɗa ba ka bi yi vuosi bale, ba wa yiwo vuobalumɗi. Die wɗa jadieke Nmɗu di naguna a laguɗi tanɗi, vuota ka mu u puoke.”

⁷ Die Farasisi die di piyasi wa, “Bia wɗa Mosisi die di yi mura di dembinɗi di a kenɗi a baa u zeti u hogu sie u wolinɗi a yi wa gbanuɗi a baari di u ka bi yaala wa?”

⁸ Yisa die di yinɗi a balɗi ba di, “Ni tɗa di haguɗi wɗa die Mosisi die di yi ni sienɗi di ni nan biagu a zeti ni hooɗi. Ama piiliku me da die ka su.

⁹ Wusie manɗi bala ni, vuodieke mana di kenɗi zeti u hogu da daakpana tuuma wɗa ta faari hogu gaanɗi u yiwo hogokpana tuuma; ((ta vuodieke dɗanɗi di faaruɗi hogu wa yiwo hogokpana tuuma)).”

¹⁰ Ta u kvanɗandusurɗa die di balɗi a yi wa di, “Di yiwo naa benne dembinɗi ananɗi hogu sunsuɗi die nuɗi dembinɗi di ka faari hogu di kɗa.”

¹¹ U yinɗi balɗi ba di, “Da wuɗu mana baanɗi biagu a tuo dagiku gie sie vuodiekemba Nmɗu di yina ba sienɗi di ba tuohe wo.

¹² Dama wɗa pam chianɗi ma dembisi batanɗi di ka faara hooɗi; batanɗi ba nanɗi mɗu ba ta ba ka yi

kuati n wia, ɔ nan daansi ye a chanchaan kɔbiɔga kɔbiɔga, ta bi ye miivoli dieke di wone kpatɔn.

³⁰ Ama vuosi pam die di wolinne a bie niɔna nan wiarɔ kvan ta vuosi pam die di wiarɔna kvan nan tian niɔna.”

20

Tɔntɔntɔn nandagɔri

¹ “Nɔmɔn naari su sɔba tigin tien dieke di nyɔna sukuleelin a yaala vuosi di ɔ nagɔ an ba ken tun ɔ kvan ma.

² Die wɔntɔn anan ba die di a balɔ a zien di ɔ nan tun be dɔnda daari mi tune; die ba ga piili kɔtan.

³ Die di wa tɔga hawa awayɔ sanɔa, tigin tien wo di bi nyɔn a ga a ga ye vuosi batan ba zene nyɔɔn jigin ta ka yie wɔn mana.

⁴ Ta ɔ balɔ a yi ba, ‘Nɔ gban nɔ ga a ga tun tɔma n kɔaku ma, ta n nan tun nɔ tun dieke di mɔna.’

⁵ Die wia die ba ga. Die di tɔgɔna agbaa sanɔa die ɔ bi yi die gban gban, ta agbaa die di tɔanna hawasi ataa kvan chaan, die ɔ bi yi die gban gban.

⁶ Die di wa tɔga jɔmɔn (agbaa kvan chaan hawasi anɔ wonde), die ɔ bi a ga nyɔku chaan a ye dembisi batan di zene mi ta ka tɔma tɔmɔn mana. Die ɔ piasi ba di, ‘Bia nɔ zie giena yɔri damɔmɔn ta ka yie wɔn?’

⁷ Die ba yinɔi a balɔ wa di, ‘Vuon ka ken nagɔ ti di ti ga tun ɔ tɔma.’ Die wia ɔ balɔ ba, ‘Nɔ gban nɔ ga a ga tun tɔma n kɔaku ma.’

8 “Die ηmuj dı nanna, tigitien wo dı wa v tontontıba jakuvuj dı, ‘Ga wa tontontıba a tunj be ba tune, piili a nyuj vuodiekemba dı kenne kvaka a ga tugi vuodiekemba dı wolinne wo.’

9 Ta v tontontıba jakuvurı die dı tunj vuodiekemba dı wıarına kvaka a kenj wo dında daarı mi tune.

10 Die wıa die dı kenne a tugi vuodiekemba dı kenne sukuleeliku, die ba yile dı ba tune nan dı dala ama die v tunj ba gbanj dında daarı mi tune.

11 Die ba tuo ba ligirehe a kpatı die ba piili a vıvuna ta galıma tigitien wo,

12 a baarı, ‘Vuosi gie wıarı wa kvanj a kenj kvaku, agbaa kvanj hawası anı sanja ta kva hawa balımunj, ama tınuj tı dine wahala a ga a gbalıgı a nyuj sukuvuj mana, ta ηmınnı dı nıgı tı pam, ama tınuj ananj banuj dı lagıı a tuo tunj balımunj.’

13 “Die tigitien wo dı yınji a balı ba wınyı, ‘N zva, wımma, n ka nyurı nı, dama tı tunj balı zie mıj nı saagı dında daarı mi tune.

14 Die wıa nagı fı tıvanj a ga tıgıj. Manuj n yaala n tunj wo nı ananj vuodieke dı kenne kvaka bınyı.

15 N wo sienj dı n nagı n ligirehe a yi wudieke n yaalala? Yaa wa svıgıbanj dama n kana ka mıma wıa?’ ”

16 Yısa die dı taanna nandagurı a kpatı wa kvanj chaanj ta v balı ba dı, “Die wıa vuodiekemba dı benne kvanj nan dı bie nıjja ta vuodiekemba dı benne nıjja wıarı kvanj.”

*Yısa die dı bına balı v kınj wıa bıvtaa ma dene
(Maki 10.32-34; Luki 18.31-34)*

17 Die Yisa die dɪ jʋalɪna a gara Jerusalemi, die ʋ wa ʋ kʋaŋandɪsɪrɪba baŋ aŋaŋ bale wo a nyɪŋ lɔgɪŋ a die a balɪ a yɪ ba.

18 “Nɪ wɔmma, tɪ jʋalɪ a gara Jerusalemi ma, jigidieke ba balla ba nagɪ manɪŋ vuota Bɔa a yɪ Nɪmɪŋ kɪkaabitɪba nyɪŋkɔra aŋaŋ mɪraha dɪdagɪrɪba nuusi me, aŋ ba dii n sarɪya a baarɪ dɪ n chɔsɪya amɔ ba kɔsɪ mɪŋ,

19 ta nagɪ mɪŋ a yɪ vuodiekemba dɪ kana a ka yɪ Juu vuosi nuusi me aŋ ba ʋbarɪ mɪŋ fala, ta nɪgɪ mɪŋ aŋaŋ kpaasɪŋ* ta kpaasɪ mɪŋ a diisi dagarɪkɔ ma, aŋ n kpi ama a daraa ataa ma n nan hagɪ kuŋ me.”

Jemisi aŋaŋ Jɔɔn nuŋ die dɪ keŋ jɔsɪ Yisa jakɔvɪŋ wɪa

(Maki 10.35-45)

20 Womi Zebedi hɔgɔ die dɪ chii ʋ ballɪ bale a keŋ Yisa jigin, ta gbirigi ʋ nɪŋŋa ta jɔsɪ wa sunŋin.

21 Yisa die dɪ pɪasɪ wa dɪ, “Bɪa fɔ yaala?” Die ʋ yinŋi balɪ wa, “Yɪ mɪŋ nɔaŋ dɪ n ballɪ gie wɔnyɪ nan daansɪ kalɪ fɔ nuudiigin chaan ta wɔnyɪ dɪaŋ fɔ nuugalɪ chaan saŋŋa dieke fɔ keŋ dii fɔ naarɪ.”

22 Ta Yisa die dɪ yinŋi a balɪ ba dɪ, “Nɪ zɪ nɪ jɔsɪnana jadieke. Nɪ nan bɪagɪ a chii chiiti dieke n balla n chii wo?”

Die ba yinŋi a balɪ wa dɪ, “Wa, tɪ nan bɪagɪ.”

23 Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba dɪ, “Wusie, nɪ nan chii chiiti dieke n bala n chii wo, ama n wo sien dɪ n ʋbarɪ vuodiekemba dɪ mɔna ba kala n nuudiigin

* **20:19** 20.19 Ba kpaasaha die yaa kuuti aŋaŋ tana a nɔa ma.

anjan n nuugali chaan. Jigehe gie zie gbari wa vuodiekemba n Chua Nmiŋ gban gban die di vuaruna di ba kala mi.”

²⁴ Die ɔ kvaŋandusiri tialikaha die di wonna naa, die ba ju sinyuriŋ a yi ba bale wo.

²⁵ Naa chian wia Yisa die di wa ba mana a lagisi tan ɔ jigini a bali ba, “Ni gban ni siba a baari vuodiekemba di daansinana vuosi tɔngbanka gie me ŋaan daga wa ba gban ta nyiŋkoraha dian ŋaan pɔguli wa ba vuosi anjan niŋmuna.

²⁶ Ama nuriŋ die wo, ni sɔnsɔŋ vuodieke di yaala nyiŋkoriti, sie ɔ nagi ɔ gban a biriŋ wabu a tuma a yuma vuon mana.

²⁷ Vuodieke dian di bi yaala ɔ bemme niŋŋa, sie ɔ nagi ɔ gban a biriŋ ni mana yomɔ,

²⁸ siba manŋ vuota Bua di sina die wo, dama n ka kenye di vuosi tuma a yuma miŋ ama n kenye di n tɔŋ yi vuosi, ta bi kpi a yi vuosi pam ye gbatitaanŋ.”

*Yisa die di yuorine yusi bale nine dene
(Maki 10.46-52; Luki 18.35-43)*

²⁹ Die Yisa anjan ɔ kvaŋandusiriba die di nyinana Jeriko me, die kpikpaan die di di Yisa kvan.

³⁰ Ta yusi bale die di kati sieku nvan a wɔŋ di Yisa keŋ tianna miŋ, die wia die ba piili a keese a baari, “Ti Yomotien, naan Davidi haaguŋ chigi ti zɔɔliŋ.”

³¹ Ama kpikpaaku die di nati ba di ba tari wati, ama ta die ba wa a faasi a keese, “Ti Yomotien, Davidi haaguŋ, chigi ti zɔɔliŋ.”

³² Yisa die dı zie ta wa ba a kenj pıası ba dı, “Bıa nı yaala n yi a yı nı?”

³³ Ba yınñi a balı wa, “Tı Yömütienj, tı yaala fu yuori wo tı nine.”

³⁴ Ta zoolıj die dı yigi Yisa, ta v gbi gbi ba ninehe, die ba ninehe die dı yuori yuori, ta ba dı v kvañ.

21

*Yisa die dı june Jerusalemi ba bıra wa dene
(Maki 11.1-11; Luki 19.28-40; Joon 12.12-19)*

¹ Die ba kenne a kenj gbigi Jerusalemi ta kenj Betifeji tıj, tıj dieke die dı benne kunkoginj dieke ba wasınana Olivi Tıstı Kunkoginj lıgıj. Yisa die dı tıj v kvañandısrıba bale dı ba ga nıñña

² ta balı ba, “Nı gamma tıjkañka dı benne nı nıñña, womi nı nan ye bonnuıj dı bıbına zie ta ka bva dı zie mi; nı forisike a yaa ha a kenj n jiginj.

³ Dıı yi ta vuonj dı pıası nı wııj, nı balı wa, nı Yömütienj yaalala ka, ta v nan vaa nı yaa ha kenj.”

⁴ Wıaha gie mana die kenj yi mıj sıba die Nımıj dı vana v naazvalıba wınyı die dı balına die wo dı

⁵ “Nı balı Zayoni tıka vuosi dı,
‘Ye, nı naañ wa kienj nı jiginj.

U yiwo vuodieke dı sına v gbañ tıjgbanj,
ta jıala bonj dieke dı yi bonpılı.’ ”

⁶ Die v kvañandısrıba die dı ga yi wudieke Yisa die dı balla ba dı ba yi wo.

⁷ Die ba yaa bonɔku aɲaɲ ka bua a ken, a nagɔ ba nyinyeeke a diisi a kɔasi ta Yisa dɔ jubɔ.

⁸ Kpɔkpaaku vuosi batan die dɔ nagɔ ba nyinyeeke a jati sieku me, ta batan dɔan dɔ chia tɔsi naasi a jati sieku me.

⁹ Ta kpɔkpaan dieke dɔ benne v nɔɲa aɲaɲ vuodiekemba dɔ benne v kɔan dɔ nata a baari, “Hozaana!* Nɔ birɔma Davidi haagɔrɔ gie.

Ɔmɔɲ yi alibarika a yɔ vuodieke dɔ kennene v saan ma.

Nɔ faasi natɔma hozaana ɲmɔɲsikpen.”

¹⁰ Die Yisa die dɔ gana a ga juu Jerusalemi, tɔka vuosi mana die dɔ hagɔ a zie a pɔasa tan dɔ, “Mɔna wɔnna?”

¹¹ Kpɔkpaaku die dɔ yɔɲɔ balɔ ba dɔ, “Yisa, vuodieke dɔ yine Ɔmɔɲ naazɔa ta nyɔɲ Nazeriti, Galili tɔɲban ma wa.”

Yisa die dɔ wɔnsɔna Ɔmɔɲ jɔamɔɲ juokpenkpɔku dene

(Maki 11.15-19; Luki 19.45-48; Jɔɔn 2.13-22)

¹² Ta Yisa die dɔ ga a juu Ɔmɔɲ jɔamɔɲ juokpenkpɔku ma a yagɔ vuodiekemba mana die dɔ daanana aɲaɲ vuodiekemba die dɔ yalla nyinti a daa mi; die v kpanɲɔ vuodiekemba dɔ tarɔɲnana ligirehe teebulisi a bubi bubi aɲaɲ vuodiekemba die dɔ yalla ɲmarɔsɔ a daa wa chɔasi a bubi,

¹³ ta die a balɔ ba dɔ, “Dɔ maagɔya Ɔmɔɲ gbankɔ sɔɲ dɔ wɔnɔɲ Ɔmɔɲ baari, ‘N tigiri gie nan dɔ wasa Ɔmɔɲ jɔsɔɲ jigin’ ama nɔnɔɲ nɔ nagɔ ka a birɔɲ gaarɔɲ jigin.”

* **21:9** 21.9 Hozaana chiaɲ yiwo “Gbatɔ tɔ taan”.

14 Die yusi anan gbarigisi die di ken v jigin Nmun jiamun juokpenkpuku ma die v gbaan ba mana.

15 Ama die Nmun kikaabitaba nyinkuraha anan miraha didaguriba die di ju sunyuru die ba yene v yinene mamachi waha ta bi won ballibisisi di natinana Nmun jiamun juokpenkpuku ma a baari, "Hozaana, ni biruma Davidi haagiri gie die wo!"

16 Die ba piasi wa, "Won wudieke ba balala wa mun?" Ta v yinji a bal ba, "Wa, ama di maagya Nmun gban ku sun di, 'Fu yine ballibisisi anan ballunyaalisi di bira fu vuru.' Ni ye ka karu waha gie Nmun gban ku sun?"

17 Yisa die di va ba, ta nyu tika sun a ga Betani, die a da mi tun di von.

*Yisa die di kana yi kinkamun tika dene
(Maki 11.12-14, 20-24)*

18 Tun die di vuna sukuleelin die v yinji a gara tika sun, die kon die di yall wa.

19 Die v ye kinkamun tun di zene gbigi sieku nuan die v ga ka jigin, ama die v ka ye jaan mana ka sikpen sie vaati nyuna ma. Na chian ma die v bal yi tika di, "Kaan bi nyu nyunynka!" Lele womi tika mana die di ko.

20 U kvanandusuriba die di yene naa wa die di yi be mamachi. Die ba piasa tan, "Lala kinkamun tika di ko lag lag die?"

21 Yisa die di yinji a bal ba di, "Wusie man bala ni, du yi ni yi Nmun yada ta ka chulya ni nan biagi a yi wudieke n yine yi kinkamun tika gie; daa genke nyuna ma, ni nan biagi a bal yi

kunkogiri gie dı, vɔɔ a ga nan mɔgɔkpɔrɔ ma an ka seŋ yi.

²² Dı yi nı yi Nɔmɔŋ yada nı nan ye jadieke mana nı jɔɔsɔnana a yaala.”

Vuosi batan die dı piasina Yisa yaa gamma v yiko ke wɔa dene

(Maki 11.27-33; Luki 20.1-8)

²³ Yisa die dı yinŋi a keŋ juu Nɔmɔŋ jɔamɔŋ juokpenkpɔkɔ ma, ta die daga vuosi Nɔmɔŋ wɔaha, die Nɔmɔŋ kɔkaabitɔba nyɔŋkɔraha anan juu vuosisi nyɔŋkɔra die dı keŋ v jigin a piası wa dı, “Bɔa yiko fɔ yaa yie wɔaha gie? Mɔnɔa yɔna fɔ yiko ke gie?”

²⁴ Ta Yisa dı yinŋi a balı ba, “N nan piası nı wɔbalımɔŋ, dı yi nı bɔagɔ a balı mɔŋ ka chɔan, n nan balı nı yiko dieke a yalla a yie wɔaha gie:

²⁵ Jɔɔn vuodieke die dı sɔnana vuosisi Nɔmɔŋ nyaabu, Nɔmɔŋ die yɔna wa yiko yaa vuota?” Ba piili a nɔga nɔnhagɔrɔŋ dı, “Bɔa tı baa tı balı? Tı keŋ a baarɔ ‘Nɔmɔŋ jigin’, v nan yinŋi a balı tı dı, ‘Ta bɔa wɔa nı ka yi wo yada?’

²⁶ Ama tı keŋ baarɔ ka nyɔŋ vuota jigin, tı chɔga ŋmaamɔŋ anan wudieke kpɔkpaaku dı baan yi, dama vuon mana die yi yada dı Jɔɔn seŋ yiwo Nɔmɔŋ naazɔa.”

²⁷ Die wɔa die ba yinŋi a balı Yisa dı, “Tı ka sɔba.” Die v balı yı ba, “Die nɔŋ n kaan balı nı vuodieke dı yɔna mɔŋ yiko man yaa yie tɔmaha gie.”

Daa wɔnyı ballı bale nandagɔrɔ wɔa

²⁸ A kɔan chaaŋ Yisa dı piası ba dı, “Laha nı yile yaa gamma wɔarɔ gie? Daa wɔnyı die yalla

balli bale, ta die balı a yı jakuuri dı, ‘N bva, ga kuvaku ma a tɔŋ tɔɔma jinne.’

²⁹ Bva wa die dı yinŋi a balı wa, ‘N kaan ga’ ama ka kvaŋ chaan ɔ tarıɔ ɔ sɔŋanyile ta ga kuvaku.

³⁰ Die choon wa dı ga buabike jigin a balı die gban gban a yı wa, ɔ yinŋi a balı dı, ‘N chva n nan ga’, ama die ɔ ka gaya.”

³¹ Yisa die dı taanna nandagiri gie a kpatı die ɔ pıasi Nmuŋ kikaabitıba nyɔŋkuraaha aŋaŋ Juu vuosisi nyɔŋkuraaha dı, “Ballı bale wo gie, ba jabıa yine ɔ choon dı yaalala dene?”

Die ba yinŋi a baari, “Jakuuri.”

Yisa die dı balı a yı ba dı, “Wusie maŋ bala nı, lampotuosiribe aŋaŋ vuodiekemba dı dɔaga hoŋokpana yaa daakpana nan wolıŋ a juu Nmuŋ naari ma nı ma.

³² Dama Joon dieke die dı sɔnana vuosi Nmuŋ nyaabu die keŋ nı jigin a dagı nı sievɔŋku ama die nı ka yi wo yada, ama lampotuosiribe aŋaŋ hoŋokpana aŋaŋ daakpana die dı yi wo yada. Die nı yene wıaha gie mana kvaŋ chaan, nı ka tarıɔ nı sɔŋanyile ta yi wo yada.”

Tuntuntıba nandagiri

(Maki 12.1-12; Luki 20.9-19)

³³ Yisa die dı bı a balı ba, “Nı bı wɔŋ nandagıŋ kaanı bıbra. Tigin tien wɔnyı die benne a sɔɔ tı diekemba dı baan nan nyɔ nyɔnyɔŋka ɔ kvaŋ ma, a nagı daatı a kpie gilinke, ta die a wɔnsı vɔrɔŋ, jigidieke ba baan dı ŋmva nyɔnyɔŋka nyaabu a yie, ta kpıi vɔŋ mi. Ta nagı kuvaku a yı tuntuntıba nuusi me dı ba daansıma. Dı yi a

kenj ηmuntı dı ba kpa a yı wa ta kpa ba tvaη.
Ka kvaη chaη die υ dıa a ga tıη kaanı.

³⁴ Die nyınyıηkaha kpaala saηηa die dı kenne
tugı die υ tıη υ yonıstı dı ba ga tontontıba jıgıη
a ga tuo υ tvaη.

³⁵ Ama ta tontontıba dı yıgı υ yonıstıstı a nıgı
wonyı pam ta kusb wonyı ta taa wonyı dıaη anan
tana.

³⁶ Daa wa dı bı tıη yonıstı batan a tıaη
vuodiekemba υ wolinne a tıη wa, ta tontontıba
dı yi be die gbaη gbaη.

³⁷ Kvaη kvaη chaη υ tıη υ gbaη gbaη υ
Bvadembıη. A baarı, ‘N sıba baarı ba nan yı
n bva wa jılma.’

³⁸ Ama tontontıba die dı yene υ bva wa die ba
balı yı tamba, ‘U faarı diiru wo wonna, nı vaa tı
kusb wa ta nyinti bıruη tı sıtı!’

³⁹ Ta die ba yıgı wo a nagı wa a nyıη kvaku
lbgıη a kusb wa.”

⁴⁰ Yısa die dı taanna nandagırı gie a kpatı die
υ pıastı ba, “Die wıa kvaku tıeη dı kenj kenj bıa υ
baa υ yı tontontıba mı?”

⁴¹ Ba yıηηı balı wa dı, “U nan kusb banıη
tontombıatı tielıbe ta nagı kvaku a yı vuogaastı,
vuodiekemba dı baan nan yı wa υ nyıηnyıηkaha
tvaη a kpaala saηηa.”

⁴² Yısa dı balı yı ba, “Nı ye ka karıη Nımıη
gbanıkvı sıη die dı maagına die wo? Dı maagıya
dı

‘Tanj dieke mımurıba die dı zetıne ta baarı ba ka
yaala ka wa
die dı yıηηı a kenj yı gıηgıηyugıruη tanj
vıruη,

Nabidie N̄m̄ūj yine die
ta a faast̄ yi t̄i mamachi!' "

⁴³ Die w̄ia Yisa die d̄i bal̄t̄ a ȳi ba, "Wusie man̄ bal̄t̄ n̄, N̄m̄ūj nan̄ gbat̄i ʋ naart̄i a nyūj n̄ jigīj ta naḡt̄ a ȳi vuodiekemba d̄i baan̄ nan̄ vaa ʋ dii ka nȳbart̄i.

⁴⁴ ((Ama vuodieke d̄i nanna tant̄i gie sikpēj nan̄ n̄mab̄i n̄mab̄i ama vuodieke tant̄i d̄i kēj nan̄ ʋ sikpēj ʋ nan̄ nūj nūj s̄ba z̄ōj.))"

⁴⁵ Die N̄m̄ūj k̄ikaabit̄iba nyūjkūraha an̄an̄ Farasisi die d̄i w̄onna nandagaha die ba mūj̄j̄i s̄ba ban̄j̄ ba w̄ia Yisa die taan̄ nandagart̄i.

⁴⁶ Die ba yaala ba yigi wo, ama die ba ch̄iga k̄rikpaak̄ū n̄maam̄ūj dama vuosi die yi yada a baart̄i d̄i Yisa yiwo N̄m̄ūj naaz̄ba.

22

H̄oḡv̄ faart̄ūj nandaḡūj (Luki 14.15-24)

¹ Yisa die d̄i b̄i naḡt̄ nandaga a bal̄t̄ w̄ia a ȳi vuosisi d̄i,

² "N̄m̄ūj naart̄i s̄ū s̄ba naan̄ w̄onȳt̄ die d̄i w̄ons̄ina h̄oḡv̄haal̄v̄ banw̄ola d̄i ʋ ȳi ʋ b̄va.

³ Ta die tūj ʋ ȳōj̄t̄i d̄i ba ga bal̄t̄ vuodiekemba ʋ wone a posi wo d̄i ba kēj banw̄olaka, ama die ba ka yaala ba kēj.

⁴ Die ʋ b̄i tūj ȳōj̄t̄i batan̄ ta bal̄t̄ ba d̄i, 'N̄i gamma a ga bal̄t̄ vuodiekemba die n̄ wone a posi wo d̄i chaant̄i nyindiike yi siri mūj̄; n̄ w̄ōj̄ k̄ūs̄ narap̄ol̄ika an̄an̄ naara nar̄ika ta a mana yi wo siri; die w̄ia n̄ kēj a kēj dii banw̄olaka chaant̄i!'

⁵ Ama die ɔ posine vuodiekemba ba die ka toɔɔɔ wa ta die ga ba tuuma jige; wɔnyɔ dɔ ga ɔ kɔɔɔ, ta wɔnyɔ dɔɔɔ dɔ ga ɔ nyinti daala jigin nyɔɔɔ ma,

⁶ ta batan dɔɔɔ die dɔ yigi ɔ yɔɔɔɔɔ a nɔɔɔ nɔɔɔ ba ta kɔɔ ba.

⁷ Die naan wa dɔ juu sɔnyɔɔɔɔ pam; ɔ tɔɔ ɔ sojasi ba ga kɔɔ vuokɔɔlaha ta juu ba tika bolin.

⁸ A kɔɔɔ chaan die naan wa dɔ wa ɔ yɔɔɔɔɔ a balɔ ba dɔ, ‘N hɔɔɔhaalɔ banwɔlaka chaanti yi siri mɔɔ, ama vuodiekemba n wone a posi wo ka mɔ dɔ ba keɔ.

⁹ Die wɔa nɔ wa gamma tika sɔɔ siekrɔma ma, a wa vuodieke mana nɔ baan nan tuoli dɔ ba keɔ a dii laalɔɔ chaanti.’

¹⁰ Die ɔ yɔɔɔɔɔ dɔ nyɔɔ ga siekrɔma ma, a ga wa vuodiekemba mana ba yene, vuovɔna anan vuobɔati mana; ta die ba keɔ a suuli banwɔlaka tigiri me.

¹¹ “Ta Naan wa die dɔ keɔ dɔ ɔ daansi ye vuodiekemba dɔ kenne banwɔlaka, die ɔ ye daa wɔnyɔ dɔ benne vuosi sɔnsɔɔ ta ka yeegi banwɔla nyinyeeke.

¹² Ta Naan wa dɔ pɔasi wa, ‘N zɔa yiwo lala a keɔ juu giena ta ka yeegi banwɔlaka nyinyeeke?’ Ama daa wa die ka balɔ wɔɔɔ.

¹³ Womi naan wa die dɔ balɔ yɔ ɔ yɔɔɔɔ, ‘Nɔ bɔbɔ ɔ nuusi anan ɔ nagɔɔ a nagɔ wa a taan yen me lɔmɔɔ ma. Mi ɔ nan dɔ kɔma ta nɔɔa nyɔna.’”

¹⁴ Yisa die dɔ taanna nandagɔɔ a kpati, ɔ balɔ ba dɔ, “Nɔmɔɔ wa wa vuosi pam, ama ɔ nan vɔari vuosi bita.”

Lampo tuniŋ wɔa

(Maki 12.13-17; Luki 20.20-26)

¹⁵ Die Farasisi vuosi die dɪ nyɪŋ a ga a lagɪsɪ tamba a yaala sieti dɪ ba yigi Yisa aŋaŋ wɔpɪasɪka.

¹⁶ Die ba tɔŋ ba kɔaŋandɪsɪrɪba batan aŋaŋ Herodi vuosi batan Yisa jigiŋ. Die ba pɪasɪ wa dɪ, “Dɪdagɪrɔ, tɪ sɪba a baari bala wusie, ta daga vuosi Nɪmɪŋ sieti aŋaŋ wusie, ta ka tɔgɪma vuosi, dama fɔ ka tɔgɪma vuota dɪ sɪna die.

¹⁷ Die wɔa, balɪ tɪ, lalɪa fɔ yile yaa gamma lampo tuniŋ wɔa? Tɪ mɪraha yɪ sien mɪŋ dɪ tɪ tumme lampo a yɪma Roma tɪŋgban naan wa Siiza yaa tɪ daa tumme?”

¹⁸ Ta Yisa die dɪ wɔŋ sɪba ba sɔŋanyilibɪatɪ, die wɔa die ɔ balɪ dɪ, “Nɪnɪŋ gɪgaantɪba gie, bɪa nɪ yaala nɪ magɪsɪ mɪŋ?”

¹⁹ Nɪ nagɪ ligiribiŋ dieke nɪ balla nɪ nagɪ a tun lampoke a dagɪ mɪŋ.” Die ba yaa ligire bini a ken yɪ wa,

²⁰ die ɔ pɪasɪ ba dɪ, “Mɪnɪa nine chaan aŋaŋ ɔ saan diisine ka ma die?”

²¹ Die ba yiŋŋi baari, “Naan Siiza.” Die chɪan ma die Yisa die dɪ yiŋŋi a balɪ ba dɪ, “Die nɪŋ nɪ tun a yɪ naan Siiza jadieke dɪ yine ɔ sɪtɪ ta tun yɪ Nɪmɪŋ jadieke dɪ yine Nɪmɪŋ sɪtɪ.”

²² Die ba wɔnna naa wa die dɪ yi be mamachi, die ba va wa ta ga.

Kunti haŋiŋ wɔa

(Maki 12.18-27; Luki 20.27-40)

²³ Dɔnɔŋ daaru mi gbaŋ gbaŋ die Sadusi vuosi batan die dɔ ken Yisa jigin. (Banɔŋ ba balala dɔ kunti kaan hagi kun me.)

²⁴ Die a baari, “Dɔdaguru, Mosisi die balɔ dɔ dembin dɔ ken faaru hogu ta kpi ta wo balli, sie u numba faaru kpihogu wa a murɔ balli a yi vuodieke dɔ kpine wo.

²⁵ Die numballi bayuoyi die benne. Die jakuru dɔ faaru hogu ta kpi ta wo balli, ta u numba dɔ faaru kpihogu wa.

²⁶ Die gbaŋ gbaŋ die dɔ yi u numba die dɔ diisine bule wo a yaa ga tugi vuodieke die dɔ diisine butaa wa, a yaa die a ga kpatɔ dembisi bayuoyi wa mana.

²⁷ Ka kvan kvan chaan hogu wa dan die dɔ kpi.

²⁸ Die wɔa, dɔ yi ta kunti hagiŋ daan dɔ ken tugi, murɔa hogu baan yi wo? Dama ba mana die faaru wa miŋ.”

²⁹ Yisa die dɔ yinŋi a balɔ ba, “Nɔ baya miŋ, dama nɔ ka sɔba Nmɔŋ gbanƙu, ta bɔ ka sɔba Nmɔŋ dɔ yalla hagiŋ dene.

³⁰ Dama kunti dɔ ken hagi kun me ba nan dɔ sɔ sɔba malakasi dɔ benne arizanna ma, ta hogu faaruŋ anan dembin yallɔŋ kaan dɔ beri.

³¹ Yaa gamma kunti hagiŋ ma nɔ ye ka karɔŋ wudieke Nmɔŋ dɔ bala a yi nɔ wa u gbanƙu ma?

³² Dɔ ‘Manɔŋ n yine Nmɔŋ dieke Abarahami anan Aziki anan Jakobu dɔ jɔannana.’ Vuosi gie die kpiye miŋ ama ba ye ko bie ba murɔ ma dama Nmɔŋ ka yi kunti Nmɔŋ ama vuodiekemba dɔ benne ba murɔ ma?”

³³ Die kpɔkpaaku dɔ wɔnna naa, die dɔ yi be mamachi anan u dagɔku.

⁴⁵ Du yi ta Davidi die di wasa Masia wa di 'N Yomutien', di bi baa di yiwo lala Masia wa bi yi Davidi haagun?"

⁴⁶ Die ba wonyi mana die ka biagi a yinji a balu wun, die wia a nyun dunda daari mi yaa gamma vuon die ka bi yaa sikiminj a baanj nan biagi a piastu Yisa wupiasika.

23

Yisa die di kpaana vuosi yaa gamma miraha didaguriba ananj Farasisi vuosi wia dene
(Maki 12.38, 39; Luki 11.43, 46; 20.45, 46)

¹ Die Yisa die di balu a yi kpukpaaku ananj u kwanandusuriba di;

² "Miraha didaguriba ananj Farasisi yine vuodiekemba ba yina sien di ba yinji baluma Mosisi miraha chiasu.

³ Die chianj ma di vuna an ni saagi ta dia ba daguna ni die mana, ama ni summa ni kenj yime wudieke ba yinene, dama ba ka di wudieke ba balala wa.

⁴ Ba njaan vaa wa vuosi chii chiidonsa, chii dieke di dunsuna a yia ba, ama ba ka saaga a sunje be an ba chii chiititi.

⁵ Wudieke mana ba yinene, ba yie mun di vuota ye be. Ye, ba naguna Nmun miraha di maaguna bita gbanbisi me a bobu yi ba die ananj ba nuusi me ta a faastu dala dala die; bi ye ba nyinyeeki wagitu kwan nua di waguina ta faastu teeli die.

⁶ Du yi ba duoga jige ba njaan yaala ba kala sikpenkpuma tielinj jigikasika; ta ba kenj ga Nmun jamun juone jiginj, ba njaan yaala ba kala vuokpuma jigikasika;

7 ta bi yaala ba waasuma ba anan juluma nyugiti jige ta wasuma ba 'Dɔdaguru.'

8 Ama nunuɗ nuɗ da ken yi ba wasuma nu 'Dɔdaguru' dama nu mana yiwo numballi anan tan ta yaa nu Dɔdaguru balumuɗ.

9 Ta nu daa ken wa vuon tɔngbanƙa gie me 'Chooɗ' dama nu yaa wa Chooɗ balumuɗ; wɔnuɗ u yiwo Nmɔɗ dieke di benne arizanna ma.

10 Ni daa bi vaa vuosi wa nu ba 'Nɔɗɗandusuriba' dama nu yaa wa nu Nɔɗɗandusuri balumuɗ wɔnuɗ u yine Yisa Masia.

11 Vuodieke di yine vuokpuɗ nu sun u yi u gban nu tɔntɔntu.

12 Ama vuodieke di kotina u gban nmɔɗsikpen, Nmɔɗ nan dansi sun wa tɔngban; ama vuodieke di suna u gban tɔngban Nmɔɗ nan dansi koti wa nmɔɗsikpen."

Gɔgaantɔba vuosi gaamuɗ wa

(Maki 12.40; Luki 11.39-42, 44, 52; 20.47)

13 Ta Yisa di bi bal di, "Nunuɗ muraha dɔdaguruɔba anan Farasisi mba yine gɔgaantɔba di nan di bian a yi nu, dama nunuɗ nu ligi wo Nmɔɗ naari sanɔari di vuosi daa juu. Ni gban ka baa nu juu, ama ta kaga vuodiekemba di yaalala ba juu wo.

14 ((Nunuɗ muraha dɔdaguruɔba anan Farasisi mba yine gɔgaantɔba, wɔbian bie nu ma, dama nu gbata kpihoguba tige, ta jusa Nmɔɗ a yasa ta gaama sɔba nu yiwo vuodiekemba di chiginana Nmɔɗ. Die wa nu tɔɔdatuɗ nan di faasi dala pam.))

15 "Nunuɗ muraha dɔdaguruɔba anan Farasisi mba yine gɔgaantɔba, wɔbian bie nu ma, dama

nɪ gasa mʊgɪkpɪuma ta chʊŋ gara tɪŋgbaniɪ ta yaala vuodieke dɪ baan nan tarɪtɪ ʊ berɪŋ a dia nɪ kʊan, dɪ yi nɪ ken ye vuon, nɪ ŋaan yiwo ʊ tʊmbiatɪ dieke dɪ yalla wa a gara Sitaani bolɪŋ me bɪ gʊtɪ die bule sɪba nɪnɪ.

16 “Nɪnɪŋ yɪsɪ dɪdatɪrɪŋ, wʊbɪan bie nɪ ma! Nɪ daga vuosi dɪ, ‘Dɪ yi ta vuon dɪ huu Nɪmɪŋ jɪamɪŋ juokpenkpɪkɪ, dɪ ka yi nɪŋŋmɪna, ama dɪ yi ʊ ken huu ligire dieke dɪ benne juoku me wo sie ʊ yi dene.’

17 Nɪnɪŋ yɪsɪ anan gaantɪŋ, nyinti ale wo gie a jabɪa yine nɪŋŋmɪna, ligirehe yaa Nɪmɪŋ juokpenkpɪkɪ die dɪ yine ligirehe dɪ yi Nɪmɪŋ sɪtɪ?

18 Ta nɪ bɪ daga dɪ, ‘Dɪ yi vuon dɪ huu kaabɪŋ korɪŋ, ka ka yi nɪŋŋmɪna, ama ʊ ken huu kaabɪŋ dʊŋ dɪ diisine koriku me wo, sie ʊ yi dene gban gban.’

19 Nɪ sen yiwo yɪsɪ wusie. Nyinti ale wa a jabɪa yine nɪŋŋmɪna, kaabɪŋ dʊŋkɪ yaa koriku dɪ yine kaabɪkɪ dʊnka die dɪ yi Nɪmɪŋ sɪtɪ?

20 Die wɪa dɪ yi ta vuon dɪ huu kaabɪkɪ koriku, dɪ dagɪ sɪba ʊ huu kanɪŋ anan jadieke mana dɪ diisine ka ma.

21 Ta dɪ yi vuon dɪ huu Nɪmɪŋ jɪamɪŋ juokpenkpɪkɪ, dɪ dagɪya sɪba ʊ huu kanɪŋ anan Nɪmɪŋ, vuodieke dɪ benne ka ma.

22 Dɪ bɪ yi vuon dɪ huu arɪzanna, ʊ huu wa Nɪmɪŋ naari gbanɪtɪ anan vuodieke dɪ kalala ka ma.

23 “Nɪnɪŋ mɪraha dɪdagɪrɪba anan Farasisi mba die yine gɪgaantɪŋ, wʊbɪan bie nɪ ma. Nɪ naga nanjʊsɪ anan bʊŋʊ anan neeri anan nyinti

a tañ ban sũñ a nagı kaanı a yia Ñmũñ, ama ta va jadieke dı yine nuññmũna u mũraha ma; sũba wusie sariya diile, añañ zũũñ chũgũla añañ yada yiile. Genhe die mũna nı yime, ta da va hanũñ ba yiile.

²⁴ Nũñũñ yũsũ diekemba dı datũnana nı chanchaaluñ naa, nı ñaañ vbara nanjũũñ nyaañ ma a taañ ama ta nyia nyũgũñ añañ nyaabu!

²⁵ “Nũñũñ mũraha dıdagũrũba añañ Farasisi mba nı yiwo gũgaantũñ, wũbũañ bie nı ma, dama nı daaraa nı nyanyuuli kpala añañ nı tũmbala kũasi, ama a sũgũtũ dı suuli añañ gbatũñ añañ halũ.

²⁶ Nũñũñ Farasisi mba yine yũsũ, nı wolũñ a daaru nı nyanyuuli kpalaha añañ nı tũmbalaha sũgũtũ, ta a kũasi diañ nan daaru.

²⁷ “Nũñũñ mũraha dıdagũrũba añañ Farasisi mba nı yiwo gũgaantũñ, wũbũañ bie nı ma. Dama nı sũ sũba vũrũtũ dieke ba mũ a penti zie, ta a kũasi dı vũna ama ta a sũgũtũ dı suuli añañ vuota kũba añañ nyũũgũñ.

²⁸ Die gbañ gbañ ta vuosi yese nı yen me ta nı vũna, ama nı sũgũtũ dı suuli añañ ñmũnchũbũsũ añañ bũañ.

*Yisa die dı bala ba tũbũdatũñ wũa
(Luki 11.47-51)*

²⁹ “Nũñũñ mũraha dıdagũrũba añañ Farasisi mba nı yiwo gũgaantũñ, wũbũañ bie nı ma. Nũ mũa Ñmũñ naazũalũba vũrũtũ, ta penti zien, ta yi jadieke dı baañ nan tũnsũ vuosi yaa gamma vuodiekemba die dı chũgũnana Ñmũñ kuñ wũa,

³⁰ ta baaru di, die ti tuŋ beri ti choŋkɔsɔlɔŋ saŋka, ti tuŋ kaan yi wudieke ba yine wo ta kɔsɔ Nɔmɔŋ naazɔalɔba.

³¹ Die wɔa nɔ seŋ a saagu muŋ di nɔ yine vuodiekemba die di kɔna Nɔmɔŋ naazɔalɔba wo haaguɔ.

³² Die wɔa nɔ choŋkɔsɔlɔba die di piiline a yie tumbiati die wo, nɔ yi he a kpati.

³³ Nɔnɔŋ nyinvuuke aŋaŋ nyinvuuke balli. Nɔ baa nɔ yiwo lalia a chiŋi nyɔŋ tɔbɔdatɔŋ boli dieke di wone kpisiŋ sɔŋ?

³⁴ Die wɔa n bala nɔ di, n nan tuŋ Nɔmɔŋ naazɔalɔŋ aŋaŋ sɔsɔbɔrɔŋ aŋaŋ diɔdagɔrɔŋ nɔ jigiŋ, ama nɔ nan kɔsɔ batan, ta kpaasi batan a diisi dagarikɔŋ ma aŋ ba kpi, ta nɔŋi batan Nɔmɔŋ juamɔŋ juone me ta di ba nagɔsɔ a nyɔŋ tuŋ kaanɔ a ga tuŋ kaanɔ.

³⁵ Naa chiŋaŋ ba kɔna vuodiekemba di chiŋnana Nɔmɔŋ tɔbɔdatɔŋ nan keŋ nɔ ma, a nyɔŋ Abeli a tuŋi Berakia bɔa Zakaria ma, vuodieke die nɔ kɔna Nɔmɔŋ juamɔŋ juokpenkpɔkɔ aŋaŋ kaabɔŋ koriku sunsɔkɔ.

³⁶ Wusie maŋ bala nɔ, lele gie vuosi nan daansi ye tɔbɔdatɔŋ tumbiati gie mana wɔa.

*Yisa die di chone Jerusalemi vuosi wɔa dene
(Luki 13.34, 35)*

³⁷ “Nchɔbanaawee, Jerusalemi vuosi, nɔnɔŋ vuodiekemba di kɔna Nɔmɔŋ naazɔalɔba, ta bi taa vuodiekemba ɔ tɔnna nɔ jigiŋ wo tana, bɔŋmɔa maŋ mɔa, a yaala di n lagɔsɔ nɔ bɔnyɔ sɔba kpɔanɔŋ di ŋaana lagɔsɔ ka balli ka chobiti chiŋaŋ ta nɔ ka saaga.

³⁸ Ye, N̄m̄ūj va n̄ N̄m̄ūj j̄am̄ūj juokpen̄kp̄ūku ta ka zie yori.

³⁹ N bala n̄, a nyūj jinne yaa gamma, n̄ kaan̄ b̄i ye m̄ūj b̄ibra a ga t̄ūḡi sān̄ja dieke n̄ baan̄ nan bal̄i d̄i, ‘N̄m̄ūj alibarika bie vuodieke d̄i kennene t̄i Ȳom̄utien saan̄ ma.’ ”

24

N̄m̄ūj j̄am̄ūj juokpen̄kp̄ūku ch̄v̄s̄ūj w̄ia
(Maki 13.1, 2; Luki 21.5, 6)

¹ Yisa die d̄i nyūj N̄m̄ūj j̄am̄ūj juokpen̄kp̄ūku j̄igin̄ a ch̄v̄j gara, die v̄ k̄vān̄and̄ūs̄ūr̄iba die d̄i ken̄ v̄ j̄igin̄ a bal̄i wa, ye N̄m̄ūj j̄am̄ūj juokpen̄kp̄ūku d̄i v̄una die.

² Die v̄ p̄ias̄i ba d̄i, “N̄i ye nyinti gie mana m̄ūj? Wusie mān̄ bala n̄, ba nan k̄pān̄j̄i a mana a taan̄ t̄ūnḡbān̄ ma, ta tān̄ bal̄m̄ūj ḡbān̄ kaan̄ w̄iar̄i a s̄v̄ḡi ka chanchaan̄ ma.”

Wumugisike ān̄ān̄ wahala w̄ia
(Maki 13.3-13; Luki 21.7-19)

³ Yisa die d̄i s̄v̄na a kal̄i kunkogin̄ dieke ba was̄unana Olivi T̄ūs̄i kunkogin̄ sikpen̄ die v̄ k̄vān̄and̄ūs̄ūr̄iba die d̄i ken̄ v̄ j̄igin̄ ba nȳuna a p̄ias̄i wa, “Bal̄i t̄i sān̄ja dieke genhe mana d̄i bala a ȳi ān̄ān̄ wudieke d̄i bala ka ȳi a daḡi s̄iba f̄v̄ kien̄ku ān̄ān̄ d̄v̄n̄ta k̄pat̄ūj ḡbigiye m̄ūj.”

⁴ Die v̄ ȳin̄j̄i a bal̄i ba, “N̄i s̄um̄ma ān̄ vuon̄ da ken̄ gaan̄ n̄,

⁵ dama vuosi pam nan naḡi n̄ saan̄ a ken̄ a baar̄i ban̄ūj ba yine man̄ūj Masia wa ta gaan̄ vuosi pam.

⁶ Nɪ nan wɔŋ tɔntɪ watɪ nɪ chaanʒ anʒan saasaa wɪa, ama nɪ da vaa ŋmaamɪŋ yalla nɪ, dama sie wɪaha gie yi, ama a ka dagɪ sɪba dɔnɪa kpatɪkɔ kenye mɪŋ.

⁷ Vuosi buurinʒ nan wagɪ tanʒ, naalɪŋ nan wagɪ naalɪŋ. Kɔŋ anʒan tɪŋgbanʒ dɔmɪŋ nan dɪ bie jiginʒ mana.

⁸ Wɪaha gie mana nan dɪ sɪ sɪba maarɪŋ yɔbagɪŋ piilinʒ.

⁹ “Sanʒka mi ba nan yigi nɪ a nagɪ nɪ yɪ anʒ ba vaa nɪ dii wahala, ta kɔɔ nɪ. Tɪŋgbanʒɪsɪ mana nan dɪ haa nɪ dama nɪ dɪna n kɔvanʒ wɪa.

¹⁰ Sanʒka mi vuosi pam nan zeti n kɔvanʒ dɪsɪŋ, ba nan posi tamba chɪasɪ ta haa tamba.

¹¹ Ta ŋmɪnchɪbɪsɪ naazɔalɪba nan kenʒ a gaanʒ vuosi pam.

¹² Bɪanʒ dɪ bala ka dalɪma tɪŋgbanʒka gie wɪa, ta vuosi pam choti nan dɪ sunsɪ.

¹³ Ama vuodieke nɪŋ mana dɪ dine sikiminʒ a ga tɔgɪ wahalaka gie kpatɪŋ nan ye gbatɪtanɪŋ.

¹⁴ Ta ba nan mɔsɪlɪ Ŋmɪŋ naari wɔwɪnaha gie dɔnɪa ka gie mana mana ma, dɪ vuonʒ mana wɔŋ, ta dɔnɪa ka kpatɪŋ ye kenʒ.

Nmaanʒbɪanʒ wɪa

(Maki 13.14-23; Luki 21.20-24)

¹⁵ “Nɪ nan ye ‘Jachɔɔsɪ’ dieke ta Ŋmɪŋ naazɔa Danieli die dɪ balla ka wɪa wa dɪ, genke Ŋmɪŋ dɪ chɔvarɪŋ, ka nan dɪ zie Ŋmɪŋ jɪamɪŋ juokpenʒkɔkɔ sɔŋ.” (Vuodieke mana dɪ a kenʒ a kariŋ wɪaha gie, ɔ sɪmma a chɪasɪ.)

¹⁶ “Sanʒka mi vuodiekemba dɪ benne Judia ma ma wa, chɪgɪ a ga jɔalɪ tana sikpenʒ.

36 “Ama vuonj ka sɪba daari yaa sanja dieke n baanj kenj; malakasi dieke di benne arizanna ma diaj ka sɪba, manuj Nmuj Bua gbanj ka sɪba, sie n Chua Nmuj nyuna sɪbɪna.

37 Die di sina die wo Nowa sanja di nan di su die manuj vuota Bua wa kenij sanja.

38 Nowa sanja, sanja dieke nyaakpuɓɓu di yene ka kenye, vuosi die di die ta nyuo, ta faara hooj, ta naga ba hogiliasɪ a yɪa cholluj, a ga tugɪ daa dieke Nowa di june haarɪkpuɪku sɔj.

39 Ta vuosi gie die ka sɪba wudieke di yinene a tugɪ sanja dieke nyaabu di kenne dii ba mana. Die di baa di summa sanja dieke manuj vuota Bua wa di bala n kenj wo.

40 Sanja mi dembisi bale nan di tuma kvaku ma, ta n nan nagɪ wɔnyɪ ta va wɔnyɪ.

41 Hooj bale nan di numma zaa nɪa ma, ta n nagɪ wɔnyɪ ta va wɔnyɪ.

42 Die wɪa nɪ gbara dama nɪ zɪ daa dieke manuj nɪ Yɔmɔtienj di bala n kenj.

43 Ama nɪ summa wurɪ gie chɪan; di yi ta tiginj tienj di kenj sɪba sanja dieke gaarɓ di bala v kenj yuj v tiginj me, v tuj nan di gbarɪ ta kaan vaa v wɪ v tigiri a juu a gaarɪ.

44 Die wɪa di vɪna ta nɪ gbanj nɪ yi siri sanja mana dama manuj vuota Bua nan kenj sanja dieke nɪ kana ka yile di n nan kenj wo.

*Yɔmɔ die di tuone v Yɔmɔtienj nvanj die
(Luki 12.41-48)*

45 “Yɔmɔ bia yine yɪantienj ta yie v Yɔmɔtienj di daguna di v yi wudieke? Wɔnɔj v yine vuodieke v Yɔmɔtienj di nan vɔarɪ di v daansɪma v yɔmɔ

chanchaalba ta yuma ba ba nyindiike sanja dieke di muna.

⁴⁶ Du yi ta u Yomutien di ken tigin ta ye wo ta u tuma die wo gban, sugifalun nan di bie u ma.

⁴⁷ Wusie man bala ni, u nan nagı wa a zien di u daansuma u nyinti mana mana.

⁴⁸ Ama u yi yomubian, u nan di yile u sun ma di u Yomutien wo kaan ken lagı lagı,

⁴⁹ ta piili a nıga u yomu chanchaalba ta wonun u nan di die ta nyuo anan daanyuurin.

⁵⁰ U Yomutien wo nan yinji ken daa dieke anan sanja dieke u kana ka yile di u nan ken.

⁵¹ U ken ken, u nan datı u tıbuı ta nagı wa a gutı gıgaantıba ma; mi u nan di kuma ta njoba nyina.

25

Hogulan ban nandagin wa

¹ “Nmun naari wa nan di su siba hogulan ban dieke die di nagına ba popolisi a ga di ba ga tuoli hogu faarın die wo.

² Hogulan ban wa sun, banu die yiwo gaantın, ta banu wa dan di yi sısıburın.

³ Gaantıba die di nagı ba popolisi ama ta die ka nagı kpaan a gutı pıgılı,

⁴ ama ta sısıburıba die di nagı kpaan a siti siti a yi kolıbıstı ma a gutı pıgılı anan popolisi.

⁵ Die hogu faarın wa die di ybası kenin, die gbien die di yigi be, ba mana die di gıuru.

⁶ “Ta die tanseese die ba wun kuli; ‘Hogu faarın wa wonna! Ni ken nyın a tuoli wo!’

⁷ Saŋka mi hɔgɔlɔba banƙa mana die dɪ haɣɪ a ŋmɔlɪ ba popoli dɪ jɔalɪ.

⁸ Die hɔgɔlɔ gaantɪba die dɪ jɔɔsɪ sɪsɪbɪrɪba dɪ, ‘Nɪ kaan yɪ tɪ nɪ kpaabɔ bɪta? Dama tɪ popolisi yaala a kpi mɪŋ.’

⁹ Ta sɪsɪbɪrɪba die dɪ yinɲi balɪ ba dɪ, ‘Aayi, bɔ kaan tɔɣɪ tɪnɪŋ aɲanɲ nɪ mana. Nɪ gamma vuodieƙemba dɪ yalla daa wa jiginɲ a daa bɔtan yɪ nɪ gbanɲ.’

¹⁰ Saŋŋa dieke hɔgɔlɔ gaantɪba dɪ benne sien me a gara dɪ ba daa kpaabɔ, ta hɔgɔ faarɪtɔ wa dɪ keɲ nyɪŋ. Sɪsɪbɪrɪba banɔ wa die dɪ yine siri wo die dɪ dɪ hɔgɔ faarɪtɔ wa a ga juu tigidieke banwɔlaka die dɪ benne, ta die ba ligi sanɔari.

¹¹ “Ka kɔanɲ chaanɲ hɔgɔlɔ gaantɪba die dɪ a keɲ tɔɣɪ, a zie sanɔari jiginɲ a wasa, ‘Tɪ Yɔmɔtienɲ, tɪ Yɔmɔtienɲ, yuori sanɔari a yɪ tɪ.’

¹² Ama ta hɔgɔ faarɪtɔ wa dɪ yinɲi balɪ ba dɪ, ‘Wusie maɲ bala nɪ, n ka sɪba nɪ.’ ”

¹³ Die Yisa dɪ bɪ balɪ ba dɪ, “Die wɪa, nɪ sɪmma, dama nɪ ka sɪba daa dieke yaa saŋŋa dieke manɪŋ nɪ Yɔmɔtienɲ dɪ bala n keɲ.

Yɔŋɪsɪ bataa wɪa (Luki 19.11-27)

¹⁴ “Ŋmɪŋ naari wɪa nan bɪ sɪ sɪba tiginɲ tien wɔnyɪ die dɪ bala ɔ dɪa, ta wa ɔ yɔŋɪsɪ a tɪa ba ligire dɪ ba tuo a dime nyɔɔŋ.

¹⁵ Die ɔ yɪ ba wɔnyɪ mana ɔ sɪbɪna ɔ kpaŋŋɪnana ɔ gbanɲ dene; die ɔ nagɪ salɪma ligiribie tuse tuse anɔ a yɪ wɔnyɪ, ta die a nagɪ tuse tuse ale a yɪ wɔnyɪ dɪanɲ, ta die a bɪ a nagɪ

tusibalumun a yi wonyi dian. Ta die a nyun a ga u dasi.

¹⁶ Die yomub dieke die di tuone tuse anu wa die di nyun lagi lagi a nagi ligirehe a tun tuma a bi a ye tuse anu gban gban a gtu.

¹⁷ Vuodieke die di tuone tuse ale wo gban die di nagha a tun tuma a ye tuse ale a gtu.

¹⁸ Ama yomub dieke die di tuone tusibalunka die di ga a tuu vorun a nagi u Yomutien ligirehe a lobiri mi.

¹⁹ “Die di wana a ybasu pam, tigiri tien wo die di yinji a ken, ta wa u yonisi di ba ken an u biisi, ta u ye ba yene nyaru a mu die.

²⁰ Ta vuodieke die di tuone tuse anu wa die di a ken a juu sanka mi, a nagi tuse anu dieke u bina a ye wo, ta baari, ‘N Yomutien, die yi mun wa salma ligiribie tuse anu, ama n bi ye wo nyaru tuse anu a gtu.’

²¹ Die u Yomutien di balu wa, ‘Kpanji fu gban, fonun yiwo yomvunun, ta bi tuma vunun; munu pogulu wa nyinti bita wa gie, die wia n nan nagi pam a yi fu nuusi me. Sogifali dieke n yalla, yiwo manun anan fu suti.’

²² Ta die vuodieke dian die di tuone tuse ale wo die di ken a juu a baari, ‘N Yomutien, ye, die fu yi mun wa salma ligire bie tuse ale, ama n dii wo nyaru a ye nyaru tuse ale a gtu.’

²³ U Yomutien wo di balu wa, ‘Kpanji fu gban, fu yiwo yomvunun ta bi tuma vunun, munu pogulu wa nyinti bita wa gie, die wia n nan nagi pam a yi fu nuusi me. Sogifali dieke n yalla, yiwo manun anan fu suti.’

²⁴ Die yomub dieke dian di tuone tusibalunka

die dı kenj a juu a baarı, ‘N Yömütien, n sıba dı fönüj yiwo nyunyırıtı, a gobe jigidieke fı kana a ka bırıya, ta bı lagısa nyındiike jigidieke die fı kana a ka jatı nyıjbıra.

²⁵ Die wıa ımaamıj die yalla mıj die mıj nyıj a nagı fı ligirebu a lóbırı tıngbaı. Die wıa, ka wonna, tuo fı jaaj.’

²⁶ Die wıa v Yömütien wo die dı yıjıjı a balı wa dı, ‘Fönüj yömütögı anaj walınkıratien; sıba baarı n yiwo vuodieke dı gobinene jigidieke n kana ka bırıya ta lagısa nyındiike jigidieke n kana ka jatı nyıjbıra,

²⁷ die nıj bıa yine ta fı ka nagı n ligirebu a paıjı an ba yıjıjı tıj mıj anaj nyıarı? N tınna a kenj naa wa n tıj nan tuo n jaabu ta nyıarı dıisi ka ma.

²⁸ Die wıa nı tuo ligirebu a nyıj v jıjıjı a nagı ka yı vuodieke dı yalla tuse baı wa.

²⁹ Dama vuodieke mana dı yalla nyinti, ba nan ye nyinti pam a gıtı amı ba faası yallıma pam. Ta vuodieke dıaj dı wone jaaj ba nan tuo bıta gbaıj v yalla wa a nyıj v jıjıjı.

³⁰ Ama yömütögı wa nıj, nı nagı wa a vıgı taaj yeıj me lımıj ma, jigidieke v baaj nan kınj ta ıjıba nyına.’

Yısa dı bala v dıi vuosi sarıya wıa

³¹ “Manıj vuota Bıa dı kenj kenj anaj n hagırıj anaj n malakası n nan dı kalı n naara gbaıjıj ma anaj jılıma pam.

³² Saıka mı dınıa vuosi mana mana nan lagısa n nıjıjı, mı n nan puo be bule, sıba yıyagırıtı dı ıjaana a puo yıise a nyıj bıe sıjı die wo.

dieke dı kana a ka kpise ta Nmuŋ dı wonsına a gbarı Sitaani aŋaŋ ɔ vuosi wo.

⁴² Dama koŋ die yallı muŋ ta die nı muŋ muŋ nyindiike, ta nyanyuule die dı yallı muŋ ama die nı muŋ muŋ nyaan.

⁴³ Die n yine chaanɔ, ta nı ka saagi a tuo muŋ nı tige me, ta die maŋ chuŋ yɔrı ta nı muŋ muŋ garıtı, ta die yɔagi ta nı ka suŋŋi muŋ, die maŋ juu dansarika ta nı ka keŋ kaagi muŋ.'

⁴⁴ Saŋka mi ba nan yiŋŋi a piastı muŋ dı, 'Tı Yɔmɔtien, saŋŋa bia die tı ye fu ta koŋ die dı yallı fu, yaa nyanyuule die dı yallı fu, yaa fu yi chaanɔ, yaa fu chuŋ yɔrı, yaa fu yɔagi, yaa fu bie dansarika suŋ ta tı ka suŋŋi fu?'

⁴⁵ Saŋka mi n nan yiŋŋi a balı ba dı, 'Wusie n bala nı, die nı zetine nı suŋŋi zɔɔɔntien nı nımballı sunsɔŋ wɔnyı wa, die manıŋ nı zeti suŋŋiŋ dene.'

⁴⁶ Vuosi gie nan ga juu tıɔdatı dieke dı wone kpatıŋ ma, ama ŋmuŋchıgırıba nan ga juu miivoli dieke dı wone kpatıŋ sɔŋ."

26

Vuokpıma die dı sanna dı ba kuv Yisa dene (Maki 14.1, 2; Luki 22.1, 2; Jɔɔn 11.45-53)

¹ Yisa die dı balla wıaha gie mana a kpatı die ɔ balı a yi ɔ kuvanandısrıba dı,

² "Nı sıba a baarı dı vɔntɔŋ yine gasıtıaŋku dɔɔga, ta ba nan nagi manıŋ vuota Bba a yi vuosi nuusi me dı ba kpaastı muŋ a dısrı dagarıku ma."

³ Saŋka mi die Nmuŋ kıkabıtıba nyıŋkura aŋaŋ Juu vuosi nyıŋkura die dı lagıŋ taŋ

Kayafasi tigiri me, vuodieke die dı yine N̄m̄uŋ kikaabıtıba jakuuru.

⁴ Die ba san̄ ba baan̄ yi die a loburu a yigi Yisa a kuu wa.

⁵ Die ba baaru, “Tı ka mu ti yigi wo duugaka san̄a, ti yi die vuosisi nan yi watı an̄ waagin̄ nan.”

Hogv wonyı die dı sitine tulaari a yi Yisa sikpen̄ me dene

(Maki 14.3-9; Joon 12.1-8)

⁶ Die Yisa die benne Betani tıka ma wa, Simoni vuodieke die dı yine gamuŋ tigin̄ me wo,

⁷ die hogv wonyı dı ken̄ v jigin̄ a pogulu tulaari bunyı ligire dı faasına a tva a sitibu a yi Yisa sikpen̄ me san̄a dieke v kala a die nyindiike.

⁸ Die v kvan̄andısurıba die dı yene naa, die ba ju snyuruŋ. Die ba pıasa tan̄ dı, “Bıa v chuusa tulaaribu die?”

⁹ Tulaaribu gie tuŋ nan bıagtı daa ligirikpıuma a nagı ligirehe a sun̄ı zoolıntielin̄!”

¹⁰ Yisa die dı muŋu wudieke ba balala, ta balı a yı ba dı, “Bıa nı mugise hogv wa gie dene? Wuvuruŋ v yi a yı muŋ dene.

¹¹ Zoolıntielin̄ nuŋ nan dı beri nı jigin̄ daan̄ mana ama manıŋ n kaan̄ dı bie nı jigin̄ daan̄ mana.

¹² Tulaari dieke v sitine a yi n ma wa, v yi a gbarı wa n guule.

¹³ Wusie man̄ bala nı, jigidieke mana ba bala ba muulu N̄m̄uŋ wıaha gie tıngban̄ka gie me, ba nan balı wudieke v yine wo a tınsı v wıa.”

Judasi die dı saagina dı v posi Yisa chuıan̄ dene
(Maki 14.10, 11; Luki 22.3-6)

14 Sanja mi Yisa kwanandusuriba ban anan bale wo wonyi, vuodieke die di dine Judasi Asikaroti wa die di nyin a ga Nmyn kikaabitiba nyinkoraha jigin

15 a baari, "Bia ni nan yi min du yi man dagu ni ni baan nan yi die a yigi Yisa wa?" Die ba biisi salumayala ligiribie banis-taa a yi wa.

16 Die a nyin daari mi Judasi die wa a paali a yaala sievunin di v nagi Yisa a yi ba nuusi me.

Yisa anan v kwanandusuriba die di dine gasitanju dbuga nyindiike dene

(Maki 14.12-21; Luki 22.7-13, 21-23; Joon 13.21-30)

17 Ta paanv dieke die ba kana a ka yi daboti dbuga piiliku daari, ta Yisa kwanandusuriba die di ken v jigin a piasi wa, "Sia fu yaala ti ga wonsi a yi fu a gbara gasitanju dbuga nyindiike daraan?"

18 Die v yinji a balu ba di, "Ni gamma tika sun daa wonyi tigin a balu wa di, "Ti didaguru tunna ti di ti ken balu fu di v sanja gbigiye min, ta v yaala wonin anan v kwanandusuriba dii gasitanju dbuga nyindiikehe fu tigin me.' "

19 Die v kwanandusuriba die di di v bala ba die wo, ta wonsi gasitanju dbuga diile siri.

20 Jnmyn die di tuguna, Yisa anan v kwanandusuriba ban anan bale wo die di sun kalu di ba dii.

21 Die ba dinene wo Yisa die di balu ba di, "Wusie man bala ni, ni wonyi bala v posi n chian."

22 Die ɔ kwanandɔsɔrɔba sɔgtɔ die dɔ paali chɔsɔ, die ba piili a pɔasa wa wɔnyɔ wɔnyɔ, dɔ “N Yɔmɔtien, wusie n ka yi tama dɔ manɔŋ fɔ daga die?”

23 U yinɔi a balɔ ba dɔ, “Vuodieke manɔ anan wa dɔ lune kpali gie mi wo bala ɔ posi n chɔan.

24 Manɔŋ vuota Bɔa nan kpi sɔba Nɔmɔŋ gbanɔ die dɔ dagina die wo, ama wɔbɔan bie vuodieke dɔ bala ɔ posi n chɔan wa ma! Ba tɔŋ ka mɔrɔ dɔ tien gban dɔ tɔŋ nan dɔ kpɔa.”

25 Sanɔa mi Judasi vuodieke die dɔ bala ɔ posi ɔ chɔaka gban dɔ baari, “Dɔdagɔrɔ, manɔŋ fɔ daga?” Yisa die dɔ yinɔi a balɔ wa, “Wa, dɔ yiwo fɔnɔŋ.”

Tɔ Yɔmɔtien nyindiike diile wɔa

(Maki 14.22-26; Luki 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

26 Die ba yene ko die, Yisa die dɔ nagɔ paanɔ, a waasɔ Nɔmɔŋ ta yi ke gbieri gbieri a nagɔha a yɔ ɔ kwanandɔsɔrɔba, ta baari, “Nɔ tuo a dii. N nyɔnɔbanɔŋ wɔnna.”

27 Ta die bɔ nagɔ nyaanɔchibin anan daan, a pagɔ Nɔmɔŋ ta die a nagɔ ka a yɔ ba ta baari, “Nɔ mana tuo a nyu.

28 Gembu yine n zɔŋ dieke dɔ bala ka yi Nɔmɔŋ nɔari zie anan wusie, zɔŋ dieke dɔ bala ka nyɔŋ n nyɔnɔbanɔŋ ma vuosi pam wɔa, an ka vaa Nɔmɔŋ vaa a chaa ba tombɔatɔ.

29 N bala nɔ, n kaan bɔ nyu daabɔ gie, sie daa dieke manɔŋ anan nɔ dɔ bala tɔ lagɔsɔ a nyu daa-haalɔbɔ n Chɔa Nɔmɔŋ naari ma, nɔmɔsikpen.”

30 Die ba wa chɔa Nɔmɔŋ jɔamɔŋ yɔlɔ, ka kwan chaan ba chɔŋ ga Olivi Tɔsɔ kunkogiri me.

Yisa die dı bala dı Piita nan chiisi dı v ka sıba wa dene

(Maki 14.27-31; Luki 22.31-34; Joon 13.36-38)

³¹ Saŋka mi die Yisa dı balı a yı ba dı, “Yuku gie nı mana nan chıgı ta va mıŋ, dama dı maagıya Nımuŋ gbaŋkɔ ma dı ‘Nımuŋ nan kɔɔ yiyagıɔ wa ta yiisehe v yagınana wa jaası jıgıŋ mana.’

³² Ama maŋ a keŋ hađı kuŋ me, ka kuvaŋ chaan n nan wolıŋ nı nuŋŋa a ga Galili tıŋ ma.”

³³ Ta Piita die dı a yıŋŋı a balı wa dı, “Dı yı ta vuon mana dı chıgı ta va fı, ama manıŋ n kaan chıgı ta va fı.”

³⁴ Yisa die dı yıŋŋı a balı a yı wa dı, “Wusie maŋ bala fı, jinne yuku gie, kparaan nan keŋ baa ka kumma, ta chiisi mıŋ wo butaa ma dı zı mıŋ.”

³⁵ Piita die dı yıŋŋı a balı wa dı, “Dı yı maŋ ŋaŋ fı dı baa tı kpi gbaŋ, n kaan chiisi dı n zı fı.” Die v kuvaŋandısrıba mana die dı balı die gbaŋ gbaŋ.

Yisa die dı jıɔsrına Nımuŋ aŋaŋ nuŋŋıma dene
(Maki 14.32-42; Luki 22.39-46)

³⁶ Die Yisa aŋaŋ v kuvaŋandısrıba die dı ga jigıdieke die ba wasınana Getisemani, die v balı a yı ba dı, “Nı kala gıena ta n ga nı nuŋŋa a ga jıɔsrı Nımuŋ.”

³⁷ Ta die nagı Piita aŋaŋ Zebedi ballı bale wo a gıtı v ma. Die v sɔŋ die dı faası a chıɔsrı,

³⁸ die v balı a yı ba, “Sıgıchıɔsrı dieke dı benne v sɔŋ ma wa faası dala mıŋ a yaala ka kɔɔ mıŋ. Nı kala gie ta yesime aŋaŋ manıŋ.”

39 Die v chon a ga nɔnɔnɔ bita, a gbirigi tɔngban ta jɔsɔ Nɔmɔn dɔ, “N Chɔa Nɔmɔn, dɔ tɔn nan biagi a yi, fu vɔarɔ mɔn a nyɔn wahalaka gie me! Ama daa vaa n dɔnɔnɔ yi, ama vaa fu dɔnɔnɔ yi.”

40 Die v yinɔi ga v kɔaɔandɔsɔrɔba bataa wa jigin ta ye ta ba gɔɔra; die v pɔasɔ Piita, “Die wɔa nɔ kaɔn biagi a yesime aɔaɔn mɔn saɔnɔ bita gban?”

41 Nɔ yesime ta jɔsɔma Nɔmɔn amɔ nɔ da keɔ juu magɔsɔn ma, dama nɔ haaltɔtɔ yaala a yi jadieke dɔ vɔna, ama nɔ nyɔngbanɔsɔsɔ ka hagɔrɔ.”

42 Die v bɔ yinɔi a ga v bule ma a jɔsɔ Nɔmɔn dɔ, “N Chɔa Nɔmɔn, dɔ yi wahala dieke dɔ kienene naa dɔ kaɔn biagi a tɔaɔn, sie n diike, fu vaa fu dɔnɔnɔ yi.”

43 Die v bɔ yinɔi keɔ, ta v kɔaɔandɔsɔrɔba die bɔ gɔɔra dama gbien die dɔ faasɔna yallɔ ba pam.

44 Die v bɔ va ba, ta ga a jɔsɔ Nɔmɔn butaa ma a balɔ v wolinne a jɔsa wudieke wo.

45 Saɔka mi die v yinɔi a ga v kɔaɔandɔsɔrɔba jigin a keɔ pɔasɔ ba dɔ, “Nɔ ye ko a gɔɔra ta voose mɔn? Nɔ ye, saɔka gbigiye mɔn. Ba nan nagɔ wa manɔn vuota Bɔa a yi vuobɔatɔ nuusi me.

46 Nɔ hagɔ aɔn tɔ ga. Nɔ ye, daa dieke dɔ posine n chɔaka gbigiye mɔn!”

Die ba yigine Yisa dene

(Maki 14.43-50; Luki 22.47-53; Jɔɔn 18.3-12)

47 V nɔaɔn die ye ka nan tɔngban, ta Judasi, v kɔaɔandɔsɔrɔba ban aɔaɔn bale wo wɔnyɔ dɔ keɔ tɔgɔ mi, aɔaɔn kpɔkpaan, batan dɔ pɔgɔlɔ jɔbɔwagɔtɔ ta batan dɔaɔn dɔ pɔgɔlɔ dengbile, die

Ŋmɔŋ kɩkaabitɩba nyɩŋkoraha aŋaŋ Juu vuosi nyɩŋkoraha tonna ba.

⁴⁸ Judasi vuodieke die dɩ posine ɔ chɩaka aŋaŋ vuosisi die wɔŋ balɩ zien mɩŋ dɩ, “Maŋ ken a mɔgɩsɩ vuodieke kaamɩŋ, daa dieke nɩ yaalala wonde, nɩ yigi wo.”

⁴⁹ Judasi die dɩ kenne tɔgɩ, ɔ ga Yisa niŋŋa a baari, “Dɩdagɩɔ, aŋ fɩ ŋmɩ”, ta mɔgɩsɩ ɔ kaamɩŋ.

⁵⁰ Yisa die dɩ yinŋi a balɩ wa, “N zɔa, yi fɩ balla fɩ yi die wo lagɩ lagɩ!” Womi die ba a ken a mɩŋŋi yigi wo.

⁵¹ Die ɔ kɔaŋandɩsɩɩba wɔnyɩ dɩ vɔari jɩbɩwanŋ a chɩa gobi Ŋmɔŋ kɩkaabitɩba jakɔɔŋ yɔmɔ tɩbɩŋ a taan.

⁵² Die Yisa die dɩ balɩ wa, “Nagɩ fɩ jɩbɩwanŋkɩ a yinŋi a sɔɔ ka fɔgɩ ma, dama vuodieke dɩ wagɩnana aŋaŋ jɩbɩŋ, ŋaŋ kpi wo jɩbɩka kuŋ.

⁵³ Nɩ ka sɩba a baari n tɩŋ nan biagi a wa n Chɩa Ŋmɔŋ dɩ ɔ sunŋi mɩŋ, aŋ bɔnyɩ ɔ tɩŋ nan tɩŋ malakasi a tɩaŋ tuse baŋ aŋaŋ ale?

⁵⁴ Ama maŋ yi die, lala wudieke dɩ maagina Ŋmɔŋ gbanŋkɩ ma wa dɩ naa nan yiwo, ken yi wusie?”

⁵⁵ Womi Yisa die dɩ pɩasɩ kpɩkpaaku dɩ, “Nɩ mɔ dɩ nɩ ken wo aŋaŋ jɩbɩwagɩtɩ aŋaŋ dengbile dɩ nɩ ken a yigi mɩŋ sɩba n yiwo gbɩgbatɩɔ? Daan mana die n bie wo Ŋmɔŋ jɩamɩŋ juokpenkpɩku ma a daga ta nɩ ka yigi mɩŋ.

⁵⁶ Ama naa mana yiye mɩŋ amɔ wudieke Ŋmɔŋ naazɔalɩba dɩ maagina Ŋmɔŋ gbanŋkɩ ma wa ken yi wusie.” Die ɔ kɔaŋandɩsɩɩba mana dɩ chɩgɩ ta va wa.

*Ba nagina Yisa ga sarɩya diile jiginɩ dene
(Maki 14.53-65; Luki 22.54, 55, 63-71; Joon
18.13, 14, 19-24)*

⁵⁷ Vuodiekemba die dɩ yigine Yisa wa die dɩ yallɩ wa a ga Kayafasi tiginɩ, vuodieke die dɩ yine Nɩmɩŋ kɩkaabitɩba jakuɔɔŋ, mi die mɩraha dɩdagurɩba ananɩ tɩka nyɩŋkuraha dɩ lagɩŋ tanɩ.

⁵⁸ Die ba yalla Yisa a gara wa, die Piita dɩ dɩ ɔ kuɔŋ a bie saasaa, a ga tugɩ Nɩmɩŋ kɩkaabitɩba jakuɔɔrɩ gbaanɩ sɩŋ. Die ɔ juu gbanɩku sɩŋ ananɩ tɩntɩntɩba dɩ ɔ ye wudieke dɩ balla ka yi.

⁵⁹ Die Nɩmɩŋ kɩkaabitɩba nyɩŋkuraha ananɩ nyɩŋkuraha mana die dɩ yaala dɩ ba ye vuodieke dɩ baanɩ chɩbɩ ŋmɩnchɩbɩsɩ yaa gamma wudieke Yisa dɩ yine anɩ ba nagɩ a baari dɩ ɔ chɩɔsɩya mɩŋ ta kuɔ wa.

⁶⁰ Daadanɩ pam die dɩ kenɩ nɩŋŋa a chɩbɩ ŋmɩnchɩbɩsɩ a yɩ wa, ama die mana yɔrɩ, die ba ka ye wudieke ba baanɩ nan nagɩ a yigi wo. Ka kuɔŋ kuɔŋ chaanɩ die dembisi bale die dɩ kenɩ nɩŋŋa a baari dɩ,

⁶¹ “Daa wa gie die baari dɩ ɔ nan biagɩ a kpanɩŋɩ Nɩmɩŋ jɩamɩŋ juokpenɩkɩkuɩ a taanɩ ta yinɩŋɩ mɩ ka daraa ataa daraanɩ.”

⁶² Die Nɩmɩŋ kɩkaabitɩba jakuɔɔrɩ dɩ hagi zie a baari, “Wo wɩŋ a baa fu balɩ yaa gamma wudieke ba balla yaa gamma fu wɩa naa?”

⁶³ Ama die Yisa dɩ tarɩ. Ta Nɩmɩŋ kɩkaabitɩba jakuɔɔrɩ dɩ bi piastɩ wa, “Balɩ tɩ miivolitienɩ Nɩmɩŋ saanɩ ma, fu yine Vuovɔarikɩŋ Masia wa ta bi yi Nɩmɩŋ Bɔadembike?”

⁶⁴ Yisa die dɩ yinɩŋɩ a balɩ wa, “Wa, fuɩŋɩ fu balla. Ama n bala nɩ, a nyɩŋ jinne yaa gamma

nɪ nan daansɪ ye manɪŋ vuota Bɔa ta n kalɪ Nabidie Nɪmɪŋ nuudiigin chaaŋ, ta bɪ ye ta n bie nɪŋmara sɔŋ a keŋ sɔɔna.”

⁶⁵ Die Nɪmɪŋ kɪkaabitɪba jakuɔrɪ dɪ datɪ ɔ gbaŋ gbaŋ ɔ nyinyeeke a churɪ ta natɪ dɪ, “U naga ɔ gbaŋ a magɪsa* Nɪmɪŋ! Tɪ ka bɪ yaala daansɪa. Nɪ mana wɔŋ wɔŋ ɔ nagɪna ɔ gbaŋ a magɪsa Nɪmɪŋ die.

⁶⁶ Laha nɪ yile?”

Die ba yinŋi a baarɪ, “U mu ɔ kpi muŋ.”

⁶⁷ Womi die ba piile a tura nɪntɔbitɪ a yie ɔ nine me, ta nɪŋ wa; ta vuodiekemba die dɪ falala wa wa

⁶⁸ dɪ baarɪ, “Fɔnɪŋ Masia, bugi a dagɪ vuodieke dɪ nɪŋna fɔ wa.”

*Piita die dɪ chiisine dɪ ɔ ka sɪba Yisa dene
(Maki 14.66-72; Luki 22.56-62; Jɔɔn 18.15-18,
25-27)*

⁶⁹ Piita die dɪ kala Nɪmɪŋ kɪkaabitɪba jakuɔrɪ gbaaku ma wa, die tigiri mi havuɔbin tɔntɔntu wɔnyɪ die dɪ keŋ ɔ jigin a keŋ balɪ dɪ, “Fɔ gbaŋ die gutɪ wa Yisa vuodieke dɪ nyɪnna Galili wo ma.”

⁷⁰ Ama ta Piita die dɪ baarɪ ɔ ka sɪba wa ba mana nɪŋŋa. Dɪ, “N ka sɪba vuodieke nɪ balala wa wa.”

⁷¹ Die ɔ nyɪŋ ga yeŋ me, mi havuɔbin tɔntɔntu wɔnyɪ die dɪ bɪ ye wo a balɪ yɪ vuosisi dɪ, “Daa wa gie dɪaŋ die gutɪ wa Yisa vuodieke dɪ nyɪnna Nazeriti wa ma.”

* **26:65** 26.65 Ba miraha ma dɪ yi vuon dɪ nagɪ ɔ gbaŋ a magɪsa aŋaŋ Nɪmɪŋ ɔ mu ba kuɔ wa muŋ.

⁷² Die Piita die dı bı chiisike anan huusi dı, “N ka sıba daa wa!”

⁷³ Die dı bına a yi bıta, vuodiekemba dı zene mi wo dı keŋ Piita jigın a balı wa dı, “Wusie, yiwo ba wonyı dama fı bala sıba Galili vuon!”

⁷⁴ Womi Piita dı huu dı, “Nmun datı n tıbuŋ dı yi maŋ ka bala wusie! N ka sıba daa wa mi!” Womi kparaan die dı kuŋ,

⁷⁵ die Piita dı tınsı wudieke Yisa dı bala a yı wa wa dı, “Kparaan nan keŋ baa ka kumma, nan chiisi muŋ butaa dı ka sıba muŋ.” Ta Piita die dı nyıŋ a kuŋ pam.

27

*Ba nagına Yisa a ga Paliti jigın dene
(Maki 15.1; Luki 23.1, 2; Joon 18.28-32)*

¹ Die tuŋ dı vına sukuleelin, die Nmun kıkabıtıba nyıkuŋra anan Juu vuosi nyıkuŋra die dı san ba baan yi die a kuŋ Yisa.

² Die ba bobı wa anan chorıma, a nagı wa a ga tuŋbanka jakuŋ die ba wasınana Paliti* jigın.

*Judasi die dı kpine die
(Tıvıma 1.18, 19)*

³ Die Judasi, vuodieke die dı posine Yisa chıaka dı wonna ba dine v sarıya a baarı v chısuıya amı ba kuŋ wa wa, die v suŋ dı faası chısuı; die v wa nagı salınyıala ligire bie banıı-taa wa a yaa a yıŋı ga yı Nmun kıkabıtıba nyıkuŋraha anan tıka nyıkuŋraha.

* **27:2** 27.2 Paliti die yiwo Romani vuodiekemba die dı nyanına Juu vuosisi jakuŋ wonyı.

4 Ta baari, “N tɔŋ wa biaŋ dama n posi wo vuodieke dɔ wone taali chɔŋ.”

Die ba yiŋŋi a balɔ wa, “Tɔŋ tɔ biga bɔ beri genke ma miŋ? Fɔŋ fɔ wɔa wondie!”

5 Die wɔa Judasi die dɔ nagɔ ligirehe a vigi taan Nɔmɔŋ juamɔŋ juokpenkpɔkɔ sɔŋ, ta die a nyɔŋ a ga a taan ɔ gban guɔŋ.

6 Die Nɔmɔŋ kɔkaabitɔba nyɔŋkuraha die dɔ vaari ligirehe ta baari, “Gembu wa yiwo zɔŋ ligire, ta tɔ miraha ka yɔ sien dɔ tɔ nagɔha a gutɔ Nɔmɔŋ juamɔŋ juokpenkpɔkɔ ligirehe sɔŋ.”

7 Die wɔa die ba saŋ dɔ ba nagɔ ligirebu a daa kpagɔwɔnsɔrsɔ tɔŋgban, dɔ ba gume chaanɔŋ mi.

8 Die wɔa ba ye a wasa tɔŋgban ka mi dɔ “Zɔŋ tɔŋgban” a keŋ tɔŋ jinne die.

9 Die dɔ keŋ yi wusie Nɔmɔŋ naazɔba Jerimaya die dɔ balla wudieke wo dɔ, “Ba nagɔ wa salɔnyala ligire bie banɔsɔ-taa dieke die Izara vuosi batan die dɔ nagɔna a daa wa,

10 a nagɔbɔ a daa kpagɔwɔnsɔrsɔ tɔŋgban, sɔba n Yɔmɔtɔŋ Nɔmɔŋ dɔ dagɔna miŋ dene.”

Paliti die dɔ dine Yisa sariya dene

(Maki 15.2-5; Luki 23.3-5; Jɔɔn 18.33-38)

11 Yisa die zie wo tɔŋgban ka jakɔsɔri Paliti nɔŋŋa; ta Paliti die pɔasɔ wa dɔ, “Fɔŋ fɔ yine juu vuosi naan wa?” Yisa die dɔ yiŋŋi a balɔ, “Wa, fɔŋ fɔ balala.”

12 Ama die Nɔmɔŋ kɔkaabitɔba nyɔŋkuraha aŋan tɔka nyɔŋkuraha nɔŋ die dɔ galɔnnana wa, die ɔ ka balɔ ba wɔŋ.

13 Die Paliti dɔ bɔ pɔasɔ wa dɔ, “Ka wɔmma ba galɔnnana fɔ die mana?”

14 Ama Yisa die ka yin̄ni a balɩ wa wuɩ, die wɩa die dɩ paalɩ yi Paliti mamachi.

*Paliti die dɩ yɩna sien̄ dɩ ba kuv̄ Yisa dene
(Maki 15.6-15; Luki 23.13-25; Joon 18.39-19.16)*

15 Du yi gasɩtanɩȳ duɔga san̄ja dɩ ken̄ tugi tɩka jakuuri naan̄ vɔari wa vuobaluɩȳ dansarɩka sɩȳ, vuodieke vuosisi dɩ yaalala a taan̄.

16 San̄ka mi daa wɔnyɩ die benne dansarɩka sɩȳ ba wasa wa Barabasi, die vuoȳ mana die dɩ sɩba v̄ wɩa an̄an̄ v̄ tumbɩati.

17 Die wɩa die vuosisi die dɩ lagɩna wa, Paliti die dɩ piastɩ ba dɩ, “Mɩna nɩ yaala n̄ vɔari dansarɩka ka sɩȳ a taan̄ a yi nɩ? Barabasi yaa Yisa, vuodieke dɩ dine Masia wa?”

18 Dama Paliti die sɩba a baari haastɩ wɩa die ba yigi Yisa a ken̄ yi wa.

19 Die Paliti die dɩ sɩbna kala v̄ sarɩya diile chiaka ma wa, die v̄ hogu die dɩ tun̄ v̄ jigin̄ dɩ, “Vɔari fu nuusi a nyɩȳ Nmɩȳ vuovɩn̄ka wɩa ma, dama diene wo yuku die n̄ die wo wahala pam n̄ daansa sɩȳ yaa gamma v̄ ma.”

20 Ta Nmɩȳ kɩkaabitɩba nyɩkɩraha an̄an̄ tɩka nyɩkɩraha die dɩ bala a yɩa vuosisi dɩ ba balɩ Paliti dɩ v̄ vɔari Barabasi a taan̄ ta vaa ba kuv̄ Yisa.

21 Ta Paliti die dɩ bɩ piastɩ dɩ, “Vuosi bale wo gie, mɩna nɩ yaala n̄ vɔari a taan̄?” Die ba yin̄ni a baari, “Barabasi.”

22 Ta Paliti die dɩ bɩ piastɩ ba dɩ, “Lala nɩ wa yaala n̄ yi Yisa vuodieke ba wasɩnana Masia ka?” Ba mana die dɩ yin̄ni a baari, “Kpaastɩ wa diisi dagarɩku ma.”

23 Ama Paliti die dɪ yinɲi pɪasɪ ba dɪ, “Bɪa wobɪaŋ ɔ yi?” Die ba piili a faasɪ nata dɪ, “Kpaasɪ wa a diisi dagarɪkɔ ma.”

24 Die Paliti die dɪ mɪŋɲɪna dɪ dɪ ka bɪ amɔ dɪ ɔ balɪ wɪŋ dama ba nan yi watɪ ta waagɪŋ nan, die ɔ nagɪ nyaan a nuɪ ɔ nuusi vuosisi nɪŋɲa ta baarɪ dɪ, “N nuun wo daa wa gie kumbu me! Nɪ wɪŋ wonde.”

25 Ta vuosi mana dɪ yinɲi a balɪ wa, “Wa, vaa ɔ zɪŋ bemme tɪnɪŋ aŋaŋ tɪ ballɪ ma!”

26 Die wɪa Paliti die dɪ vɔarɪ Barabasi a taan a yɪ ba, ta die a yi ba nɪgɪ Yisa aŋaŋ kpaasɪŋ ta nagɪ wa yɪ dɪ ba ga kpaasɪ wa dagarɪkɔ ma.

Sojasisi die dɪ vɔarɪna Yisa fala

27 Die Paliti sojasisi die nagɪ Yisa a ga juu gbaakɔ sɔŋ ta sojasisi mana dɪ gilɪŋ wo.

28 Die ba yi ɔ nyinɪyeekehe awɔrɪ ta die a nagɪ jayeekiwan ɲmɪnɪŋ a yeegi wo,

29 ta die a nagɪ hanɲɔɔsɪ a wɔnsɪ sibubɪŋ a nagɪ ka a bubɪ wo ta a nagɪ daanɲbanɪŋ† a yɪ ɔ nuudiigin me, ta die a wa gbirigi ɔ nɪŋɲa a vɔarɪ wa fala, die a baarɪ dɪ, “Juu vuosi naan wa, tɪ waasa fɔ!”

30 Die ba tɪrɪ nɪntɔbɪtɪ a yi wo ta tuo daa dieke ba nagɪna a yɪ wa wa a nɪgɪ ɔ sikpen me.

31 Die ba vɔarɪna wa falaha a kpatɪ wa die ba tuo jayeeki dieke ba nagɪna a yɪ wa wa ta nagɪ ɔ gban gban ɔ jayeekin a yeegi wo. Die ba yaa wa nyɪŋ dɪ ba ga kpaasɪ wa dagarɪkɔ ma.

Die ba kpaasɪna Yisa a diisi dagarɪkɔ ma dene

† 27:29 27.29 Daanɲbanɲkɔ die zie wo naan daanɲbanɪŋ nan ma.

³² Die ba ganana wa die ba tuoli daa wonyi di nyinna Saarini ba wasa wa Simoni, die ba mugisi wo di u tuo Yisa dagariku a chii.

³³ Die ba a ken a tugi jigidieke die ba wasinana Goligota wa, ka chan yine “Sikpen kogilike jigin”,

³⁴ mi die ba nagi daa dieke ba lagina anan nyintuati a yi wa di u nyuu, ama die u lannabu wa die u zeti bu nyuule.

³⁵ Die ba kpaasina wa dagariku ma a kpati wa, die ba nagi u nyinyeeke a puo tan anan chaachaa,

³⁶ die ba sɔɔn kali a gbari wa.

³⁷ Die ba maagi wudieke ba bala di u yine a chɔɔsi wa a mari u dagariku sikpen; naa die ba maagi di,

“YISA, VUODIEKE DI YINE JUU VUOSI NAAN WA
WONNA.”

³⁸ Die ba bi kpaasi wa gbɔgbaturin bale dagarisi ma a gɔti u ma, die wonyi die bie wo u nuudiigin chan ta wonyi dian die di bie u nuugali chan.

³⁹ Vuodiekemba die di tiannana wa die vige ba sikipigile ta die taana wa jome,

⁴⁰ a baari di, “Fɔɔnɔ fɔ baari nan kpanɔi Nmin jiamɔ juokpenkpɔku a taan, ta nagi daraa ataa a yinɔi mi ka, gbati fɔ gban a taan. Fɔ yi Nmin Bua, fɔ ken sɔɔn dagariku ma.”

⁴¹ Naa gban gban Nmin kikaabitiba nyɔnkɔraha anan miraha didagɔrɔba anan tika nyɔnkɔraha di vɔari wa fala,

⁴² ta die baari di, “Die u gbati wa u chan-chaalin a taana ama u kaan biagi a gbati u gban

gbanj a taan! Du yi v senj yi Izara vuosi naan wa, v kenj sounj dagariku ma anj ti yiwo yada.

⁴³ U tuo wo Nmuj dii ta baari v yiwo Nmuj Bua. Du yi Nmuj di yaala wa, ni vaa ti ye siba v nan gbatu wa a taan lele!”

⁴⁴ Die gbanj gbanj gbıgbaturıj diekemba die ba kpaasına a gutı v ma wa di zıa wa.

Yisa kuj wa

⁴⁵ Nmuj di wana a tugu sikpen sunsun, tunjbanjka mana mana die di sibi. Die ka sibi wo dee a ga tugu nmujgbılikuj hawasi ataa sanja.

⁴⁶ Awasi ataa wa sanja die Yisa di faasi keesi ta nati di “*Eli, Eli lema sabakitani?*” Ka chıanj wone “N Nmuj, n Nmuj, bia yine fu va muj?”

⁴⁷ Vuodiekemba die di zene mi wo ta wuj wa wa die ba baari di “U wasa Elaja!”

⁴⁸ Ba wonyı die di chıgı lagı lagı a ga nagı gbara alv danmusuj ma a nagıka a sagı daan sikpen ta a kotı yi wa di v mugısi.

⁴⁹ Ama v chanchaalıba di baari di, “Vaa wa anj ti ye siba Elaja nan kenj a gbatu wa a taan?”

⁵⁰ Ta Yisa die di bı a faasi a keesi ta kpi.

⁵¹ Sanja mi die garı dieke die di sagına Nmuj jıamuj juokpenkpıku ma wa a puoke bule wo die di puo bule a nyuj ka sikpen me a ga a tugu ka chıanj ma ta tunjbanj di dıj ta tankpıuma di nmabı nmabı,

⁵² kunti vorıtu die di yuori yuori ta vuodiekemba die di kpine ta yi Nmuj vuosisi batanj pam die di hagı kunti me,

53 die ba nyɩŋ ba vɔrɩtɩ ma; ta Yisa die hagɩna kumbu me kvaŋ chaŋ die ba ga Jerusalemi ta vuosi pam die dɩ ye be aŋaŋ ba nine.

54 Die sojasisi jakɔvɩrɩ aŋaŋ sojasi dieke die dɩ gutɩna ɔ ma a gbarɩ Yisa wa die dɩ yene tɩŋgbaŋka dɔŋkɔ aŋaŋ wudieke dɩ yine wo, die ŋmaamɩŋ die dɩ yigi be, ba baarɩ, “Wusie, die ɔ seŋ yiwo Nɩmɩŋ Bɔa!”

55 Hɔgɔba pam dieke die dɩ dɩna Yisa kvaŋ a nyɩŋ Galili ta sunŋi wo wo die dɩ zie saasaa a juɩma wudieke dɩ yinene wo.

56 Bataŋ die yiwo Meri Magidalini aŋaŋ Jemisi aŋaŋ Josefu nuŋ Meri, aŋaŋ Zebedi ballɩ nuŋ.

Yisa nyɩŋbanɩŋ guule wɩa

57 Die dɩ tugɩna juɩmɩŋ chaŋ ligiretiɩŋ wɔnyɩ die dɩ nyɩnna Arimatia, ɔ saŋ dɩ yine Josefu, die ɔ gbaŋ ɔ yiwo Yisa kvaŋandɩsɩrɔ.

58 Die ɔ ga Paliti jigiŋ a ga juɩsɩ wa Yisa nyɩŋgbaŋka, die Paliti dɩ yɩ nvaŋ dɩ ba nagɩ nyɩŋgbaŋka a yɩ wa.

59 Naa wɩa die Josefu die dɩ nagɩ ɔ nyɩŋgbaŋka, a yallɩ garɩhaalɩ yɩalɩŋ a muuri wo

60 a nagɩ wa a dvaŋ ɔ gbaŋ gbaŋ vɔrɩhaalɩ dieke ɔ tune taŋ lɔgɩŋ. Ta die bilɩŋ taŋ kpenkɩɩŋ a keŋ ligi vɔrɩkɔ nvaŋ ta die yinŋi.

61 Ta die Meri Magidalini aŋaŋ Meri wɔnɩŋ wa die kalɩ wa mi a daansa vɔrɩkɔ.

Sojasisi die dɩ gbarɩna vɔrɩkɔ die

62 Tɩŋ die dɩ vɔvɔna dɩnɩŋ daari mi, die dɩ yine banɩŋ Juu vuosi davɔvɔsɩkɩrɩ daaŋ, ta Nɩmɩŋ

kikaabıtıba nyınkıraha anan Farasisi die dı ga Paliti jigin,

⁶³ a die baarı, “Jakubın ti tınıya dı sanja dieke nınchıtıen wo die dı benne v miivoli me wo, die v baarı, ‘N nan hagi kun me daraa ataa daraan.’

⁶⁴ Die wıa yi nvan an ba mını gbara v vırıku a ga tıgtı daraa ataa wa daraan. Dı daa die v kvanandısırıba nan ken a gaarı v nyınghanka, ta balı yi vuosisi dı v hagi wa kun me. Ta kvanan nınchıtıı gie nan wa a tın bumbınan jaabu.”

⁶⁵ Paliti die dı balı ba, “Nı nagi gbıgbarıtın an ba ga a mını gbara vırıku, nı baan nan bıagi a gbaraka die mana.”

⁶⁶ Die wıa, die ba ga a nagi gbıgbarıtın a ga ba ga gbarı vırıku, ta die a bıılı tantı a mını taarı.

28

Yisa kun hagin wıa

(Maki 16.1-10; Luki 24.1-12; Jıon 20.1-10)

¹ Die Juu vuosi davnısrı daarı dı tıanna, tın die dı vına Alasiri daan sükıleelin ta Meri Magidalini anan Meri wının wa die dı ga dı ba daanı vırıku.

² Ta tınghan die dın pam bınyı, dama die Nın malaka die nyınna nınııkpen a ken sın, a bılin tanı a kalı ka ma.

³ Die v nyınghanın die nyıgısa sıba nınıgıstın ta v nyınıeeke die dı yıantı sıba chın.

4 Njmaamuj die di yigi vuodiekemba die di gbaruna voriku, die ba cheeli ta nan nan siba kunti.

5 Die malakaka die di bali a yi hogubaha, "Ninuj ni da vaa njmaamuj yalla ni, n siba di ni yaala Yisa vuodieke die ba kpaasuna dagariku ma wa.

6 U wo giena v hagu kumbu me siba die v balla die wo. Ni kenj a ye jigidieke die v dvana wa.

7 Ni gamma lagj lagj a bali v kvanandusiriba di v hagu kunj me muj ta di ni ninja a gara Galili, mi ni nan ye wo. Wusie manj bala ni."

8 Die wia hogubaha die di nyuj voriku jigij lagj lagj ananj njmaamuj ta bi yaa sugifialuj pam ta chigj a ga bali v kvanandusiriba.

9 Die ba ganana wa Yisa die di tuoli be sienj me a waasi ba; die ba gbirigi v ninja ta janj wa.

10 Ta v bali a yi ba, "Ni da vaa njmaamuj yalla ni, ni ga a bali n nimbali di ba gamma Galili me, mi ba nan ye muj."

Gbigbaritjba die di gana a bali wudieke

11 Die hoguba die yene be sienj me a gara, ta sojasisi batanj die di gbaruna voriku di yinji a ga tika ma a bali Nmuj kikaabitjba nyujkoraha wudieke di yine.

12 Die Nmuj kikaabitjba nyujkoraha ananj tika nyujkoraha di lagisj a sanj; a nagj ligire pam a yi sojasisi,

13 a bali ba, "Ni bali di v kvanandusiriba kenne tanseese sanja dieke ti dvana gvura a kenj gaari v nyujganjka.

14 Ta du yi tika jakuvu di wuj naa, ti nan ligi ni v jigij ta vvarj ni wia ma."

15 Die gbigbarɩba dɩ tuo ligirehe ta die ga balɩ vuosi wudieke ba balla dɩ ba balɩ wa. Die wɩa ta Juu vuosi die dɩ tuo wudieke ba bala wa a dii a keŋ tɔgɩ jinne.

Yisa die dɩ nyɩnna v kvaŋanduɩsɩɩba jigɩŋ dene

16 Die Yisa kvaŋanduɩsɩɩba baŋ aŋaŋ kaanɩ wa die dɩ ga Galili kunkogiri me, jigidieke Yisa die dɩ bala ba dɩ ba ga wa. Mi die ba ye wo.

17 Die ba yene wo die ba gbirigi a jɩaŋ wa ama batan die dɩ chɩɩ wa.

18 Die v keŋ gbigi be a baarɩ dɩ, “Nɩmɩŋ yɩ mɩŋ wa ŋmɩŋsikpen aŋaŋ tɩŋgbaŋka gie yiko mana mana mɩŋ.

19 Die wɩa nɩ gamma tɩŋgbaŋka gie vuosi buuriŋ mana jigɩŋ a yi be n kvaŋanduɩsɩɩŋ, ta sɩma ba Nɩmɩŋ nyaabu n Chua Nɩmɩŋ saan ma, aŋaŋ manɩŋ v Bɔadembɩŋ saan ma, aŋaŋ Nɩmɩŋ Halɩkasɩka saan ma,

20 ta nɩ dagɩma ba aŋ ba saagɩ dɩa wudieke n dagɩna nɩ wa mana. Ama nɩ tɩnsɩ dɩ n nan dɩ bie nɩ jigɩŋ saŋŋa mana a ga tɔgɩ dɩnɩa kpatɩŋ.”

Ɗminɔ Nuahaaluɔ Gbanuɔ Kɔmuɔ
Konni NT (Ghana)

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57